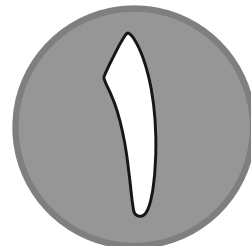




دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۴/۵/۳



## آزمون ۳ مردادماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی  
دوازدهم انسانی

۸۰ سؤال در ۹۵ دقیقه

ساعت ۸ تا ۹:۳۵ صبح

| نام درس          | معمولاً دانش‌آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند. |      |      |      |      | این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید          |
|------------------|----------------------------------------------------------------------------|------|------|------|------|------------------------------------------------|
|                  | ۷۰۰۰                                                                       | ۶۲۵۰ | ۵۵۰۰ | ۴۷۵۰ | ۴۰۰۰ |                                                |
| ریاضی و آمار     | ۶                                                                          | ۴    | ۳    | ۲    | ۱    | شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟ |
| علوم و فنون ادبی | ۶                                                                          | ۵    | ۳    | ۲    | ۱    |                                                |
| جامعه‌شناسی      | ۸                                                                          | ۷    | ۵    | ۲    | ۱    |                                                |
| روان‌شناسی       | ۷                                                                          | ۵    | ۴    | ۲    | ۱    |                                                |

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

| ردیف | وضعیت پاسخ‌گویی | مواد امتحانی         | تعداد سؤال | از شماره | تا شماره | مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه) |
|------|-----------------|----------------------|------------|----------|----------|--------------------------|
| ۱    | اجباری          | ریاضی و آمار (۲)     | ۱۰         | ۱        | ۱۰       | ۱۵                       |
| ۲    | اختیاری         | ریاضی و آمار (۳)     | ۱۰         | ۱۱       | ۲۰       | ۱۵                       |
| ۳    | اختیاری         | ریاضی و آمار (۱)     | ۱۰         | ۲۱       | ۳۰       | ۱۵                       |
| ۴    | اجباری          | علوم و فنون ادبی (۲) | ۱۰         | ۳۱       | ۴۰       | ۱۰                       |
| ۵    | اختیاری         | علوم و فنون ادبی (۳) | ۱۰         | ۴۱       | ۵۰       | ۱۰                       |
| ۶    | اختیاری         | علوم و فنون ادبی (۱) | ۱۰         | ۵۱       | ۶۰       | ۱۰                       |
| ۷    | اجباری          | جامعه‌شناسی (۲)      | ۵          | ۶۱       | ۶۵       | ۵                        |
| ۸    | اختیاری         | جامعه‌شناسی (۱)      | ۵          | ۶۶       | ۷۰       | ۵                        |
| ۹    | اجباری          | روان‌شناسی           | ۱۰         | ۷۱       | ۸۰       | ۱۰                       |



## فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

# پدید آورندگان آزمون

## طراحان به ترتیب حروف الفبا

| نام درس          | نام طراحان                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ریاضی            | محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، محمد پردل نظامی، شمیم پهلوان شریف، محمدابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده‌فرد، آروین حسینی، رضا خانابائی، نیکو دکامین، احمدرضا ذاکرزاده، هادی فولادی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی             |
| علوم و فنون ادبی | سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدبان، هومن نمازی                                                                       |
| جامعه‌شناسی      | امیرمهدی افشار، آرزیتا بیدقی، جواد جلیلیان، فاطمه صفری، محمدمهدی یعقوبی                                                                                                                                                      |
| روان‌شناسی       | هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی                                                                                                                                                                                     |
| عربی، زبان قرآن  | محمود بادبرین، مجید بیگلری، ابوطالب درانی، حسین رضایی، آرمن ساعدپناه، محمدرضا سوری، کامران عبداللہی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، افشین کریمیان‌فرد، محمد کرمی‌نیا، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز وجان |
| تاریخ و جغرافیا  | فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، سیدآرش مرتضائی‌فر، محمد ملک‌آبادزاده، فرزانه ناظمی، محمدمهدی یعقوبی                                          |
| فلسفه و منطق     | حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، نیما جواهری، عرفان دهدشنیا، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، محمد کرمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف                                                                                                 |
| اقتصاد           | آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان                                                                                                                                                            |

## گزینشگران و ویراستاران

| نام درس          | گزینشگر                         | مسئول درس                       | ویراستاران                           | مستندسازی         |
|------------------|---------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------|-------------------|
| ریاضی            | محمد بحیرایی                    | محمد بحیرایی                    | مهدی ملارمضانی، عباس ملکی            | الهه شهبازی       |
| علوم و فنون ادبی | سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد | سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد | رضا رنجبری، سپیده فتح‌اللهی          | فریبا رئوفی       |
| جامعه‌شناسی      | سیدآرش مرتضائی‌فر               | سیدآرش مرتضائی‌فر               | مریم خسروی دهنوی، تابان صیقلی        | سجاد حقیقی‌پور    |
| روان‌شناسی       | محمد حبیبی                      | محمد حبیبی                      | ملیکا ذاکری، سینا غلامی              | محمدصدرا پنجه‌پور |
| عربی، زبان قرآن  | احسان کلاته‌عربی                | سید محمدعلی مرتضوی              | درویشعلی ابراهیمی                    | لیلا ایزدی        |
| تاریخ و جغرافیا  | محمدمهدی یعقوبی                 | محمدمهدی یعقوبی                 | تابان صیقلی، فاطمه عزیزی             | عطیه محلوچی       |
| فلسفه و منطق     | سیده سمیرا معروف                | فرهاد علی‌نژاد                  | امیرمحمد قلعه‌کاهی، ایمان کلاته‌عربی | سوگند بیگلری      |
| اقتصاد           | مهدی ضیائی                      | سارا شریفی                      | سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی دهنوی    | سجاد حقیقی‌پور    |

## گروه فنی و تولید

|                     |                                            |
|---------------------|--------------------------------------------|
| مدیر گروه           | سید محمدعلی مرتضوی                         |
| مسئول دفترچه        | فاطمه منصورخاکی                            |
| گروه مستندسازی      | مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی |
| حروف‌چین و صفحه‌آرا | مهشید ابوالحسنی                            |
| ناظر چاپ            | حمید عباسی                                 |

## ریاضی و آمار (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها)

صفحه‌های ۱ تا ۱۱

۱- یک گزاره مرکب از ۴ گزاره ساده تشکیل شده است. جدول ارزشی آن دارای ... حالت است و در ... حالت

ارزش همه گزاره‌ها درست است.

(۲) ۱-۱۶

(۱) ۱-۸

(۴) ۲-۱۶

(۳) ۲-۸

۲- چند تا از عبارتهای زیر یک گزاره با ارزش درست است؟

الف) درس ریاضی سخت‌ترین درس است.

ب) تهران پایتخت ایران است.

ج)  $3 + 2 \times 5 = 25$

د)  $\sqrt{2}$  عددی گنگ است.

(۴) صفر

(۳) ۳

(۲) ۲

(۱) ۱

۳- اگر  $\sim q \Rightarrow r \equiv T, \sim p \vee q \equiv F$  باشند، ارزش کدام گزاره زیر درست است؟ (F: نادرست، T: درست)

(۲)  $q \Leftrightarrow p$

(۱)  $p \Rightarrow q$

(۴)  $r \Leftrightarrow \sim q$

(۳)  $r \Rightarrow q$

۴- اگر گزاره p درست و گزاره q نادرست باشد، گزاره  $(p \vee \sim q) \Rightarrow \sim(p \vee \sim q) \Leftrightarrow p \vee q \Leftrightarrow (\sim q \wedge p)$  با کدام گزاره، هم‌ارزش است؟

(۴)  $p \Rightarrow q$

(۳)  $q \Rightarrow p$

(۲)  $p \wedge \sim q$

(۱)  $\sim(\sim p)$

۵- نقیض گزاره «۲ عددی اول است یا  $3 < 4$ » کدام است؟

(۲) ۲ مرکب یا برابر ۱ نیست یا  $4 \geq 3$

(۱) ۲ اول نیست یا  $4 > 3$

(۴) ۲ اول نیست و  $4 \geq 3$

(۳) ۲ مرکب است و  $4 \geq 3$

محل انجام محاسبات

۶- نقیض کدام گزاره درست بیان شده است؟

(۱) گزاره: هر لوزی یک متوازی‌الاضلاع است. نقیض گزاره: هر متوازی‌الاضلاع یک لوزی است.

(۲) گزاره:  $(-2)^3$  عددی مثبت است. نقیض گزاره:  $(-2)^3$  عددی منفی است.

(۳) گزاره: عدد  $a$  از  $b$  بزرگتر است. نقیض گزاره: عدد  $a$  از عدد  $b$  بزرگتر نیست.

(۴) گزاره:  $a$  عددی اول است. نقیض گزاره:  $a$  عددی مرکب است.

۷- کدام گزاره هم‌ارز گزاره  $(\sim p \Leftrightarrow q) \vee p$  است؟

(۱)  $\sim p \vee \sim q$  (۲)  $p \vee q$  (۳)  $\sim q$  (۴)  $p$

۸- با توجه به جدول ارزش گزاره‌ها، ستون مربوط به گزاره مرکب  $(q \vee \sim r) \Leftrightarrow (p \Rightarrow r)$  کدام است؟

| p | q | r | $(p \Rightarrow r) \Leftrightarrow (q \vee \sim r)$ |
|---|---|---|-----------------------------------------------------|
| F | T | F |                                                     |
| T | F | T |                                                     |
| F | F | T |                                                     |

(۲)

(۴)

(۱)

(۳)

۹- چه تعداد از موارد زیر، هم‌ارز ترکیب دو شرطی گزاره  $(p \Leftrightarrow q)$  هستند؟

الف)  $(p \Rightarrow q) \vee (\sim p \Rightarrow q)$

ب)  $(p \Leftrightarrow q) \vee \sim p$

پ)  $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$

ت)  $(q \vee p) \Rightarrow (p \wedge q)$

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۰- اگر  $p$  گزاره‌ای درست،  $q$  گزاره‌ای نادرست و  $r$  گزاره‌ای دلخواه باشد، چند تا از گزاره‌های زیر همواره درست است؟

الف)  $(p \Rightarrow q) \vee r$

ب)  $(p \wedge q) \Leftrightarrow (q \Rightarrow p)$

ج)  $(p \vee r) \Leftrightarrow (p \wedge \sim q)$

د)  $(\sim p \Rightarrow \sim q) \wedge (q \Rightarrow p)$

(۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

محل انجام محاسبات

آمار و احتمال

درس ۱: شمارش  
صفحه‌های ۱ تا ۱۱پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱۱- با حروف کلمه «تصویر» چند کلمه پنج‌حرفی بدون تکرار حروف می‌توان نوشت که قبل از حرف «و» هیچ حرف نقطه‌داری نباشد؟

(۲) ۴۰

(۱) ۳۲

(۴) ۴۴

(۳) ۳۶

۱۲- **نهایی** با ارقام ۹, ۵, ۳, ۶, ۴, ۲, چند عدد سه‌رقمی زوج با ارقام غیرتکراری می‌توان نوشت؟

(۲) ۷۲

(۱) ۸۰

(۴) ۶۰

(۳) ۱۲۰

۱۳- مجموعه  $\{a, b, c, d, e, f, g\}$  چند زیرمجموعه ۴ عضوی شامل عضو  $b$  دارد؟

(۲) ۱۵

(۱) ۲۰

(۴) ۳۶

(۳) ۲۸

۱۴- تمام حروف کلمه SMART را به چند طریق می‌توان کنار هم قرارداد به‌طوری‌که حروف M و S کنار هم نباشند؟

(۲) ۶۴

(۱) ۴۸

(۴) ۹۰

(۳) ۷۲

۱۵- **نهایی** اگر  $6! = \frac{(n+1)!}{(n-2)!}$ ، حاصل  $P(n, 2)$  کدام است؟

(۲) ۴۲

(۱) ۹۰

(۴) ۷۲

(۳) ۵۶

محل انجام محاسبات

۱۶- نهایی ۴ مرد و ۵ زن به تصادف کنار هم قرار می‌گیرند در چند حالت مردها کنار هم هستند؟

- (۱)  $4! \times 6!$  (۲)  $4! \times 5!$  (۳)  $5! \times 4! \times 2$  (۴)  $5!$

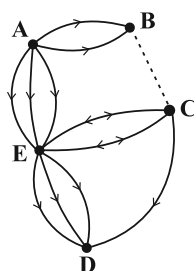
۱۷- در یک اتومبیل معمولی، ۵ نفر به چند طریق می‌توانند بنشینند، به طوری که ۳ نفر آنها، مجاز به رانندگی باشند؟

- (۱) ۶۰ (۲) ۷۲ (۳) ۷۵ (۴) ۸۴

۱۸- به چند طریق می‌توان ۶ کارمند جدید را در اتاق‌های ۳ نفره، ۲ نفره و ۱ نفره جای داد؟

- (۱) ۴۵ (۲) ۵۴ (۳) ۶۰ (۴) ۷۲

۱۹- تعداد راه‌های بین دو شهر B و C چه تعداد باشد تا مطابق شکل زیر بتوان به ۷۱ طریق از شهر A به شهر D سفر کرد؟ (از شهرهای E و C حداکثر یک بار عبور می‌کند و راه‌های B و C از B به C یک‌طرفه است.)



(۱) ۲

(۲) ۳

(۳) ۴

(۴) ۵

۲۰- تعداد جایگشت‌های  $n^2 - 1$  شی متمایز برابر ۶ است. تعداد جایگشت‌های  $n + 3$  شی متمایز چند برابر تعداد جایگشت‌های  $n + 1$  شی متمایز

است؟

- (۱) ۲۰ (۲) ۲۴ (۳) ۴۲ (۴) ۷۲۰

محل انجام محاسبات

## ریاضی و آمار (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

## معادله درجه دوم

(معادله و مسائل توصیفی، حل معادله  
درجه ۲ و کاربردها)  
صفحه‌های ۹ تا ۳۲

۲۱- اگر معادله  $(3x+5)^2 = k-3$  دارای ریشه مضاعف  $x=a$  باشد، حاصل  $a+k$  کدام است؟

$$\frac{3}{5} \quad (2)$$

$$\frac{4}{3} \quad (1)$$

$$-\frac{5}{3} \quad (4)$$

$$\frac{14}{3} \quad (3)$$

۲۲- اگر  $x=2$  و  $x=-\frac{3}{2}$  ریشه‌های معادله  $2x^2 + kx + m = 0$  باشند، حاصل  $k \times m$  کدام است؟

$$6 \quad (2)$$

$$5 \quad (1)$$

$$-7 \quad (4)$$

$$-6 \quad (3)$$

۲۳- به‌ازای چه محدوده‌ای از  $m$  معادله درجه دوم  $3x^2 + 7x - m + 1 = 0$  ریشه حقیقی ندارد؟

$$m < -\frac{1}{4} \quad (2)$$

$$m > -\frac{1}{4} \quad (1)$$

$$m > -\frac{37}{12} \quad (4)$$

$$m < -\frac{37}{12} \quad (3)$$

۲۴- اگر  $x=k$  ریشه مضاعف معادله  $mx^2 - (2m+3)x + m+2 = 0$  باشد، حاصل  $12mk$  کدام است؟

$$-9 \quad (2)$$

$$-3 \quad (1)$$

$$12 \quad (4)$$

$$6 \quad (3)$$

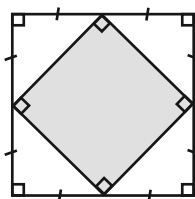
۲۵- مساحت مربع بزرگ ۱۶ می‌باشد، محیط چهارضلعی هاشورخورده کدام است؟

$$8 \quad (1)$$

$$4\sqrt{2} \quad (2)$$

$$4 \quad (3)$$

$$8\sqrt{2} \quad (4)$$



محل انجام محاسبات

۲۶- شقایق از فروردین ماه تا مردادماه، هر ماه پس انداز خود را نسبت به ماه قبل ۳ برابر کرده است. اگر مجموع پس انداز او از فروردین تا مرداد سه میلیون

و ششصد و سی هزار تومان باشد، با مجموع پس انداز اردیبهشت و تیر خود چند دفتر نود هزار تومانی می تواند بخرد؟

۸ (۴)

۵ (۳)

۲۰ (۲)

۱۰ (۱)

۲۷- در حل معادله درجه دوم  $2x^2 + 16x - 10 = 0$  به روش مربع کامل به معادله  $(x - k)^2 = m$  رسیدیم مقدار  $m - k$  کدام است؟

۲۹ (۴)

۲۵ (۳)

-۴ (۲)

۲۱ (۱)

۲۸- ریشه های معادله  $\frac{1}{3}x^2 - \sqrt{6}x + 3 = 0$  چگونه اند؟

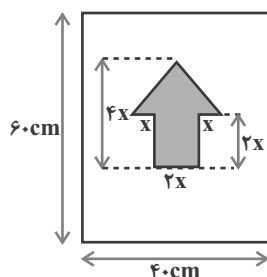
(۴) برابر و گنگ هستند.

(۳) برابر و گویا هستند.

(۲) وارون هم هستند.

(۱) قرینه هم هستند.

۲۹- برای ساخت تابلوی زیر، هزینه هر  $1\text{cm}^2$  برجسب تیره رنگ ۳۰ تومان و هزینه هر  $1\text{cm}^2$  برجسب سفید ۱۰ تومان است. اگر مجموع هزینه های



برجسب های سفید و تیره برابر با ۲۸۰۰۰ تومان شده باشد،  $x$  چند سانتی متر است؟

۵ (۲)

۱۰ (۱)

۶ (۴)

۸ (۳)

۳۰- اگر  $\alpha$  و  $\beta$  ریشه های معادله درجه دوم،  $x^2 + 5x - 2 = 0$  و  $\beta > 0$  باشد، حاصل  $|2\alpha + \beta| + |\alpha| - |3\beta|$  همواره کدام است؟

-۳β - ۴α (۴)

-۳α - ۴β (۳)

۳β + ۴α (۲)

۳α + ۴β (۱)



فصل یکم  
(درس‌های ۱ تا ۳)  
+ کارگاه تحلیل فصل اول  
صفحه‌های ۱۰ تا ۳۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- علت نام‌گذاری سبک عراقی به این نام در کدام گزینه آمده است؟

(۱) بعد از حمله مغول کانون‌های فرهنگی از خراسان به عراق منتقل شد.

(۲) اولین نشانه‌های تغییر سبک از زمان سلجوقیان آغاز شد، اما خراسان هنوز به‌طور کامل ویران نشده بود.

(۳) شاعران و نویسندگان بزرگ در این دوره غالباً از اهالی شهرهای عراق عجم بودند.

(۴) بعد از حمله ویرانگر مغولان دوستداران فرهنگ و اخلاق به ادبیاتی روی آوردند که به آزادی و بی‌ثباتی دنیا تکیه داشت.

۳۲- به‌ترتیب هر یک از عبارات زیر، کدام شخصیت ادبی قرن‌های هفتم تا نهم هجری را معرفی می‌نماید؟

- صاحب غزل‌های عرفانی زیباست. مثنوی مشهوری دارد که در هر فصل آن به یکی از مباحث عرفانی پرداخته است.

- او کتابی به شیوه تذکره‌الاولیای عطار در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان نوشته است.

- از غزل‌پردازان برجسته قرن هشتم است؛ او چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده است.

- از نویسندگان هم‌عصر شاه نعمت‌الله ولی که کتابی با شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی به تشویق امیر علیشیر نوایی نوشته است.

(۱) فخرالدین عراقی، نجم دایه، سلمان ساوجی، خواجه کرمانی

(۲) خواجه کرمانی، شمس قیس رازی، دولت‌شاه سمرقندی، جامی

(۳) فخرالدین عراقی، جامی، خواجه کرمانی، دولت‌شاه سمرقندی

(۴) جامی، خواجه کرمانی، عبید زاکانی، خواجه رشیدالدین فضل الله

۳۳- شاعر ابیات زیر، در اشعار خود بر کدام مفاهیم تأکید کرده است؟

«مرد آزاده در میان گروه گرچه خوش‌خو و عاقل و داناست

محترم آن‌گهی تواند بود که از ایشان به مالش استغناست»

(۱) قناعت - تلفیق عشق و عرفان

(۲) انتقاد اجتماعی - بیان ناملایمات روزگار

(۳) انتقاد اجتماعی - بی‌اعتباری دنیا

(۴) بی‌اعتباری دنیا - قناعت

۳۴- در کدام گزینه «وجه‌شبه» به‌درستی ذکر شده است؟

(۱) ز فکر قامت رعناى او دل حسرتى دارد که چون طول امل پایان نباشد مدّ آهش را (حسرت داشتن)

(۲) هرکه باریک ز اندیشه شود هم چو هلال می‌توان یافت که جوینده آن ماه بود (جوینده بودن)

(۳) بی تاثل دم مزین کز لب گهر می‌ریزدش چون صدف هر کس سخن را در دهن می‌پرورد (سخن در دهن پروراندن)

(۴) پروای سرد و گرم خزان و بهار نیست آن را که همچو سرو و صنوبر قبا یکی است (پروا نداشتن)

۳۵- در کدام بیت مشبه بر مشبه به ترجیح داده شده است؟

- |                                         |                                      |
|-----------------------------------------|--------------------------------------|
| (۱) احتمال نیش کردن واجب است از بهر نوش | حمل کوه بیستون بر یاد شیرین بار نیست |
| (۲) نرگس که چمن چشم و چراغ چمنش کرد     | چشم تو سرافکنده به هر انجمنش کرد     |
| (۳) دانند جهانیان که در عشق             | اندیشه عقل معتبر نیست                |
| (۴) هر شبی روزی و هر روز زوالی دارد     | شب وصل من و معشوق مرا آخر نیست       |

۳۶- کدام بیت دارای بیشترین تشبیه است؟

- |                                         |                                    |
|-----------------------------------------|------------------------------------|
| (۱) سروقد و ماهروی لاله رخ و مشک موی    | چنگ زن و باده نوش رقص کن و شعرخوان |
| (۲) مرغ دل تا دام زلف و دانه خال تو دید | طایر اندیشه ام افتاد در دام هوس    |
| (۳) ز دست دلبر گلرخ دل آرامی پری چهری   | عیاری یاسمین عارض نگاری مشتری سیم  |
| (۴) برکنم از زمین دل بیخ امل به بیل غم  | خار اجل ز راه جان برنکنم دریغ من   |

۳۷- در کدام مصراع، تعداد پایه های آوایی زوج نیست؟

- |                                          |                                          |
|------------------------------------------|------------------------------------------|
| (۱) مرا راحت از زندگی دوش بود            | که آن ماهرویم در آغوش بود                |
| (۲) نه من انگشت نمایم به هواداری رویت    | که تو انگشت نمایی و خلایق نگرانت         |
| (۳) ای عشق تو در جان من از بدو گن        | جانا چنین بیگانگی با من مکن              |
| (۴) دیده از دیدار خوبان برگرفتن مشکل است | هر که ما را این نصیحت می کند بی حاصل است |

۳۸- با توجه به پایه‌های آوایی در هر بیت، به‌ترتیب واژگان مناسب برای جاهای خالی کدام‌اند؟

- |                                      |                                          |
|--------------------------------------|------------------------------------------|
| ... توان دیدن بمینائی که من دارم     | کجا چشمی که بیند آن تماشائی که من دارم   |
| ... وسوسه بر هم نزند رابطه ساز یقین  | ... حوصله را ناله سبکسر نکند             |
| ... چو از روی معنی بهشتست بزمتم      | تو می خور چرا، می نباشد ...              |
| ... گر قبولم می‌کنی تا ... بنده باشم | هر چه می‌خواهی بکن بر جان من فرمان‌روایی |
- 
- |                                            |                                               |
|--------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| (۱) چرا رفتی - دل و جان - غذایی - مهربانی  | (۲) تو را خواهم - بی همگان - غلامت - شرمندهام |
| (۳) دل آرامی - زمزمه‌ای - جواب - خنده‌رویی | (۴) دو عالم را - کوه‌گران - حرمت - زنده باشم  |

۳۹- از جهت علم بیان، قافیه در کدام گزینه مشابه بیت زیر است؟

- |                                 |                               |
|---------------------------------|-------------------------------|
| «هنوزت بر مه از شب سایبان است»  | هنوزت بر گل از سنبل طناب است» |
| (۱) هنوزت ماه در اوج جمال است   | هنوزت شب نقاب آفتاب است       |
| (۲) هنوزت سنبل مشکین سمن‌ساست   | هنوزت برگ گل سنبل نقاب است    |
| (۳) هنوزت شکر اندر پرّ طوطی است | هنوزت بر قمر پرّ غراب است     |
| (۴) هنوزت ماه در عقرب مقیم است  | هنوزت عقرب اندر اضطراب است    |

۴۰- مضمون کدام گزینه با بیت زیر نامتناسب است؟

- |                                          |                                            |
|------------------------------------------|--------------------------------------------|
| «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی»        | تا کیمیای عشق بیابتی و زر شوی»             |
| (۱) از نیکویی چو دلبر خورشیدرو شوند      | در سایه عنایت تو ذره‌های خاک               |
| (۲) چون که تو دست شفقت بر سر ما داشته‌ای | نیست عجب گر ز شرف بگذرد از چرخ سرم         |
| (۳) چو زر عزیزوجود است نظم من آری        | قبول دولتیان کیمیای این مس شد              |
| (۴) منم ز سایه او آفتاب عالم‌گیر         | که سلطنت رسد آن را که یافت ظلّ (=سایه) هما |

تاریخ ادبیات قرن های دوازدهم و

سیزدهم

(دوره بازگشت و بیداری)

تا پایان «شعر عصر بیداری»

صفحه های ۱۰ تا ۱۸

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳)

۴۱- **نهایی** موارد زیر به ترتیب درباره ویژگی های کلامی کدام شاعر یا نویسنده آمده اند؟

- علاوه بر آشنایی عمیق با زبان فارسی و ادبیات کهن، از مسائل روز جامعه نیز آگاهی داشت.

- وی مضامین وطن دوستی و ستیز با نادانی را با آوازی زیبا می خواند.

- جایگاه خانوادگی او مانع از آن می شود که در ردیف شاعران آزادی خواه قرار گیرد.

- سروده «گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم/ خاک وطن چو رفت چه خاکی به سر کنم» از اوست.

(۱) محمدتقی بهار - عارف قزوینی - ایرج میرزا - میرزاده عشقی

(۳) نسیم شمال - عارف قزوینی - ادیب الممالک - میرزاده عشقی

(۴) ملک الشعرا - عارف قزوینی - ادیب الممالک - سید اشرف الدین گیلانی

۴۲- **نهایی** کدام گزینه به ترتیب در مورد ادیب الممالک درست و در مورد ملک الشعرا نادرست است؟

(۱) وی سردبیری روزنامه نسیم شمال را بر عهده داشت. - آشنایی عمیق خود با زبان فارسی و آگاهی از مسائل روز را در راه آزادی و وطن خواهی به کار گرفت.

(۲) شعر ادیب از زندگی سیاسی او جدا نبود و مضامین وطنی، سیاسی و اجتماعی در شعرش آشکارتر است. - او با زبان حماسی و در سبک خراسانی شعر می سرود.

(۳) دیوان او شامل قصاید و ترجیع بندها و مسمطهایی است که بسیاری از حوادث و اوضاع آن زمان را بیان می کند. - بهار علاوه بر تحقیق و تدریس در دانشگاه در حوزه سیاست و روزنامه نویسی نیز فعالیت داشت.

(۴) وی در قصیده بیشتر از قالب های دیگر طبع آزمایی کرده است. - از نمونه های اشعار انتقادی او شعر «ای قلم» است.

۴۳- در مورد «صبای کاشانی» چند عبارت صحیح نیست؟

(الف) در مثنوی، قصیده و چهارپاره دست داشت.

(ب) «گلشن صبا» تقلیدی از گلستان سعدی است.

(ج) «خداوندنامه» حماسه ای مذهبی در مورد دلاوری های امام حسین (ع) است.

(د) شاخص ترین شاعر دوره سبک هندی است.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۴۴- از چشم انداز تاریخ ادبیات در عبارت زیر چند لغزش به چشم می خورد؟

«از انقراض دولت صفویه تا آغاز سلطنت محمدشاه قاجار، یعنی در دوران حکومت های افشاریه، زندیه و اواسط دوره قاجار، رشد و شکوفایی قابل توجهی در تاریخ ادبیات ایران دیده نمی شود. در این دوره شاعران از سبک هندی روی برگردانده اند؛ اما هنوز تأثیراتی از آن سبک و نیز سبک عراقی در آثارشان مشاهده می شود.»

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۴۵- **نهایی** به ترتیب سروش اصفهانی و نشاط اصفهانی به چه قالب و سبکی روی آوردند؟

(۱) قصیده سرایی به سبک شاعران عهد سلجوقی - غزل سرایی به سبک شاعران سبک عراقی

(۲) غزل سرایی به سبک شاعران خراسانی - قصیده سرایی به سبک مولوی و سعدی

(۳) غزل سرایی به سبک شاعران عهد سلجوقی - قصیده سرایی به سبک شاعران سبک عراقی

(۴) قصیده سرایی به سبک شاعران خراسانی - غزل سرایی به سبک انوری و حافظ

## ۴۶- کدام گزینه با توجه به تاریخ ادبیات دوره بیداری درست نیست؟

- (۱) از شعرا و روشنفکران آزادی خواه این دوره، می توان بهار و میرزا آقاخان کرمانی را نام برد.
- (۲) در ادبیات بیداری، شاعران و نویسندگان مظاهر استبداد و استعمار را با زبانی ادبی مورد نقد قرار می دادند.
- (۳) بعد از تهران، رشت بازار سیاسی و مطبوعاتی پررونقی داشت و روزنامه نسیم شمال هم در این شهر منتشر می شد.
- (۴) زبان شعر این دوره به سمت محاوره سوق داده شد تا با توده مردم ارتباط برقرار کند و قابل فهم باشد.
- ۴۷- با توجه به اوضاع ادبی دوره بازگشت، چند مورد از عبارات زیر نادرست است؟
- الف) هدف انجمن ادبی خاقان، رهایی بخشیدن شعر فارسی از تباهی و انحطاط اواخر دوره صفوی و دوره های بعد از آن بود.
- ب) اگر نهضت بازگشت ادبی برپا نشده بود، چه بسا زبان فاخر شعر فارسی دچار ضعف و سستی بیشتری می شد.
- ج) گروهی از شاعران دوره بازگشت، به قصیده سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند؛ صباي کاشانی، نشاط اصفهانی و هاتف اصفهانی از این گروه هستند.
- د) شاعران دوره بازگشت به پیروی از اسلوب های کهن پرداختند و در سطوح زبانی، ادبی و فکری، سبک خراسانی و عراقی را مورد توجه قرار دادند.
- ه) مشتاق اصفهانی در زمان نادرشاه و کریم خان زند، با همراهی چند تن دیگر از ادیبان، انجمن ادبی اصفهان را اداره می کرد.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

## ۴۸- بیت زیر از کیست؟ مضامین عمده اشعار او چه بود؟

«ز خون جوانان وطن لاله دمیده از ماتم سرو قدشان سرو خمیده»

- (۱) عارف قزوینی - وطن دوستی، آزادی خواهی و ستیز با نادانی
- (۲) ایرج میرزا - مفاهیم نو در قالب طنز، هجو و هزل
- (۳) محمدتقی بهار - آزادی و وطن خواهی
- (۴) فرخی یزدی - آزادی و مفاهیم وطن دستانه

## ۴۹- هر سه عامل کدام گزینه، در ایجاد نهضت بازگشت ادبی، تأثیرگذار بودند؟

- (۱) ضعف حکومت صفویه - ورود فرهنگ و ادبیات اروپاییان به ایران - ناکارآمدی ادبیات آن دوره در منعکس کردن مسائل روز
- (۲) تأسیس انجمن های ادبی متعدد - ورود افراد عامی و ناآشنا به ادبیات در این حوزه - ضعیف شدن جامعه در اثر شکست ایران از روسیه
- (۳) توجه به ادبیات در دربار قاجاریه - ضعیف شدن جامعه در اثر شکست ایران از روسیه - غارت کتابخانه اصفهان
- (۴) شکست و عقب افتادگی ایران در اثر جنگ های پی در پی و سرخوردگی فرهیختگان - استفاده شاعران تأثیرگذار این دوره از ادبیات کهن - ورود فرهنگ اروپاییان به ایران

## ۵۰- کدام گزینه با بیت زیر قرابت معنایی بیشتری دارد؟

«در کمترین صنع تو مدهوش مانده ایم ما خود کجا و وصف خداوند آن کجا»

- (۱) ای تو ز آغاز و انتها همه دانا
- (۲) قطره باران کجا و چشمه خورشید
- (۳) لاله و گل از تجلی تو به خوبی
- (۴) ما نتوانیم حق حمد تو گفتن
- قدرت تو کرده خاک مُرده توانا
- قطره کجا می شود محیط به دریا
- قمری و بلبل ز شوق تو به علالا
- با همه کُروبیان عالم بالا

فصل یکم  
(درس‌های ۱ تا ۳)  
+ کارگاه تحلیل فصل اول  
صفحه‌های ۱۰ تا ۳۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۱)

۵۱- در کدام بیت واژه‌ای را که امروزه به گونه دیگری به کار می‌رود نمی‌توان یافت؟

- (۱) گویند بهشت و حور و کوثر باشد جوی می و شیر و شهد و شکر باشد
- (۲) هوای کوی تو از سر نمی‌رود آری غریب را دل سرگشته با وطن باشد
- (۳) چون گل و می دمی از پرده برون آی و درآ که دگر باره ملاقات نه پیدا باشد
- (۴) خون بی‌درد شود قسمت خاک آخر کار خون ما نیست که گلگونه قاتل باشد

۵۲- با توجه به متن زیر کدام گزینه نادرست است؟

«بی سر و بن می‌گشت و بر گناهان خود نوحه می‌کرد تا به مرور رسید، آنجا پلی‌ست، مردی دید که از آن پل درافتاد و اگر آبش ببردی در حال هلاک شدی. از دور بانگ کرد: «اللهم احفظه»، مرد معلق در هوا بماند. تا برسیدند و او را برکشیدند، و در ابراهیم خیره بماندند تا این چه مردی است.»

(۱) در این قطعه از جهت زبانی جملات کوتاه، قابل فهم و مفاهیم عینی هستند.

(۲) کاربرد متعادل واژگان فارسی در برابر لغات عربی

(۳) کاربرد سجع در عبارات فوق محسوس است.

(۴) از منظر قلمرو فکری، متن حکایتی از کرامات و فضل یکی از بزرگان است.

۵۳- در همه گزینه‌ها به جز ... «واج‌آرایی صامت و مصوت» بر موسیقی شعر افزوده است.

- (۱) بر بوی سر زلف تو چون عود بر آتش می‌سوزم و می‌سازم و باد است به دستم
- (۲) اگر پنهان بود پیدا من آن پیدای پنهانم و گر نادان بود دانا من آن دانای نادانم
- (۳) سپهر مهر را ماهم جهان عشق را شاهم بتان را آستین بوسم مغان را آفرین خوانم
- (۴) در میان موج دریا هم ز آب آسمان تربیت دارد صدف زان در دهان دارد درر

۵۴- «واج‌آرایی» در کدام گزینه محسوس‌تر است؟

- (۱) تا که نگریزد دل عشاق از دام بلا صد گره بر هر خمی در گیسوان افکنده‌ای
- (۲) یکی بنده شمع‌ی مُعَنَبَر به دست خرامان پیامد به بالین مست
- (۳) از او رستم شیردل خیره ماند بر او بر جهان آفرین را بخواند
- (۴) پیامد بمالید و زین بر نهاد شد از رخس رخشان و از شاه شاد

۵۵- کدام آرایه در ابیات زیر مشترک نیست؟

- الف) بر سر میدان عشقش جان برفاشان مردوار
- ب) زلف کافرکیش او ایمان من بر باد داد
- ج) ای دلم را شکر جان‌پرورت چون جان عزیز
- د) قلب دشمن نشکند آن را که باشد جان عزیز
- ه) ای عزیزان پیش کافر کی بود ایمان عزیز
- و) خاک پایت همچو آب چشمه حیوان عزیز

(۴) جناس

(۳) واج‌آرایی

(۲) واژه‌آرایی

(۱) استعاره

## ۵۶- وزن کدام بیت با محتوای آن تناسب ندارد؟

- (۱) بنشین به بالینم دمی، من خود نخواهم زیستن
- (۲) از دوست به هر چیز چرا بایدت آزد؟
- (۳) سینه ما کوره آهنگر است
- (۴) که از پشت زینشان به خم کمند

## ۵۷- لحن و آهنگ کدام بیت با سایر ابیات یکسان نیست؟

- (۱) گر یکی از عشق برآرد خروش
- (۲) چو بر زد سر از برج شیر آفتاب
- (۳) روشنی روز تویی شادی غم‌سوز تویی
- (۴) سخت به ذوق می‌دهد باد ز بوستان نشان

## ۵۸- مفهوم عبارت زیر در کدام گزینه نیامده است؟

«پیش خویش زنبورخانه‌ای و قدری شهد یافت، چیزی از آن به لب بُرد، از نوعی در حلاوت آن مشغول گشت که از کار خود غافل ماند و نه‌اندیشید

که پای او بر سر چهار مار است و نتوان دانست که کدام وقت در حرکت آیند، و موشان در بریدن شاخ‌ها جدّ بلیغ می‌نمایند.»

- (۱) دلا ذوقی ندارد دولت دنیا و شادی‌ها
- (۲) مشو دلبسته هستی که دوران
- (۳) دانی که بر نگین سلیمان چه نقش بود؟
- (۴) مبند دل به جهان کاین جهان پشیز نیرزد

## ۵۹- مفهوم بیت زیر با کدام گزینه قرابت معنایی دقیق‌تری دارد؟

- «صبر بر جور فلک کن تا برآیی روسفید»
- (۱) بس گل شکفته می‌شود این باغ را ولی
- (۲) دندان به دل فشار در این باغ چون انار
- (۳) فلک چو دید سرم را اسیر چنبر عشق
- (۴) یک دل آسوده نتوان یافت در زیر فلک
- دانه چون در آسیا افتد تحمّل بایدش»
- کس بی بلای خار نچیده است از او گلی
- بویی اگر ز سیب زنخدانت آرزوست
- بیست گردن صبرم به ریسمان فراق
- در بساط آسیا یک دانه شکسته نیست

## ۶۰- مفهوم کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

- (۱) برو شادی کن ای یار دل‌افروز
  - (۲) زندگی با همه وسعت خویش
  - (۳) اسرار ازل را نه تو دانی و نه من
  - (۴) می‌نوش به ماهتاب ای ماه که ماه
- غم فردا شاید خورد امروز
- محفل ساکت غم خوردن نیست
- وین حرف معما نه تو خوانی و نه من
- بسیار بتابد و نیابد ما را

## فرهنگ جهانی

(جهان فرهنگی، فرهنگ جهانی،  
نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)  
صفحه‌های ۱ تا ۲۶)

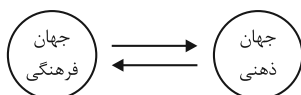
پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.  
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

## جامعه‌شناسی (۲)

۶۱- چند عبارت با شکل زیر ارتباط کامل دارد؟

«جهان تکوینی پیش از انسان هم بوده است.»، «بین دو بخش فردی و اجتماعی جهان انسانی، تناسب وجود دارد.»، «هر نوع اخلاقی، جویای

فرهنگی متناسب با خود است.»، «جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هر چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید به این جهان تعلق دارد.» و



«هر فرهنگی، نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد.»

(۲) دو

(۱) سه

(۴) یک

(۳) چهار

۶۲- هر یک از گزاره‌های زیر، به ترتیب مربوط به کدام دیدگاه درباره جهان‌های مختلف و رابطه آن‌ها با یکدیگر است؟

الف) طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند.

ب) طرفداران این دیدگاه، جهان تکوینی را همچون یک ماده خامی می‌دانند.

ج) طرفداران این دیدگاه، اعتقاد دارند ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند.

د) براساس این دیدگاه، جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود.

ه) براساس این دیدگاه، جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی، مهم و در تعامل با یکدیگرند.

(۱) دیدگاه دوم - دیدگاه دوم - دیدگاه اول - دیدگاه سوم

(۲) دیدگاه اول - دیدگاه دوم - دیدگاه دوم - دیدگاه سوم

(۳) دیدگاه اول - دیدگاه دوم - دیدگاه اول - دیدگاه سوم

(۴) دیدگاه دوم - دیدگاه اول - دیدگاه اول - دیدگاه سوم



۶۳- اگر (الف: معنویت)، (ج: حقیقت)، (پ: تعهد و مسئولیت) و (د: عقلانیت) باشد؛ با توجه به موارد زیر کدام گزینه راجع به ویژگی‌های فرهنگ جهانی مطلوب، تصویر درستی را ارائه می‌کند؟

(ب) معیار و میزان برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف

(ت) زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان مشمول

(ه) نبود آن بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد.

(ز) نبود سطح اول آن باعث می‌شود فرهنگ، توانایی دفاع از هویت خود را نداشته باشد.

| ویژگی | توضیحات |
|-------|---------|
| د     | ز       |
| الف   | ه       |
| ج     | ب       |

(۲)

| ویژگی | توضیحات |
|-------|---------|
| ج     | ز       |
| الف   | ه       |
| د     | ب       |

(۱)

| ویژگی | توضیحات |
|-------|---------|
| پ     | ب       |
| الف   | ه       |
| ج     | ت       |

(۴)

| ویژگی | توضیحات |
|-------|---------|
| پ     | ت       |
| الف   | ه       |
| د     | ب       |

(۳)

۶۴- در متن زیر چند عبارت نادرست است؟

«مردم جامعه تغلب، شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگر هستند، هدف این مردم خوار و مه‌پور کردن ملت خود است، آن‌ها دوست دارند بر یکایک مردم جامعه خود نیز چیره شوند. چنین مردمی گمان می‌برند که فقط آنان خوشبخت و پیروز و مورد رشک دیگران‌اند، آن‌ها مردم خود و جوامع دیگر را خوار و بی‌ارزش می‌شمرند، گمان می‌برند که ملت‌های دیگر توانسته‌اند به موقعیتی که آنان به‌دست آورده‌اند برسند، این‌گونه اندیشه‌ها در آنان حس خودخواهی را تقویت می‌کند.»

(۴) ۵

(۳) ۲

(۲) ۴

(۱) ۳

۶۵- هر یک از عبارات زیر، با کدام مفاهیم ارتباط دارند؟

- علت نسل‌کشی اروپاییان در قاره آمریکا

- شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه در کشورهای مستعمره

- آشکار بودن استعمارگران و مجریان

- شبیخون فرهنگی و تهاجم فرهنگی

(۱) پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی - استعمار نو - استعمار فرانو - استعمار نو

(۲) تأمین سلطه خود - استعمار نو - استعمار نو - استعمار فرانو

(۳) تأمین سلطه خود - از بین رفتن تدریجی استعمار کهن و ظهور اشکال جدید - استعمار قدیم - استعمار فرانو

(۴) پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی - از بین رفتن تدریجی استعمار کهن و ظهور اشکال جدید - استعمار کهن - استعمار فرانو

زندگی اجتماعی  
(کنش‌های ما، پدیده‌های اجتماعی،  
جهان اجتماعی)  
صفحه‌های ۱ تا ۲۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.  
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۶۶- به ترتیب علت هر عبارت کدام است؟

- فعالیت‌هایی مانند بسته شدن ناخودآگاه چشم کنش محسوب نمی‌شود.

- پاسخ مناسب معلم به دانش‌آموز در کلاس درس

- باز ماندن از گفتار

- تمایز کنش از فعالیت مخلوقات دیگر مانند حرکت ابرها

- از هر کنشگری می‌توان پرسید چرا چنین کاری کردی؟

(۱) عدم وجود اراده و آگاهی - درک هدف دانش‌آموز - عدم توجه به هدف کنشگر - ویژگی‌های کنش - انسان‌ها همیشه به اهداف خاص خود می‌رسند.

(۲) عدم وجود اراده - فهم معنای کنش دانش‌آموز - از دست دادن اراده نسبت به سخن گفتن - توجه به معنای کنش - کنش انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود.

(۳) ارادی بودن کنش - دریافت هدف دانش‌آموز - عدم توجه به هدف کنشگر - آگاهی صحیح - وجود اهداف یکسان در انجام کنش‌های انسان

(۴) عدم وجود اراده - درک معنای کنش دانش‌آموز - از دست دادن آگاهی نسبت به کلمات و معانی - ویژگی‌های کنش - کنش انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود.

۶۷- به ترتیب، هر یک از موارد زیر به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- معتاد شدن به دخانیات

- رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی

- نمره دادن معلم به دانش‌آموزان

(۱) پیامد طبیعی کنش - پیامد ارادی کنش وابسته به اراده کنشگر - پیامد ارادی کنش وابسته به اراده دیگری

(۲) پیامد ارادی کنش وابسته به اراده کنشگر - کنش اجتماعی - پیامد احتمالی کنش

(۳) پیامد غیرارادی کنش - پیامد ارادی کنش وابسته به اراده کنشگر - پیامد طبیعی کنش

(۴) پیامد ارادی کنش وابسته به اراده کنشگر - کنش درونی - پیامد قطعی کنش

۶۸- کدام یک از گزاره‌های زیر مطلب نادرستی ذکر می‌کند؟

(الف) از آنجا که کنش اجتماعی صرفاً در حضور دیگران صورت نمی‌گیرد، می‌توانیم کنش راننده‌ای را که نیمه‌شب پشت چراغ قرمز می‌ایستد و مقررات مربوطه را رعایت می‌کند که مورد قبول افراد جامعه است، اجتماعی بدانیم.

(ب) گزاره «شخص در کتابخانه‌ها، باید با صدایی آرام مطالعه کنند.» مصداقی از ارزش اجتماعی است که مورد پذیرش و توجه است و افراد یک جامعه نسبت به آن گرایش و تمایل دارند.

(ج) پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند و از آنجا که افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند.

(د) پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند و فقط محدودیت‌هایی را برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها ایجاد می‌کنند.

(ه) نرخ جایگزینی به معنای اختلاف میزان مولد و مرگ و میر در یک کشور است.

(۴) «د» و «ب» و «الف»

(۳) «ج» و «ه» و «د»

(۲) «ه» و «ب» و «د»

(۱) «ج» و «الف» و «ه»

۶۹- کدام گزینه راجع به موارد زیر، مطلب درستی را بیان می‌کند؟

الف) عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن، با قرارداد آن‌ها به وجود می‌آید.

ب) اعضای جهان اجتماعی تنها هنگامی که عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند، به آن راه می‌یابند و متناسب با حقوق و تکالیف خود نقشی را برعهده می‌گیرند.

ج) به مجموعه آگاهی‌های فردی و خصوصی اعضای یک جهان اجتماعی فرهنگ می‌گویند.

د) فروریختن و دگرگون شدن جهان اجتماعی و تبدیل آن به جهان اجتماعی دیگر نتیجه ناتوانی یک نسل در حفظ فرهنگ خود و یا انتقال آن به نسلی دیگر است.

ه) شناخت خداوند، فرشتگان و جهان طبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

(۱) فقط «الف» درست است. (۲) فقط «ب» و «ج» نادرست هستند.

(۳) «ب» و «ج» برخلاف «ه» و همانند «د» نادرست هستند. (۴) «د» برخلاف «ه» و «ج» و همانند «الف» درست است.

۷۰- با توجه به عبارات زیر، کدام گزینه درست است؟

- در مناطقی که آب و هوای خشک دارد، راه‌هایی برای رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب ابداع می‌کنند.

- آلودگی طبیعت و محیط زیست، نتیجه کارهای شتابزده و نابخردانه انسان‌هاست.

(۱) جهان طبیعی ← جهان اجتماعی، جهان طبیعی ← جهان اجتماعی

(۲) جهان اجتماعی ← جهان طبیعی، جهان اجتماعی ← جهان طبیعی

(۳) جهان طبیعی ← جهان اجتماعی، جهان اجتماعی ← جهان طبیعی

(۴) جهان اجتماعی ← جهان طبیعی، جهان طبیعی ← جهان اجتماعی

روان‌شناسی: تعریف و روش  
مورد مطالعه  
صفحه‌های ۸ تا ۳۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۷۱- روش کسب آگاهی هر عبارت، در کمانک روبه‌روی آن نوشته شده است؛ درستی یا نادرستی این روش‌ها در کدام گزینه آمده است؟ (به‌ترتیب)

- تولید واکسن کرونا توسط متخصصان ایرانی (تجربه)

- اگر حاصل جمع دو عدد، زوج باشد، حتماً یا هر دو زوج یا هر دو فرد بوده‌اند. (عقل)

- بنابر متن سوره «توحید»، خداوند نه فرزندی دارد و نه فرزند کسی است. (استناد به سخن و عمل بزرگان دین)

- ما نیز مانند امام علی (ع) باید سعی کنیم به طور ناشناس به نیازمندان کمک کنیم تا عزت نفس آنان خدشه‌دار نشود. (استناد به عمل بزرگان دین)

(۴) د - ن - د - ن

(۳) د - د - ن - د

(۲) ن - د - د - د

(۱) د - د - د - د

۷۲- کدام یک از عبارت‌های زیر با مفاهیم علم تجربی مغایرت ندارد؟

(۱) برای پذیرش پاسخ‌های اولیه‌ی ارائه‌شده باید واقعی بودن پاسخ‌ها را بر اساس اطلاعات و داده‌های تجربی اثبات کنیم.

(۲) «موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان تابع تحصیل والدین آن‌هاست.» یکی از ویژگی‌های این فرضیه قابلیت تغییر در آن است، یعنی ممکن است با

گذشت زمان و روی کار آمدن متخصصان با افکار جدید و شخصی، گزاره فوق نادرست تلقی گردد و کنار گذاشته شود.

(۳) برای تدوین یک نظریه علمی در مورد حافظه، «مجموعه‌ای منسجم از فرضیه‌های تأییدشده در مورد حافظه» مورد استفاده قرار می‌گیرند.

(۴) تشکیل نظریه فراموشی مستلزم رد گزاره روبه‌رو است: «گذشت زمان موجب تضعیف حافظه می‌شود.»

۷۳- هر یک از عبارت‌های زیر به‌ترتیب به کدام هدف علم روان‌شناسی اشاره دارد؟

- با سخت‌شدن بیان دلایل یک مفهوم، تحقق این هدف نیز در پی آن دشوار می‌شود.

- دانشمندان باید برای تحقق این هدف دقیق، بی‌طرف و بدون سوگیری باشند.

- خیلی از پدیده‌ها را می‌توان دارای علل متعددی دانست.

- این هدف را می‌توان محصول تحقق همه اهداف پیشین دانست.

(۲) پیش‌بینی - کنترل - تبیین - پیش‌بینی

(۱) تبیین - کنترل - پیش‌بینی - پیش‌بینی

(۴) پیش‌بینی - توصیف - تبیین - کنترل

(۳) تبیین - توصیف - پیش‌بینی - کنترل

۷۴- گروهی از دانش‌آموزان می‌خواهند با استفاده از «روش علمی» به مسئله «چرا دانش‌آموزان نسبت به درس ریاضی علاقه کمتری دارند؟» پاسخ دهند.

آن‌ها برای اینکه از روش علمی خارج نشوند و به معنای واقعی کلمه، یک کار علمی انجام دهند، برای پژوهش خود آئین‌نامه‌ی پایین را طراحی و خود را

ملزم به رعایت تمام قوانین آن می‌کنند. با توجه به اطلاعات داده‌شده، کدام گزینه درست است؟

| آئین‌نامه علمی گروه                                      |                                                                 |
|----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| ۱- مشاهده و تجربه، رکن اساسی روش ماست.                   | ۲- در طول پژوهش خود، تنها امور مشاهده‌پذیر را بررسی می‌کنیم.    |
| ۳- دیگر منابع کسب آگاهی و معرفت کاملاً نادرست هستند.     | ۴- در امور نامحسوس می‌توانیم از سایر منابع معرفتی استفاده کنیم. |
| ۵- گزاره‌های صحیح و معتبر، صرفاً در مورد امور محسوس است. | ۶- ممکن است گاهی فرضیه‌های خود را تغییر دهیم.                   |

(۱) قانون (۱) و (۳) کاملاً درست هستند.

(۲) قانون (۵) کاملاً نادرست است و می‌توان درباره‌ی امور غیرقابل مشاهده نیز گزاره‌های معتبر داشت.

(۳) قانون (۶) کاملاً نادرست است.

(۴) قانون (۲) و (۴) هر دو نادرست هستند و نیاز به اصلاح دارند.

۷۵- هر کدام از عبارات زیر با کدام‌یک از موارد مطرح‌شده مطابقت بیشتری دارد؟

الف) دقیق و شفاف بودن متغیرها

ب) پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان

ج) دشوار بودن تعریف عملیاتی از این دسته از پدیده‌ها

د) پذیرفتن مقادیر مختلف

(۱) نظام‌دار بودن - دشواری تکرارپذیری - فرایندهای ذهنی - ویژگی روش علمی

(۲) تعریف عملیاتی - دشواری تکرارپذیری - پدیده‌های روان‌شناختی - متغیر

(۳) نظام‌دار بودن - محدودیت روش علمی - پدیده‌های روان‌شناختی - ویژگی روش علمی

(۴) تعریف عملیاتی - محدودیت روش فلسفی - پدیده‌های انتزاعی - متغیر

۷۶- پاسخ هریک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف) کدام پرسش در حیطه علم روان‌شناسی قرار می‌گیرد؟

ب) آیا می‌توان گفت عامل موفقیت افراد، تنها به دانش تخصصی و شغلی آن‌ها مربوط است؟

ج) ارتباط بین مسئله و فرضیه چگونه است؟

د) تبیین کدام مسئله راحت‌تر است؟

ه) تفکر به چه چیزی نیاز دارد؟

۱) «چرا وقتی به درسی علاقه داریم بهتر آن را مطالعه می‌کنیم؟» - «خیر عوامل دیگری نیز دخیل هستند.» - «فرضیه در جواب مسئله می‌آید و

گاهی باعث به وجود آمدن مسائل جدید می‌شود.» - «دلیل رسانا بودن فلزات چیست؟» - «حافظه»

۲) «چرا انسان‌ها در برابر مشکلات افسرده می‌شوند؟» - «خیر عوامل دیگری نیز دخیل هستند.» - «فرضیه در جواب مسئله می‌آید و هرگز باعث به

وجود آمدن مسائل جدید نمی‌شود.» - «آیا حکومت‌های لیبرال در آموزش موفق هستند؟» - «استدلال»

۳) «دلیل حمله صدام به ایران چه بود؟» - «بله موفقیت در این عوامل خلاصه می‌شود.» - «فرضیه در جواب مسئله می‌آید و گاهی باعث به وجود

آمدن مسائل جدید می‌شود.» - «تأثیر روح مردگان بر شادی زندگان چیست؟» - «حل مسئله»

۴) «چرا وقتی به درسی علاقه داریم بهتر آن را مطالعه می‌کنیم؟» - «بله موفقیت در این عوامل خلاصه می‌شود.» - «فرضیه در جواب مسئله می‌آید

و هرگز باعث به وجود آمدن مسائل جدید نمی‌شود.» - «آیا کنکور سراسری واقعاً سخت است؟» - «حافظه»

۷۷- قسمت‌های مشخص‌شده در هریک از موقعیت‌های زیر به کدام مفهوم مهم در تعریف روان‌شناسی اشاره می‌کند؟

الف) «روان‌شناس بر طبق تحقیقات و جهت‌گیری‌های نظری خود، روان‌شناسی را علمی می‌داند که پدیده‌هایی همچون ظرفیت ذخیره‌سازی اطلاعات،

عوامل مؤثر بر توجه، چگونگی شکل‌گیری تمرکز و... را بررسی می‌کند.»

ب) «مشاور مدرسه می‌خواهد بداند چرا دانش‌آموزان علاقه‌مند به مراسم صبحگاهی مدرسه نیستند و تمایلی ندارند که سر صف باشند. او به این منظور،

به مدت یک هفته، هر روز صبح کارهایی که معاون مدرسه در مراسم صبحگاهی انجام می‌دهد و همچنین شیوه سخنرانی او را بررسی می‌کند.

۲) رفتار - شناخت

۱) فرایندهای ذهنی - عمل

۴) شناخت - رفتار

۳) تفکر - فعالیت‌های قابل مشاهده به صورت مستقیم

۷۸- کدام گزینه در مورد «روانشناسی» نادرست است؟

(۱) علم روان‌شناسی سعی می‌کند به پرسش‌های حیطه خود، پاسخ علمی و دقیق بدهد.

(۲) «نمره حاصل از اجرای آزمون سازگاری» تعریف عملیاتی هوش است.

(۳) روان‌شناسی اطلاعات خود را از روش‌های مختلفی به دست می‌آورد.

(۴) اهداف علم روان‌شناسی عبارت‌اند از «مسئله - فرضیه - اصل یا قانون - نظریه».

۷۹- کدام یک از موارد زیر با روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی مطابقت دارد؟

الف) ساخت آزمون‌ها باید به دست متخصصان انجام شود زیرا با وجود آن‌که طراحی آن‌ها دشوار نیست، فرایند پیچیده‌ای را طی می‌کند.

ب) از ویژگی‌های مشاهده، گستردگی این روش است، به این معنی که می‌توان آن را در محیط‌های آزمایشگاهی و طبیعی به کار برد.

ج) تصویربرداری مغناطیسی به دانشمندان این امکان را می‌دهد تا به دقت مکانی و زمانی فعالیت نواحی مختلف مغز در حین انجام یک فعالیت ذهنی

پی ببرند.

د) با اجرای آزمون‌های شخصیتی و تفسیر نتایج آن‌ها نیازی به سایر روش‌ها برای ارزیابی شخصیت نداریم.

(۲) الف - ب

(۱) الف - ب - ج

(۴) ب - ج

(۳) ب - د

۸۰- کدام گزینه در مورد «فرایندهای ذهنی» درست است؟

(۱) منظور از گیرنده‌های حسی، فقط گوش و چشم است.

(۲) محرک‌ها ابتدا طی فرایند توجه، انتخاب و سپس طی فرایند ادراک، تفسیر می‌شوند.

(۳) استفاده از اطلاعات موجود در حافظه «بازیابی» نام دارد.

(۴) شناخت به دو دسته پایه و عالی تقسیم می‌شود که اولی پیچیده‌تر است.

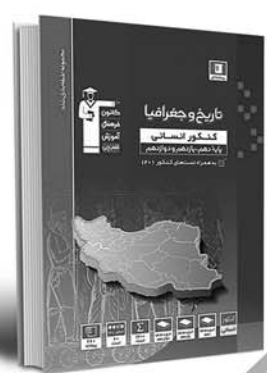
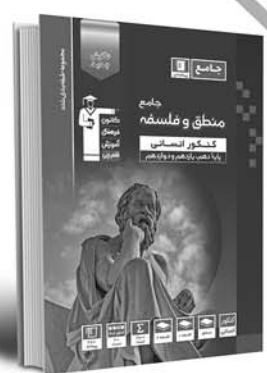
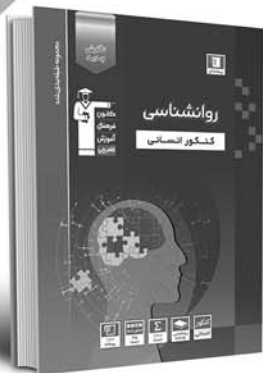




# کتاب‌های آیة انسانیت را



## پیماهای تمرین کنید



۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

Telegram: @konkur\_in





دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۴/۵/۳



## آزمون ۳ مردادماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی  
دوازدهم انسانی

۹۰ سؤال در ۸۵ دقیقه

ساعت ۹:۳۵ تا ۱۱ صبح

| نام درس         | معمولاً دانش‌آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند. |      |      |      |      | این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید          |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------|------|------|------|------|------------------------------------------------|
|                 | ۷۰۰۰                                                                       | ۶۲۵۰ | ۵۵۰۰ | ۴۷۵۰ | ۴۰۰۰ |                                                |
| عربی، زبان قرآن | ۶                                                                          | ۵    | ۳    | ۲    | ۱    | شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟ |
| تاریخ و جغرافیا | ۷                                                                          | ۶    | ۴    | ۲    | ۱    |                                                |
| فلسفه و منطق    | ۶                                                                          | ۵    | ۳    | ۲    | ۱    |                                                |
| اقتصاد          | ۷                                                                          | ۵    | ۴    | ۲    | ۱    |                                                |

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

| ردیف | وضعیت پاسخ‌گویی | مواد امتحانی        | تعداد سؤال | از شماره | تا شماره | مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه) |
|------|-----------------|---------------------|------------|----------|----------|--------------------------|
| ۱    | اجباری          | عربی، زبان قرآن (۲) | ۱۰         | ۸۱       | ۹۰       | ۱۰                       |
| ۲    | اختیاری         | عربی، زبان قرآن (۳) | ۱۰         | ۹۱       | ۱۰۰      | ۱۰                       |
| ۳    | اختیاری         | عربی، زبان قرآن (۱) | ۱۰         | ۱۰۱      | ۱۱۰      | ۱۰                       |
| ۴    | اجباری          | تاریخ (۲)           | ۵          | ۱۱۱      | ۱۱۵      | ۸                        |
| ۵    | اختیاری         | تاریخ (۱)           | ۵          | ۱۱۶      | ۱۲۰      |                          |
| ۶    | اجباری          | جغرافیا (۲)         | ۵          | ۱۲۱      | ۱۲۵      | ۷                        |
| ۷    | اختیاری         | جغرافیای ایران      | ۵          | ۱۲۶      | ۱۳۰      |                          |
| ۸    | اجباری          | فلسفه یازدهم        | ۱۰         | ۱۳۱      | ۱۴۰      | ۱۰                       |
| ۹    | اختیاری         | فلسفه دوازدهم       | ۱۰         | ۱۴۱      | ۱۵۰      | ۱۰                       |
| ۱۰   | اختیاری         | منطق                | ۱۰         | ۱۵۱      | ۱۶۰      | ۱۰                       |
| ۱۱   | اختیاری         | اقتصاد              | ۱۰         | ۱۶۱      | ۱۷۰      | ۱۰                       |

# پدید آورندگان آزمون

## طراحان به ترتیب حروف الفبا

| نام درس          | نام طراحان                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ریاضی            | محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، محمد پردل نظامی، شمیم پهلوان شریف، محمدابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده‌فرد، آروین حسینی، رضا خانابائی، نیکو دکامین، احمدرضا ذاکرزاده، هادی فولادی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی             |
| علوم و فنون ادبی | سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدبان، هومن نمازی                                                                      |
| جامعه‌شناسی      | امیرمهدی افشار، آرزیتا بیدقی، جواد جلیلیان، فاطمه صفری، محمدمهدی یعقوبی                                                                                                                                                      |
| روان‌شناسی       | هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی                                                                                                                                                                                     |
| عربی، زبان قرآن  | محمود بادبرین، مجید بیگلری، ابوطالب درانی، حسین رضایی، آرمن ساعدپناه، محمدرضا سوری، کامران عبداللہی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، افشین کریمیان‌فرد، محمد کرمی‌نیا، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز وجان |
| تاریخ و جغرافیا  | فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، سیدآرش مرتضائی‌فر، محمد ملک‌آبادزاده، فرزانه ناظمی، محمدمهدی یعقوبی                                          |
| فلسفه و منطق     | حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، نیما جواهری، عرفان دهدشنیا، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، محمد کرمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف                                                                                                 |
| اقتصاد           | آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان                                                                                                                                                            |

## گزینشگران و ویراستاران

| نام درس          | گزینشگر                         | مسئول درس                       | ویراستاران                           | مستندسازی         |
|------------------|---------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------|-------------------|
| ریاضی            | محمد بحیرایی                    | محمد بحیرایی                    | مهدی ملارمضانی، عباس ملکی            | الهه شهبازی       |
| علوم و فنون ادبی | سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد | سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد | رضا رنجبری، سپیده فتح‌اللہی          | فریبا رئوفی       |
| جامعه‌شناسی      | سیدآرش مرتضائی‌فر               | سیدآرش مرتضائی‌فر               | مریم خسروی دهنوی، تابان صیقلی        | سجاد حقیقی‌پور    |
| روان‌شناسی       | محمد حبیبی                      | محمد حبیبی                      | ملیکا ذاکری، سینا غلامی              | محمدصدرا پنجه‌پور |
| عربی، زبان قرآن  | احسان کلاته‌عربی                | سید محمدعلی مرتضوی              | درویشعلی ابراهیمی                    | لیلا ایزدی        |
| تاریخ و جغرافیا  | محمدمهدی یعقوبی                 | محمدمهدی یعقوبی                 | تابان صیقلی، فاطمه عزیزی             | عطیه محلوجی       |
| فلسفه و منطق     | سیده سمیرا معروف                | فرهاد علی‌نژاد                  | امیرمحمد قلعه‌کاهی، ایمان کلاته‌عربی | سوگند بیگلری      |
| اقتصاد           | مهدی ضیائی                      | سارا شریفی                      | سپیده فتح‌اللہی، مریم خسروی دهنوی    | سجاد حقیقی‌پور    |

## گروه فنی و تولید

|                     |                                            |
|---------------------|--------------------------------------------|
| مدیر گروه           | سید محمدعلی مرتضوی                         |
| مسئول دفترچه        | فاطمه منصورخاکی                            |
| گروه مستندسازی      | مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی |
| حروف‌چین و صفحه‌آرا | مهشید ابوالحسنی                            |
| ناظر چاپ            | حمید عباسی                                 |

## عربی، زبان قرآن (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

مَوَاعِظُ قِيَمَةٌ  
صِنَاعَةُ التَّلْمِيعِ فِي الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ  
درس‌های ۱ و ۲  
صفحه‌های ۱ تا ۳۰

## ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۶)

۸۱- ﴿ اُدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ﴾:

- (۱) با دانش و پند نیکوتر به راه پروردگارت دعوت کن و بحث کن با ایشان با [روش] که بهتر است.
- (۲) با دانش و اندرز نیکو به راه پروردگارت فرا بخوان و با آن‌ها با [روش] که بهتر است بحث کن.
- (۳) با دانش و پند نیکو به راه پروردگار خود فرا بخوان و با ایشان با [شیوه‌ای] که نیکو است گفت‌وگو کن.
- (۴) با دانش و اندرز که نیکو است به راه پروردگار خود دعوت کن و با [شیوه‌ای] که بهتر است با آن‌ها گفت‌وگو کن.

۸۲- « مَنْ كَانَ مُعْجَبًا بِنَفْسِهِ مَرَحًا مُتَكَبِّرًا فِي سُلُوكِهِ وَ حَدِيثُهُ فَلَنْ يَكُونَ كَمَنْ يَتَوَاضَعُ لِلَّهِ. »:

- (۱) آن‌که در رفتار و گفتارش خودپسند، شادمانه و مغرور باشد، مانند آن که برای خدا تواضع می‌ورزد نخواهد بود.
  - (۲) هرکس مغرور و خودپسند و با تکبر در رفتار و گفتار است، مانند کسی نیست که به خاطر خدا فروتنی می‌ورزد.
  - (۳) آن‌که خودپسند و مغرور و با تکبر باشد، هرگز در گفتار و کردار خویش در برابر خدا تواضع پیشه نخواهد کرد.
  - (۴) رفتار و گفتار خودپسندانه، شادمانه و مغرورانه برای کسی خواهد بود که در برابر خداوند فروتنی نکرده است.
- ۸۳- « مَنْ اجْتَنَّبَ عَنِ الْعُجْبِ وَ أَحَبَّ النَّاسَ حَسَبَ مَا قَرَأَاهُ مِنَ الْآيَاتِ فَهُوَ أَحَبُّ الْمَخْلُوقَاتِ وَ أَحَبُّهُ أَيْضًا. »:
- (۱) کسی که از خودپسندی دوری کند و محبوب‌ترین مردم باشد مطابق آنچه از آیات خواندیم محبوب‌ترین مخلوقات است و من هم او را دوست دارم.
  - (۲) کسی که از خودشیفتگی دوری کند و محبوب‌ترین مردم باشد مطابق آنچه از آیات می‌خوانیم او از مخلوقات دوست‌داشتنی است و من نیز دوستش دارم.
  - (۳) هرکس از خودشیفتگی دوری کند و مردم را دوست بدارد مطابق با آنچه از آیات می‌خوانیم او مخلوقات را دوست دارد و نزد من هم محبوب‌ترین آن‌هاست.
  - (۴) هرکس از خودپسندی دوری کند و مردم را دوست بدارد مطابق با آنچه از آیات خواندیم محبوب‌ترین مخلوقات است و من نیز او را دوست دارم.

۸۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) سَيَتَذَكَّرُ الْآخِرُونَ أَعْمَالَ السَّابِقِينَ وَ سَوْفَ يَبْنُونَ الْمُسْتَقْبَلَ: دیگران کارهای گذشتگان را به یاد خواهند آورد و آینده را خواهند ساخت.
- (۲) إِنَّ النَّاهِيَّ عَنِ الظَّلَمِ يُحَقِّقُ الْعَدَالَهَ فِي الْمَجْتَمَعِ: قطعاً نهی‌شده از ظلم، عدالت را در جامعه برقرار می‌سازد.
- (۳) أَحَبُّ الْمَعْلَمِ لِأَنَّهُ يَفْتَحُ أَبْوَابَ الْمُسْتَقْبَلِ لَنَا: معلم را دوست دارم، زیرا درهای آینده را برای ما می‌گشاید.
- (۴) تَخَرَّجَ الطَّالِبُ بَعْدَ سَنَيْنٍ مِنَ الْجُهْدِ وَ الْمُتَابَرَةِ: دانشجو پس از سال‌ها تلاش و پشتکار فارغ‌التحصیل می‌شود.

۸۵- « خداوندا! ما را بهتر از آنچه که آنان گمان می کنند قرار بده و آنچه را که آنان نمی دانند به ما ببخش. » عَيْنِ الصَّحِيح: اللَّهُمَّ ...

(۱) اجْعَلْ لَنَا خَيْرًا مَا يَظُنُّونَ وَ اغْفِرْ لَنَا مَا يَجْهَلُونَ. (۲) اجْعَلْنَا أَحْسَنَ مِمَّا يَظُنُّونَ وَ تَغْفِرْ لَنَا مَا لَا يَعْلَمُونَ.

(۳) جَعَلْنَا خَيْرًا مِنْ تَظُنُّونَ وَ اغْفِرْ عَلَيْنَا مَا تَعْلَمُونَ. (۴) اجْعَلْنَا خَيْرًا مِمَّا يَظُنُّونَ وَ اغْفِرْ لَنَا مَا لَا يَعْلَمُونَ.

۸۶- عَيْنِ الْمُنَاسِبِ لِلْمَفْهُومِ التَّالِي: « لَا يَعْرِفُ قِيَمَةَ النِّعَمِ إِلَّا مَنْ حَلَّتْ بِهِ الْمَصِيبَةُ! »:

(۱) و الله ما رأينا حُبًّا بلا ملامة! (۲) سل المصانع ركبا تهيم في الفلوات!

(۳) فكم تمرر عيشي و أنت حاملُ شهد! (۴) و قد تُقَشُّ عَيْنُ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَاتِ!

۸۷- عَيْنِ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ حُرُوفِ الْكَلِمَاتِ:

(۱) كَانَتْ مَكْتَبَةً جَنْدِيَّ سَابُورَ فِي خُوزِسْتَانِ أَكْبَرَ مَكْتَبَةً فِي الْعَالَمِ الْقَدِيمِ.

(۲) أُرْشِدُ الْأَوْلَادِ إِلَى تَعَلُّمِ الْعُلُومِ وَ الْإِبْتِعَادِ عَنِ الْأَرَادِلِ وَ حُسْنِ التَّغْذِيَةِ.

(۳) اتَّخَذُ أَلْفَ صَدِيقٍ وَ الْأَلْفَ قَلِيلٍ وَ لَا تَتَّخِذْ عَدُوًّا وَاحِدًا وَ الْوَاحِدَ كَثِيرًا.

(۴) فِي الْقُرْآنِ نَرَى لُقْمَانَ يُقَدِّمُ لِابْنِهِ مَوَاعِظَ قِيَمَةٍ وَ هَذَا نَمُودَجُ تَرْبِيَوِيٍّ.

۸۸- عَيْنِ مَا فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ:

(۱) فِي الْآخِرَةِ يُحَاسِبُ الْإِنْسَانُ عَلَى أَعْمَالِهِ. (۲) مَنْ نَسِيَ الْآخِرَةَ عَاشَ لِلدُّنْيَا فَقَطْ.

(۳) صَدِيقِي أَكْرَمَ هَؤُلَاءِ الْفُقَرَاءِ. (۴) ﴿ وَ مَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴾

۸۹- عَيْنِ الْعِبَارَةِ الَّتِي فِيهَا اسْمٌ لَهُ مَعْنَى تَفْضِيلٍ أَوْ مَكَانٍ:

(۱) هَذَا مَرَهْمٌ مُفِيدٌ يُوَصِّفُ لِحَسَاسِيَّةِ الْجِلْدِ. (۲) الْعِلْمُ أَصْلُ كُلِّ خَيْرٍ وَ الْجَهْلُ أَصْلُ كُلِّ شَرٍّ.

(۳) أَحَبُّ أَبِي أَنْ جَحَّ فِي دِرَاسَتِي كَأَخِي. (۴) فِي هَذِهِ الْمَتَاجِرِ سِرَاوِيلُ رَخِيصَةٍ جَدًّا.

۹۰- عَيْنِ مَا فِيهِ اسْمُ الْفَاعِلِ وَ اسْمُ الْمَفْعُولِ وَ اسْمُ الْمُبَالَغَةِ مُعَا:

(۱) نَسْتَعِيْثُ مِنَ اللَّهِ الْقَهَّارِ حَتَّى نَحَارِبَ الْمَفْسِدِينَ وَ نُدَافِعُ عَنِ الْمَظْلُومِينَ.

(۲) اللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْجَبِينَ بِأَنْفُسِهِمْ وَلَكِنَّهُ يُحِبُّ الْمُتَوَاضِعِينَ.

(۳) يُوجَدُ الْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّاهِي عَنِ الْمُنْكَرِ فِي كُلِّ الْمَجْتَمَعَاتِ الْبَشَرِيَّةِ.

(۴) يَفْتَحُ اللَّهُ أَبْوَابَ السَّعَادَةِ لِلْمُحْسِنِينَ وَ هُوَ الْفَتَّاحُ الْعَزِيزُ.

مِنَ الْأَشْعَارِ الْمُنْسُوبَةِ إِلَى الْإِمَامِ  
عَلِيٍّ (ع)  
متن درس، الحروف المشبهة بالفعل  
صفحه‌های ۱ تا ۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۳)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۹۱ - ۹۶)

۹۱- نهایی « يَا مَنْ إِنِطَوَى فِيكَ عَالَمٌ أَكْبَرُ فُزْ بِعِلْمٍ وَ لَا تَطْلُبْ بِهِ بَدَلًا. »:

(۱) ای کسی که جهان بزرگ در تو آمیخته با علم به رستگاری نائل شو و جایگزینی برای آن نخواه.

(۲) ای آنکه در درونت جهان بزرگ پیچیده شده به کمک دانش رستگار شو و برای آن بدلی نطلب.

(۳) ای آنکه در تو جهانی بزرگتر پیچیده شده است دانشی به دست آور و به جای آن جایگزینی طلب نکن.

(۴) ای کسی که در خودت جهان بزرگتری را پیچیده‌ای، دانشی طلب کن و در مقابل آن هیچ جانشینی مجوی.

۹۲- نهایی « الْعَالَمُ يَدْعُونَا إِلَى التَّفَكُّرِ. فَالْتَفَكَّرْ فِيهِ يُعْطِينَا دَوَاءً مُفِيداً نَتَخَلَّصُ بِهِ مِنْ دَاءِ الْجَهْلِ الْمُهِلِكَ. »:

(۱) جهان دعوتگر ما به تفکر است. پس فکر کردن درباره آن، دارویی مفید به ما می‌دهد که موجب رهایی ما از بیماری هلاک‌کننده نادانی می‌شود.

(۲) جهان ما را به فکر کردن فرا می‌خواند. پس اندیشیدن درباره آن به ما دارویی سودمند می‌دهد که با آن از بیماری گُشنده نادانی رهایی می‌یابیم.

(۳) جهان ما را به فکر کردن فرا می‌خواند. پس تفکر درباره آن دارویی سودبخش است که به وسیله‌اش از بیماری مُهلک نادانی خلاص می‌شویم.

(۴) جهان ما را به فکر کردن دعوت می‌کند. پس اندیشیدن پیرامون آن، دارویی مفید به ما می‌دهد که ما را از بیماری گُشنده نادانی رها می‌سازد.

۹۳- « الَّذِينَ يَعْرِفُونَ أَنَّ دَاءَهُمْ مِنَ أَنْفُسِهِمْ وَ دَوَاءَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ وَ أَيْضاً قِيَمَتُهُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِأَعْمَالِهِمُ الْحَسَنَةِ قَلِيلُونَ جَدًّا. »:

(۱) کسانی هستند که می‌دانند بیماریشان از درون خودشان و داروی آن‌ها هم از همان جاست و نیز ارزش آنان میان مردم به کار نیکی است که انجام می‌دهند و این‌ها بسیار کم‌اند.

(۲) آنان که بدانند که دردشان در خودشان و دارویشان از خودشان است و علاوه بر آن، جایگاه آنان در جامعه به کارهای خوبشان است، تعدادشان بسیار اندک است.

(۳) کسانی که می‌دانند دردشان از خودشان و دارویشان در خودشان است و نیز ارزششان در میان مردم به کارهای نیکشان است، خیلی اندک‌اند.

(۴) اشخاصی که دردها را از خود و داروها را هم از خود بدانند و هم‌چنین بدانند که ارزش آنان به کارهای نیکوست، در میان مردم اندک‌اند.

## ۹۴- عَيْنِ الصَّحِيح:

- (۱) لَيْتَ الْإِنْسَانَ تَحْمَلَ الْمَصَائِبَ حَتَّى يَصِلَ إِلَى أَهْدَافِهِ الْعَالِيَةِ: كَاشْ أَدْمَى سَخْتِيَّهَا رَا تَحْمَلُهَا كُنْتُ تَا إِيْنَكِهْ بَهْ أَهْدَافَ عَالِي بَرَسْد.
- (۲) قَدْ حَضَرَ السَّيَّاحُ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ لَكِنَّ الدَّلِيلَ لَمْ يَحْضُرْ فِي ذَلِكَ الْوَقْتُ: گِردشگران در سالن فرودگاه حاضر شده‌اند اما راهنما در آن وقت حاضر نشد.
- (۳) قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا، إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ: گفتند هیچ دانشی به آن نداریم که تو بسیار دانای نهان‌ها هستی.
- (۴) لَعَلَّ الْمُحْسِنِينَ يَسَاعِدُونَ الْمَرْضَى الْفُقَرَاءَ لِشَرَاءِ الدَّوَاءِ لِكِي يَرْضَى اللَّهُ عَنْهُمْ: امید است نیکوکاران، بیماران نیازمند را برای خرید دارو کمک کنند تا خدا از آن‌ها خشنود شود.

۹۵- عَيْنِ الصَّحِيح: «آیا گمان می‌کنی که تو چیزی جز پی و استخوان هستی در حالی که در جِسمت حس جریان دارد؟!»: «دارد؟!»:

- (۱) أَ تَزْعُمُ أَنَّكَ قَدْ خُلِقْتَ إِلَّا مِنْ عَصَبٍ وَ عَظْمٍ وَ إِنَّ الْحِسَّ يَجْرِي فِي جِسْمِكَ؟!
- (۲) أَ أَنْتَ حَسِبْتَ أَنَّكَ غَيْرَ لَحْمٍ وَ عَظْمٍ بَيْنَمَا الْحِسُّ يَجْرِي فِي بَدَنِكَ؟!
- (۳) هَلْ أَنْتَ تَزْعُمُ أَنَّكَ قَدْ خُلِقْتَ سِوَى عَصَبٍ وَ عَظْمٍ وَ الْحِسُّ يَجْرِي فِي بَدَنِكَ؟!
- (۴) أَ تَزْعُمِينَ أَنَّكَ شَيْءٌ سِوَى عَصَبٍ وَ عَظْمٍ وَ الْحِسُّ يَجْرِي فِي جِسْمِكَ؟!
- ۹۶- « قِيَمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مَا يُحْسِنُهُ »؛ عَيْنِ الْأَبْعَدِ فِي الْمَفْهُوم:

- (۱) مَعْيَارُ التَّقْيِيمِ لِلشَّخْصِ فِي الْمَجْتَمَعِ هُوَ فِيمَا يُجِيدُهُ. (۲) آن ارزی که می‌ورزی.
- (۳) مَرْدٌ رَا آن بهاست که بدان نیک داناست.
- (۴) قِيَمَةُ الْمَرْءِ بِإِحْسَانِهِ وَ إِنَّمَا الْإِحْسَانُ يَشْمَلُ الْعَمَلَ.
- ۹۷- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ لَا يُوْجِدُ مِنَ الْحُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ؟

- (۱) لَا نَجَاحَ لَكَ لِأَنَّكَ تَيَاسَّ بَعْدَ كُلِّ فَشَلٍ.
- (۲) ﴿ فَهَذَا يَوْمَ الْبَعْثِ وَ لَكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴾
- (۳) يَوْمَ الْأَمْسِ رَأَيْتَهُ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي حَاوَلْتُ طَوْلَ السَّنَةِ الدِّرَاسِيَّةِ.
- (۴) أَتَيْتُهَا الطَّالِبَاتُ أَتَيْتُ بَكْتَابٍ مُفِيدٍ لَكِنَّ وَ فِيهِ مَوْضُوعَاتٌ رَائِعَةٌ.
- ۹۸- عَيْنِ حَرْفًا مِنَ الْحُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ يُكْمَلُ مَعْنَى الْجُمْلَةِ:

- (۱) إِنَّ أَهْلَ الْعِلْمِ سَتَبْقَى أَسْمَاؤُهُمْ فِي التَّارِيخِ. (۲) الْيَوْمَ أَشْعُرُ بِالْأَلَمِ وَلَكِنْ أُمِّي قَدْ تَحَسَّنَتْ.
- (۳) ﴿ وَ يَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ ثَرِيًّا ﴾ (۴) ﴿ ... قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾
- ۹۹- عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ: «عندما ينقطع رجاء التلاميذ عن النجاح في الامتحان الصعب يقولون: .....!»

- (۱) لَعَلَّنَا نَفُوزَ فِي الْإِمْتِحَانِ. (۲) كَأَنَّنا نَفُوزَ فِي الْإِمْتِحَانِ.
- (۳) لَيْتَنَّا نَفُوزَ فِي الْإِمْتِحَانِ. (۴) رُبَّمَا نَفُوزَ فِي الْإِمْتِحَانِ.

۱۰۰- عَيْنِ حَرْفًا مِنَ الْحُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ قَدْ لَا يَحْتَاجُ إِلَى التَّرْجُمَةِ:

- (۱) كَأَنَّ قُلُوبَ كُلِّ أَعْدَائِنَا قَطَعَ مِنَ الْحَدِيدِ وَ النَّحَاسِ.
- (۲) ظَنَّ الْمَزَارِعُ أَنَّ الْبُومَاتِ هِيَ الَّتِي تَأْكُلُ أَفْرَاحَ الطَّيُورِ.
- (۳) إِنَّمَا الْعَاقِلُ شَخْصٌ يَعْتَبِرُ بِتَجَارِبِ الْآخَرِينَ فِي أُمُورِهِ.
- (۴) عَلَيْنَا أَنْ لَا نَتَكَبَّرَ عَلَى الْآخَرِينَ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُتَكَبِّرِينَ.

ذَٰكَ هُوَ اللَّهُ  
إِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ  
درس‌های ۱ و ۲  
صفحه‌های ۱ تا ۳۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

### ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۰۱ - ۱۰۷)

#### ۱۰۱- ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ﴾:

- (۱) ستایش فقط برای پروردگاری است که آسمان و زمین را آفرید و تاریکی‌ها و نور را قرار داد.
- (۲) ستایش از آن خداوندی است که آسمان‌ها و زمین را خلق کرد و ظلمت‌ها و روشنایی را قرار داد.
- (۳) حمد از آن خدایی است که خلقت آسمان‌ها و زمین از او می‌باشد و ظلمت و نور را قرار داده است.
- (۴) تنها حمد و ستایش از آن الله است که آفریننده آسمان‌ها و زمین است و تاریکی‌ها و روشنی را قرار داد.

#### ۱۰۲- «إِبْحَثْ وَ قُلْ كَيْفَ أَوْجَدَ اللَّهُ فِي السَّمَاءِ النَّجْمَ كَالدَّرِّ الْمُسْتَعْرِ.»:

- (۱) بگرد و بگو چگونه خداوند در آسمان ستارگان را همانند مرواریدهای فروزان پدید آورده است.
- (۲) جست‌وجو کن و بگو چطور خداوند در آسمان ستاره را چون مرواریدهای درخشان ایجاد کرده است.
- (۳) بگرد و بگو چگونه الله در آسمان ستاره را همانند مروارید فروزان پدید آورده است.
- (۴) جست‌وجو کن و بگو چگونه الله در آسمان ستارگان را مثل مروارید پخش‌شده ایجاد کرده است.

#### ۱۰۳- «يَا بُنَيَّ؛ تَأَمَّلْ فِي الْغَيْمِ وَ آثَارِهِ، سَتَجِدُ نِعْمَ اللَّهِ الْمُنْهَرَّةَ تَحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا حِينَما تَنْظُرُ إِلَيْهِ بِدَقَّةٍ!»: پسرکم؛ ...

- (۱) در ابر تأمل و اندیشه کن و اثراتش را ببین، نعمت‌های فروریخته خدا زمین مرده را دوباره زنده خواهد کرد زمانی که به دقت به آن بنگری!
- (۲) در ابرها و نشانه‌های آن تفکر کن، نعمت‌های ریزان خدا را زمانی که به دقت نگاه می‌کنی، می‌یابی که زمین را پس از مرگش زنده می‌کند!
- (۳) در ابر و آثار آن ببینیش، نعمت‌های ریزان خدا را خواهی یافت که زمین را پس از مرگش زنده می‌کند زمانی که به دقت به آن بنگری!
- (۴) تأملی در ابر و آثارش کن، نعمت‌های خدا را خواهی یافت که ریزان است، به دقت به آن بنگر، زمین را پس از مرگ زنده می‌کند!

#### ۱۰۴- «سَأَتِي بِالْبَاقَةِ الْعَشْرِينَ مِنَ الْوَرْدِ مِنَ الْمَتَجَرِّ وَ أَزِيدُ عَلَيْهَا عَشْرِينَ وَرْدَةً أُخْرَى، كَيْ أَهْدِيَ إِلَيْكَ أَجْمَلَ الزُّهُورِ.»:

- (۱) با دسته گل بیستم از مغازه خواهم آمد و بیست گل دیگر به آن می‌افزایم تا زیباترین گل را به تو هدیه کنم.
- (۲) از مغازه بیست دسته گل را می‌آورم و بیست گل دیگر به آن اضافه می‌کنم تا زیباترین گل‌ها را به تو هدیه دهم.
- (۳) بیست دسته گل را از مغازه خواهم آورد و بیست گل دیگر به آن می‌افزایم تا زیباترین گل‌ها را به تو هدیه کنم.
- (۴) از مغازه بیستمین دسته گل را خواهم آورد و بیست گل دیگر به آن اضافه می‌کنم تا زیباترین گل‌ها را به تو هدیه بدهم.

#### ۱۰۵- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) أَشْكُرُ خَالِقَ الشَّجَرَاتِ الَّتِي لَهَا غُصُونٌ نَضْرَةُ: آفریدگار درختانی را که شاخه‌هایش تر و تازه است، سپاس می‌گویم.
- (۲) أَيُّهَا الشَّبَابُ الْمُسْلِمُونَ كَأَنَّكُمْ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ: ای جوانان مسلمان، شما چیزی را می‌گفتید که انجام نمی‌دادید.
- (۳) يَا زَمِيلَاتِي اِطْلُبْنَ عِلْمًا نَافِعًا تَتَّجِحْنَ فِي الْحَيَاةِ: ای همکلاسی‌هایم، دانشی سودمند طلب کنید تا در زندگی موفق شوید.
- (۴) نُحِبُّ أَنْ نَتَعَاوَنَ عَلَى الْحِفَاظِ عَلَى الْمُرَافِقِ الْعَامَّةِ: دوست داریم که به شما در نگهداری از تأسیسات عمومی کمک کنیم.



۱۰۶- «ابر، بخار متراکمی است در آسمان که باران از آن فرو می‌ریزد.» عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) السَّحَاب، المتراکم في السماء و المطر نزل منه. (۲) الغيم، بخار متراکم في السماء ينزل منه المطر. (۳) الغيوم، بخار المتراکم في السماء ينزل منه مطر. (۴) السَّحَاب، متراکم في السماء و البخار نزل منه المطر.

۱۰۷- عَيْن غير المناسب في المفهوم:

- (۱) من زَرَعَ العدوان حَصَدَ الخُسران: در فتاد اندر چَهي کاو کنده بود / زانکه ظلمش بر سرش آينده بود  
(۲) اطلبوا العلمَ و لو بالصَّين: توانا بود هر که دانا بود  
(۳) لا تنظروا إلى كثرة صلاتهم و صومهم: واعظان کاین جلوه در محراب و منبر می‌کنند / چون به خلوت می‌روند آن کار دیگر می‌کنند  
(۴) أنظر إلى ما قالَ و لا تنظرُ إلى مَنْ قال: به گفته بنگر نه به گوینده آن

۱۰۸- عَيْن الجمع السالم:

- (۱) يوجد هذا الفيتامين في الحليب الطازج ولكنه لا يوجد في الحليب المُجفَّف.  
(۲) في أكثر الأوقات تُشاهد أن هذا النقص يحدث للأطفال الصغار.  
(۳) نقدر أن نسمع الأصوات من البعيد أيضاً ولكنكم لا تقدرون أبداً.  
(۴) كانت مجموعة من الحيوانات في الغابة فجاء الرجال لصيدها.

۱۰۹- عَيْن الخطأ عن استخدام العدد:

- (۱) حَضَرَ في الفندقِ حتَّى الآن تسعةَ عَشَرَ سائِحاً.  
(۲) أَلَفَت هذه الكاتبةُ ستَّ مقالاتٍ في السَّنة الماضية.  
(۳) بقيت ثلاثة أيامٍ من شهر رجب حتَّى ندخل شهر شعبان.  
(۴) قرأتُ ثلاثينَ جزءاً من القرآن في شهر رمضان الكريم.

۱۱۰- عَيْن الصحيح للفراغات:

« . . . . . مديرةُ مدرستنا سُمِّيَ لَأَنَّ . . . . . أطفأتُ مصابيحَ ثلاث . . . . . من المدرسة. »

- (۱) شَكَرْتُ / كِ / حَجَرَات (۲) شَكَرْتُ / هَا / حَجَرَة  
(۳) شَكَرْتُ / هَا / حَجَرَات (۴) شَكَرْتُ / كِ / حَجَرَة



فصل اول: تاریخ‌شناسی  
فصل دوم: ظهور اسلام  
(درس‌های ۱ تا ۳)  
صفحه‌های ۱ تا ۲۹

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.  
وقت پیشنهادی: ۸ دقیقه

تاریخ ۲

۱۱۱- به ترتیب هریک از گزاره‌های زیر مربوط به کدام دسته از منابع غیرنوشتاری می‌شود؟

(الف) بررسی این آثار به‌طور خاص در قلمرو دانش‌هایی چون باستان‌شناسی، معماری و هنر قرار می‌گیرند.

(ب) این آثار به مورخان، برای فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند.

(ج) کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کنند.

(د) این آثار اطلاعات بسیار مفیدی برای بازآفرینی گذشته، در اختیار مورخان می‌گذارند.

(۱) محوطه‌ها و بناهای تاریخی - محوطه‌ها و بناهای تاریخی - داستان‌های تاریخی - ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان

(۲) ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان - ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان - داستان‌های تاریخی - محوطه‌ها و بناهای تاریخی

(۳) ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان - محوطه‌ها و بناهای تاریخی - آثار شفاهی - ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان

(۴) محوطه‌ها و بناهای تاریخی - ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان - آثار شفاهی - محوطه‌ها و بناهای تاریخی

۱۱۲- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) سرودن منظومه‌های حماسی و تاریخی هم‌زمان با دوران مغولان آغاز شد.

(۲) در سیر تنوع انواع کتاب‌های تاریخی تألیف‌شده در دوره اسلامی، تاریخ‌نویسی سلسله‌ای با تاریخ‌نگاری محلی پیوستگی یافت.

(۳) تاریخ سیستان و المسالک و الممالک به‌ترتیب مربوط به تاریخ‌های محلی و نوشته‌های جغرافیایی هستند.

(۴) تاریخ‌نگاری عمومی در ایران از قرن سوم هجری آغاز شد و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.

۱۱۳- مطابق با مطالب گفته‌شده در کتاب درسی تاریخ (۲) درباره انواع روش‌های تاریخ‌نگاری، هریک از عبارت‌های داده‌شده، به‌ترتیب مربوط به کدام یک می‌باشد؟

- مورخ در این روش ناچار به انتخاب و گزینش است و امکان دارد برخی جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند.

- مورخ آثار و پیامدهای آن واقعه را تفسیر می‌کند.

- مورخان با مجموعه‌ای از اخبار گوناگون درباره یک موضوع روبه‌رو می‌شوند و با به‌دست آوردن مدارک و اسناد کافی، درباره اصل خبر قضاوت می‌کنند.

- این نوع تاریخ‌نویسی از اواخر قرن سوم هجری متداول شد.

(۱) تاریخ‌نگاری تحلیلی - تاریخ‌نگاری روایی - تاریخ‌نگاری ترکیبی - تاریخ‌نگاری روایی

(۲) تاریخ‌نگاری ترکیبی - تاریخ‌نگاری تحلیلی - تاریخ‌نگاری روایی - تاریخ‌نگاری ترکیبی

(۳) تاریخ‌نگاری روایی - تاریخ‌نگاری ترکیبی - تاریخ‌نگاری تحلیلی - تاریخ‌نگاری روایی

(۴) تاریخ‌نگاری ترکیبی - تاریخ‌نگاری روایی - تاریخ‌نگاری ترکیبی - تاریخ‌نگاری تحلیلی

۱۱۴- کدام یک از عبارت‌های زیر درباره اوضاع جامعه شبه‌جزیره عربستان پیش از ظهور اسلام درست است؟

(الف) پرستش بت‌های سنگی و چوبی متعدد و تقدیم نذر و قربانی به آنان به‌ویژه در یثرب علی‌رغم گرایش برخی مردم به آیین زرتشتی و مزدکی

(ب) پرستش «الله» به‌عنوان آفریننده جهان در مکه که نشان‌دهنده وجود نشانه‌هایی از دین ابراهیمی نزد ساکنان شبه‌جزیره عربستان است.

(ج) تعداد یاسوآدان مهم‌ترین شهر عربستان که در آن کشاورزی هم تا حدودی رایج بود، از تعداد انگشتان دست فراتر نمی‌رفت.

(د) فرهنگ و اخلاق خشن و خلق و خوی سرکش مردم آن جامعه با وجود روابط تجاری با کشورهای بزرگ و متمدن ایران و روم

(۱) «الف» و «ج» (۲) «ب» و «ج» (۳) «ب» و «د» (۴) «الف» و «د»

۱۱۵- کدام موارد درباره اتفاقات پس از بعثت رسول مکرم اسلام (ص) نادرست هستند؟

(الف) علت اصلی مخالفت مشرکان با دعوت به اسلام توسط پیامبر، بیم از تزلزل موقعیت تجاری و سیاسی مکه بود.

(ب) در نتیجه اینکه مشرکان، ابوطالب را در تنگنا قرار دادند که پیامبر را به آنان بسپارد و ابوطالب از حمایت پیامبر دست نکشید، مسلمانان به شعب ابی‌طالب پناه بردند.

(ج) ابوبکر بن ابی‌قحافه نخستین فرد از غیرخانواده رسول خدا بود که اسلام آورد.

(د) پس از اینکه تعدادی از مردم طائف در جریان مراسم حج دعوت پیامبر را پذیرفتند، ایشان راهی طائف شدند که البته اهالی طائف از ایشان استقبال نکردند.

(۱) «الف» و «ج» (۲) «ب» و «ج» (۳) «ب» و «د» (۴) «الف» و «د»

فصل اول: تاریخ‌شناسی  
(درس‌های ۱ تا ۳)  
صفحه‌های ۱ تا ۲۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

تاریخ ایران و جهان (۱)

۱۱۶- کدام موارد با توجه به عبارت زیر درست هستند؟

«اساس تاریخ‌نویسی نوین بر سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان‌پردازی بود.»

(الف) رواج و رونق ادبیات و فلسفه تأثیر مهمی بر شکوفایی علم تاریخ‌نویسی نوین داشته است.

(ب) تاریخ‌نویسی نوین به دنبال پیشرفت‌های فکری و علمی که در دوره رنسانس به وقوع پیوست، پدید آمد.

(ج) در تاریخ‌نگاری نوین، مورخان درباری به اسناد دولتی دسترسی داشتند و می‌توانستند از آن‌ها استفاده کنند.

(د) در این نوع تاریخ‌نگاری ابعاد فرهنگی، اجتماعی و هنری جوامع بررسی می‌شود.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «ج» و «د» (۳) «الف» و «ج» (۴) «ب» و «د»

۱۱۷- با توجه به موارد زیر و با دقت نظر در مراحل پژوهش تاریخی، کدام گزینه درست است؟

(الف) پژوهشگر به دسته‌بندی و تنظیم اطلاعات اقدام می‌کند.

(ب) هدف پژوهش مشخص می‌شود و مانع از بیراهه رفتن می‌شود.

(ج) محقق به بررسی هویت و گرایش‌های نویسندگان منابع می‌پردازد.

(د) پژوهشگر بررسی می‌کند که پژوهش، مسئله جدیدی را مورد بررسی قرار دهد.

(۱) موارد «الف» و «ج» مربوط به مرحله یکسانی هستند. (۲) مورد «ج» بعد از مورد «الف» انجام می‌پذیرد.

(۳) موارد «ب» و «د» مربوط به مرحله یکسانی هستند. (۴) مورد «ب» بعد از مورد «د» انجام می‌پذیرد.

۱۱۸- کدام گزینه کاملاً درست است؟

(۱) هزار سال پس از تولد مسیح، پاپ گرگوار دوازدهم به کمک منجمان گاه‌شماری مسیحیان را اصلاح کرد و امروزه همان گاه‌شماری میلادی است.

(۲) گاه‌شماری اوستایی برای دوره ساسانی و ایران در دوران اسلامی مشترک است.

(۳) اختلاف سال قمری و سال خورشیدی تقریباً ۱۱ روز است و بین‌النهرینی‌ها برای رفع این اختلاف هر سه سال یک ماه به سال اضافه می‌کردند.

(۴) در زمان ساسانیان و گاه‌شماری اوستایی ماه‌ها براساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بودند.

۱۱۹- کدام‌یک از موارد زیر در رابطه با مراحل کار باستان‌شناسان درست است؟

(الف) در مرحله حفاری، باستان‌شناسان در برخورد با بنای تاریخی نخست از آن عکس‌برداری کرده و تمامی مشخصات آن را ثبت می‌کنند؛ سپس نقشه آن را مشخص کرده و بعد آن را از خاک بیرون می‌آورند.

(ب) ابزارهای نوین و عکس‌های هوایی و روش‌های الکترومغناطیسی در مرحله اول کار باستان‌شناسان کاربرد دارد.

(ج) در گام سوم، باستان‌شناسان از طریق مقایسه آثار و بناهای باستانی سرزمین‌ها و تمدن‌های گوناگون می‌کوشند تا سیر پیشرفت فنی و هنری و فرهنگی آن تمدن‌ها را درک کنند.

(د) در گام نخست گاهی برخی آثار و بناهای تاریخی به صورت اتفاقی و اغلب در نتیجه فعالیت‌های کشاورزی و عمرانی و یا بروز پدیده‌های طبیعی مانند سیل و زلزله نمایان شده و نظر باستان‌شناسان را به خود جلب می‌کند.

(۱) «الف» و «د» (۲) «ب» و «د» (۳) «الف» و «ج» (۴) «ج» و «ب»

۱۲۰- محققی به پژوهش درباره ارتباط باستان‌شناسی و تاریخ پرداخته است. کدام گزینه از نتایج پژوهش او درست است؟

(۱) بقایای کاخ‌های کوروش و داریوش خودآگاهی و یگانگی را در برخی از دوران‌ها بیشتر کرده است.

(۲) هرودت در نگارش کتاب خود به نقش اقلیم بر اخلاق و رفتار آدمیان پرداخته است.

(۳) محققان نقش دریاها و آب‌های آزاد را در شکل‌گیری تمدن و مانعی در برقراری ارتباط دانسته‌اند.

(۴) در دوران نوسنگی، از سنگ‌های صیقل یافته برای کشاورزی استفاده می‌کردند.

فصل اول: ناحیه چیست؟

(درس‌های ۱ و ۲)

صفحه‌های ۱ تا ۱۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۷ دقیقه

جغرافیا (۲)

۱۲۱- تصویر زیر، معرف بندر پیرائوس در کشور یونان است. کدام گزینه به علت نقش بندری این شهر در کنار دریا اشاره می‌کند؟



(۱) رونق فعالیت‌های مربوط به گردشگری

(۲) جذب جمعیت زیاد

(۳) رونق فعالیت‌های مربوط به حمل و نقل بار و مسافر

(۴) امکان تجارت دریایی

۱۲۲- دانش‌آموزی در تحقیق جغرافیایی خود درباره مسئله ناحیه، به نتایج زیر دست پیدا کرد. چند مورد از مفاهیم به دست آمده در نتیجه‌گیری این

دانش‌آموز نادرست بیان شده است؟

«میان اجزا و پدیده‌های هر مکان نوعی پیوستگی و هماهنگی وجود دارد که آن مکان را از سایر نواحی متمایز می‌سازد. ناحیه، بخشی از سطح زمین

است که معمولاً ویژگی‌های طبیعی مشخصی دارد، به‌طوری‌که با نواحی پیرامون خود تفاوت دارد. از این تعریف می‌توان نتیجه گرفت که ویژگی اصلی

هر ناحیه، وجود تجانس کامل بین عناصر طبیعی آن است. (وحدت‌یابی)»

(۴) یک

(۳) دو

(۲) سه

(۱) چهار

۱۲۳- کدام گزینه درباره معیارهای طبقه‌بندی نواحی براساس عوامل انسانی درست است؟

(۱) در کشور سوئیس، زبان فرانسوی بیشترین تعداد سخنگو را به خود اختصاص داده است.

(۲) آکشاردام بزرگترین معبد هندوها در جنوب هند است.

(۳) ناحیه صنعتی مونته‌نگرو و رور از جمله مهم‌ترین نواحی صنعتی در قاره اروپا هستند.

(۴) طبق نقشه پراکندگی نواحی قومیت‌ها در افغانستان، پشتون‌ها بیشترین تعداد اقوام در این ناحیه را به خود اختصاص داده‌اند.

۱۲۴- هر کدام از عبارتهای زیر به ترتیب با کدام مورد ارتباط بیشتری دارند؟

- الف) در نواحی پرباران همچون شمال ایران، سقف خانه‌ها به گونه‌ای متفاوت از سایر نواحی ساخته می‌شوند.
- ب) در منطقه اورامانات واقع در استان‌های کردستان و کرمانشاه با توجه به عوارض کوهستانی منطقه، خانه‌ها به شکل پلکانی در دامنه کوه ساخته شده‌اند.
- ج) برگزاری اجلاس گفت‌وگوهای فرهنگی ایران و جهان عرب
- د) در منطقه خلیج فارس، انسان با استفاده از صنایع مختلف گازی و پتروشیمی و بهره‌برداری از منابع نفتی موجود در دریا اقدام به رفع نیازهای اقتصادی خویش کرده است و محیط طبیعی را تغییر داده است.
- ۱) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند. - انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند. - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند. - انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.
- ۲) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند. - نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند. - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری سیاسی حکومت‌ها هستند. - نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.
- ۳) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند. - نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند. - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند. - انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.
- ۴) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند. - انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند. - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری سیاسی حکومت‌ها هستند. - نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

۱۲۵- با توجه به ناحیه جغرافیایی «ساوان» کدام موارد نادرست هستند؟

- الف) ساوان یک ناحیه انتقالی است که هرچه به جنگل‌های بارانی استوایی نزدیک‌تر می‌شویم، علف‌های ساوان کوتاه‌تر می‌شوند.
- ب) در ناحیه ساوان، ساوان متراکم باران در تمام سال ندارد و دو ماه بدون باران سپری می‌کند.
- ج) در ناحیه ساوان متراکم باران در تمام سال دارد و ساوان پراکنده دو ماه بدون باران را سپری می‌کند.
- د) ساوان یک ناحیه انتقالی است و هرچه به سمت بیابان صحرا پیش می‌رویم، از مراتع مداری دور می‌شویم.

۴) «الف» - «ب» - «ج»

۳) «ب» - «ج» - «د»

۲) «الف» - «ج» - «د»

۱) «الف» - «ب» - «د»

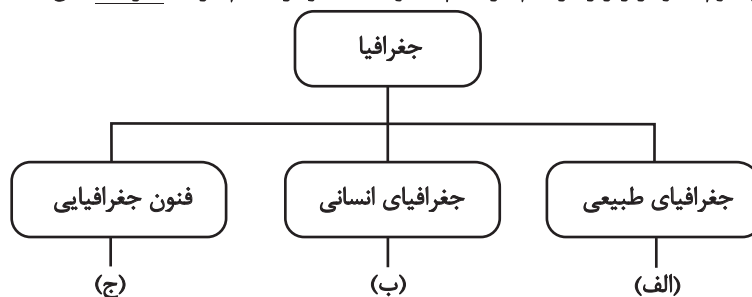
فصل اول: جغرافیا چیست؟

(درس‌های ۱ و ۲)  
صفحه‌های ۱ تا ۱۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

جغرافیای ایران

۱۲۶- در تشریح ارتباط جغرافیا با سایر علوم، نمودار زیر را ترسیم کرده‌ایم؛ با توجه به نمودار، کدام گزینه نادرست بیان شده است؟



- (۱) «جغرافیای اقتصادی» و «جغرافیای تاریخی» به‌طور مشترک مربوط به «ب» هستند.  
 (۲) ارتباط جغرافیا با «زیست‌شناسی» و «زمین‌شناسی» به‌طور مشترک مربوط به «الف» است.  
 (۳) «کارتوگرافی» و «آب و هوا شناسی» به ترتیب مربوط به «ج» و «الف» هستند.  
 (۴) ارتباط جغرافیا با «فناوری اطلاعات» و «شهرسازی» به ترتیب مربوط به «ج» و «الف» است.

۱۲۷- کدام گزینه در ارتباط با استفاده از بادگیرها در استان یزد نادرست می‌باشد؟

- (۱) روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری به صورت جریانی پیوسته سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.  
 (۲) برخی فعالیت‌های انسان در مکان به دلیل شناخت ظرفیت محیط، تعادل محیط را در طولانی مدت حفظ می‌کند.  
 (۳) انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می‌زند که موجب تغییر محیط طبیعی به محیط جغرافیایی می‌شود.  
 (۴) علم جغرافیا در جهت بهبود زندگی انسان به او در شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی کمک می‌کند.

۱۲۸- در یک طرح توسعه شهری، بررسی نقشه‌های توپوگرافی، تحلیل منابع آب منطقه و مطالعه روند مهاجرت به شهر انجام شده است. از منظر روش‌شناسی جغرافیایی، این رویکرد بیشتر نشان‌دهنده چیست؟

- (۱) مطالعه هر عامل به‌صورت جداگانه برای تصمیم‌گیری موضوعی  
 (۲) تمرکز بر داده‌های طبیعی برای پیش‌بینی توسعه  
 (۳) استفاده از شاخه‌های مختلف برای بررسی موضوعی واحد  
 (۴) تحلیل عملکرد گذشته محیط به‌منظور پیش‌بینی آینده
- ۱۲۹- مشخص کنید کلمات داده شده به کدام مطلب ارتباط دارد؟ (به‌ترتیب)

«چطور - چه کسانی - کجا - چه چیز»

- (۱) بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد. - با رکن اساسی جغرافیا سروکار دارد. - به علت وقوع پدیده می‌پردازد. - روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد.  
 (۲) به روند زمانی موضوعات می‌پردازد. - به علت وقوع پدیده می‌پردازد. - با رکن اساسی جغرافیا سروکار دارد. - بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد.  
 (۳) به بررسی سیر و تکوین و تحول پدیده می‌پردازد. - روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد. - با مکان وقوع پدیده‌ها سروکار دارد. - بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد.  
 (۴) به بررسی سیر و تکوین و تحول پدیده می‌پردازد. - روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد. - به علت وقوع پدیده می‌پردازد. - با مکان و وقوع پدیده‌ها سروکار دارد.

۱۳۰- هریک از عبارات زیر به‌ترتیب، به کدام‌یک از مراحل پژوهش در جغرافیا اشاره می‌کند؟

- (الف) این مرحله در هر پژوهش نقش راهنما را دارد.  
 (ب) پژوهشگر در این مرحله از خود می‌پرسد که انجام این پژوهش چه اهمیت و کاربردی دارد.  
 (ج) پژوهشگر در این مرحله ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه‌های خود می‌پردازد.  
 (د) پژوهشگر با کمک منابع و روش‌های مختلف موضوع جغرافیایی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.
- (۱) جمع‌آوری اطلاعات - تدوین فرضیه - طرح سؤال و بیان مسئله - پردازش اطلاعات  
 (۲) تدوین فرضیه - طرح سؤال و بیان مسئله - نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها - جمع‌آوری اطلاعات  
 (۳) طرح سؤال و بیان مسئله - نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها - تدوین فرضیه - پردازش اطلاعات  
 (۴) تدوین فرضیه - نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها - پردازش اطلاعات - جمع‌آوری اطلاعات

## فلسفه یازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه و ابعاد آن  
(چستی فلسفه، ریشه و شاخه‌های فلسفه)  
صفحه‌های ۱ تا ۱۸

۱۳۱- کدام گزینه جای خالی زیر را به‌درستی کامل نمی‌کند؟

«فلسفه از آن جهت پایه و اساس سایر علوم به شمار می‌رود که...»

- (۱) در اصل و حقیقت جهان تحقیق می‌کند. (۲) در اصل و حقیقت طبیعت تحقیق می‌کند.  
(۳) به یکی از موضوعات در رابطه با جهان و انسان می‌پردازد. (۴) به دنبال نهایی‌ترین پرسش‌ها درباره چستی و چرایی امور است.

۱۳۲- کدام گزینه توصیف مناسب‌تری از دلیل شکل‌گیری «دانش فلسفه» است؟

- (۱) تلاش بشر برای پاسخ قانون‌مند به سؤالات بنیادین (۲) بررسی تخصصی سؤالات بنیادین  
(۳) اهمیت دادن به پرسش‌های بنیادین به‌جای زندگی روزمره (۴) به دست آوردن پاسخ صحیح برای همه سؤالات بنیادین

۱۳۳- گزینه درست را انتخاب کنید؟

- (۱) با توجه به اینکه یکی از ویژگی‌های انسان پرسشگری است لذا اگر انسان تفکر کند، لزوماً به پاسخ درست دست می‌یابد.  
(۲) آنچه باعث ظهور دانشی به نام فلسفه شده است تلاش‌های بشر برای پاسخ به سؤالات بنیادی است.  
(۳) فیلسوف‌ها عربی‌شده کلمه «فلسفه» است.  
(۴) موضوع مورد بحث فلسفه برعکس سایر علوم و دانش‌ها یک موضوع خاص نیست، بلکه عام و کلی است.

۱۳۴- کدام یک از عبارتهای زیر درست است؟

- (۱) فلسفه درباره همه موضوعات بحث می‌کند.  
(۲) واژه فلسفه را فیثاغورس عمومیت داد و معروف کرد.  
(۳) تمام دانش‌ها هم از جهت موضوع و هم از حیث روش باید با هم متفاوت باشند.  
(۴) معنای فلسفه از نظر ارسطو نسبت به معنای فعلی این واژه عام‌تر است.

۱۳۵- چه موضوعاتی در بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه مورد بحث قرار می‌گیرند؟

- (۱) حقیقت و اصل وجود و مسائل پیرامون آن (۲) تاریخ فلسفه و جریان‌های مختلف آن  
(۳) روان‌شناسی و شناخت انسان (۴) تحلیل مسائل اخلاقی و اجتماعی

۱۳۶- کدام گزینه موضوع و محل مناقشه در بحث اصالت فرد و اصالت جامعه را به نحو صحیح‌تری بیان می‌کند؟

- (۱) نحوه شکل‌گیری و پدیدار شدن جوامع
- (۲) روابط بین نقش‌های اجتماعی و افراد گوناگون جامعه
- (۳) هویت و چیستی جامعه و نسبت احکام آن با افراد جامعه
- (۴) چگونگی هدایت و سیاست‌گذاری در جوامع بشری

۱۳۷- کدام عبارت پیرامون معرفت‌شناسی، فلسفه سیاست و علم سیاست درست است؟

- (۱) با تفکر در بنیادهای علم سیاست، معرفت‌شناسی فلسفه سیاست شکل می‌گیرد.
- (۲) فلسفه سیاست قواعد عقلی علم سیاست را به وجودشناسی منتقل می‌کند.
- (۳) امکان شناخت وجود فرع بر معرفت به آن است که موجب شکل‌گیری معرفت‌شناسی شده است.
- (۴) فلسفه سیاست، قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به حوزه علم سیاست منتقل می‌کند.

۱۳۸- پیرامون فلسفه‌های مضاف کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) قوانین بنیادی محدوده خاصی از وجود را بیان می‌کنند.
- (۲) شاخه‌های معرفت‌شناسی هستند که بر انواع و اقسام فلسفه تمرکز کرده‌اند.
- (۳) مباحث ویژه و خاص هر علم را به درون هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی منتقل می‌کنند.
- (۴) همان ریشه و بخش اساسی فلسفه را تشکیل می‌دهند که به نام وجودشناسی شناخته می‌شود.

۱۳۹- کدام توضیح درباره ارتباط فلسفه‌های مضاف با بخش ریشه‌ای فلسفه و علوم خاص درست نیست؟

- (۱) فلسفه‌های مضافی مانند فلسفه اخلاق و فلسفه فیزیک در واقع پل ارتباطی میان فلسفه و علوم خاص را برقرار می‌کنند.
- (۲) برای درک بهتر هر مکتب علمی و فکری باید به سراغ فهم فلسفه‌ای که پشتوانه آن مکتب است برویم.
- (۳) فلسفه‌های مضاف باید پرسش‌های بنیادین در فلسفه را مطرح و بررسی کنند.
- (۴) عقیده‌های مختلف در بخش ریشه‌ای فلسفه منجر به شکل‌گیری مکتب‌های فکری متفاوت در بخش فلسفه مضاف و علوم خاص می‌شود.

۱۴۰- کدام گزینه، تناسب اقدام انجام‌شده را با نظریه فلسفی به‌درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) لغو بیمه درمانی اوباما توسط ترامپ، کم‌کردن مالیات‌های ثروتمندان (اصالت فرد)
- (۲) افزایش بودجه مدارس دولتی، انتشار کتاب و مطبوعات بدون نیاز به مجوز (اصالت جامعه)
- (۳) مالیات گرفتن از خانه‌های خالی، محدود کردن خریدوفروش ارز (اصالت فرد)
- (۴) کم‌کردن مالیات تعاونی‌های مسکن، عدم ممنوعیت خریدوفروش مشروبات الکلی (اصالت جامعه)



هستی و چیستی  
درس ۱  
صفحه‌های ۱ تا ۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۴۱- در مورد حمل «دارای دو پا» بر «انسان» کدام مورد درست است؟

- (۱) حمل بی‌نیاز از دلیل است.  
(۲) محمول این حمل چیزی جز موضوع حمل نیست.  
(۳) برای حمل یا باید دلیل حسی و تجربی آورد یا عقلی محض.  
(۴) انسان با «دارای دو پا بودن» تعریف می‌شود.

۱۴۲- آرامش حاصل از پاسخ به یک سؤال اساسی بیانگر کدام اصل یا موضوع فلسفی است؟

- (۱) عبور از فطرت اول به فطرت ثانی  
(۲) مغایرت وجود و ماهیت در ذهن  
(۳) واقعیت مستقل از ذهن  
(۴) سؤال‌های بنیادین درباره حقیقت انسان و جهان

۱۴۳- یک گیاه موجود و یک انسان موجود را تصور کنید، این دو در چه وجهی مشترک و در چه وجهی متمایزند؟

- (۱) در وجود مشترک و در ماهیت متمایز  
(۲) در وجود مشترک و در ماهیت مشترک  
(۳) در وجود متمایز و در ماهیت مشترک  
(۴) در وجود متمایز و در ماهیت متمایز

۱۴۴- تأثیر ابن‌سینا بر فلسفه غرب از طریق نظریه «مغایرت وجود و ماهیت» چگونه بود؟

- (۱) ابن‌سینا نظریه خود را در فلسفه اسلامی مطرح کرد و فیلسوفان غربی تا حدودی آن را نادیده گرفتند.  
(۲) توماس آکوئیناس این نظریه را پذیرفت و آن را مبنای برهان‌های خداشناسی خود در غرب قرار داد.  
(۳) ابن‌سینا نظریه‌اش را در فلسفه اسلامی مطرح کرد و فلاسفه غربی از جمله آکوئیناس آن را نقد کردند.  
(۴) فلسفه ابن‌سینا باعث شد که فلاسفه غربی به دیدگاه‌های جدید در حوزه اخلاق توجه بیشتری داشته باشند.

۱۴۵- کدام امر باعث آشنایی مجدد فلاسفه غرب با فلسفه ارسطویی در قرن سیزدهم میلادی شد؟

- (۱) ترویج کامل فلسفه ابن‌سینا و ابن‌رشد در اروپا  
(۲) آشنایی صرف با فلسفه ابن‌سینا از طریق توماس آکوئیناس  
(۳) استفاده از آراء ابن‌سینا و بعضی نظریات ابن‌رشد در فلسفه اروپا  
(۴) بهره‌برداری فلاسفه‌ای چون آلبرت کبیر و راجر بیکن از فلسفه ارسطویی



۱۴۶- **نهایی** آگاهی از ماهیت برخی امور و جهل به وجود آنها بر این نکته تأکید دارد که ...

(۱) پذیرش وجود این دسته از امور، امری دشوار یا محال است.

(۲) عینیت وجود و ماهیت در ذهن قابل پذیرش نیست.

(۳) فرض وجود موجودی بدون شناخت ماهیت آن فرضی نامعقول است.

(۴) وجود و ماهیت دو جنبه و بخش از یک موجود محسوب می‌شوند.

۱۴۷- **نهایی** فردی را تصور کنید که معتقد است «اشیا و موجودات جهان علاوه بر اینکه در خارج از ذهن در وجود مشترک هستند، در عالم درون ذهن هم

وحدت دارند»؛ کدام گزینه نمی‌تواند انتقاد درستی به نظر این شخص باشد؟

(۱) عالم خارج از ذهن، پر از تصورات انسان‌ها می‌شد.

(۲) زمینه تشخیص تفاوت میان موجودات حاضر در جهان از بین می‌رفت.

(۳) علمی مانند زیست‌شناسی که درباره تفاوت موجودات بحث می‌کند وجود نداشت.

(۴) چون جهان پر از موجودات مختلف می‌شد، مصادیق علیت هم فراوان می‌شد.

۱۴۸- **نهایی** در مورد محمولی که حقیقت موضوع را شامل می‌شود نمی‌توان گفت: ...

(۱) به دلیل نیاز ندارد.

(۲) ضروری است و نیازمند دلیل نیست.

(۳) از ذاتیات موضوع است.

(۴) چه عاملی باعث حمل آن بر موضوع می‌شود.

۱۴۹- اگر هستی عین چیستی بود، آن‌گاه .....

(۱) نفی و سلب وجود از ماهیت ممکن نبود.

(۲) ماهیت امکان عدم داشت.

(۳) سلب هستی از چیستی نیازمند دلیل بود.

(۴) حمل هستی بر ماهیت نیازمند دلیل می‌شد.

۱۵۰- در کدام گزاره، نمی‌توان از دلیل حمل سؤال کرد؟

(۱) زمستان سرد است.

(۲) انسان فانی است.

(۳) خدا جاودانه است.

(۴) پلاتین فلز است.

## منطق

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

## منطق و مباحث آن

(منطق، ترازوی اندیشه)

روابط میان ذهن، زبان و خارج

(لفظ و معنا، مفهوم و مصداق)

صفحه‌های ۱ تا ۲۶

۱۵۱- کدام یک از موارد زیر کاربرد علم منطق در زندگی روزمره را بهتر نشان می‌دهد؟

(۱) برای تحلیل و بررسی آثار فلسفی

(۲) برای فهم نظریه‌های فلسفی

(۳) برای جلوگیری از خطای اندیشه و تصمیم‌گیری درست

(۴) برای مطالعه کتاب‌های تخصصی

۱۵۲- برای روشن‌ساختن عبارت مطرح‌شده در کدام گزینه از تعریف استفاده می‌شود؟

(۱) که تواند که دهد میوه الوان از چوب؟

(۲) من چه در پای تو ریزم که پسند تو بود؟

(۳) عاقلان را اشاره‌ای کافی است

(۴) به چین زلف چو شام تو مایل است دلم

۱۵۳- در کدام مورد احتمال مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد؟

(۱) علی و زهرا با هم ازدواج کردند.

(۲) خواهر فاطمه دختر خوبی است.

(۳) پرستار پیرمرد، لباسش را مرتب کرد و او را سوار اتومبیل نمود.

(۴) علی گفت: «من باید به دانشگاه بروم.»

۱۵۴- کدام یک از گزینه‌های زیر می‌تواند منجر به مغالطه توسل به معنای ظاهری شود؟

(۱) علی ماشین خریده است.

(۲) مدیر مدرسه ما کم‌سن‌وسال است.

(۳) مدرسه اجازه به تحصیل من داد.

(۴) او اندازه گاوی بزرگ شده است.

۱۵۵- کدام گزینه صحیح است؟

(۱) «خیابان ولیعصر» مفهومی کلی است، زیرا در شهرهای مختلف مصداق آن وجود دارد.

(۲) مفهومی که هیچ مصداق خارجی نداشته باشد حتماً جزئی نیست.

(۳) مفهومی که مصادیق متعدد دارد ممکن نیست کلی نباشد.

(۴) مفهومی مانند «بلندترین قله جهان، اورست» به دلیل داشتن یک مصداق همیشه کلی است.

۱۵۶- نسبت بین مفاهیم ذکرشده در کدام گزینه به ترتیب «عموم و خصوص مطلق» و «تباین» است؟

- (۱) «آقای سعیدی» و «انسان» - «آب» و «یخ»  
 (۲) «سرباز» و «پلیس» - «انسان» و «حیوان»  
 (۳) «ایران» و «تهران» - «اراک» و «شیراز»  
 (۴) «نامی» و «انسان» - «ناطق» و «موش»

۱۵۷- کدام گزینه پاسخ مناسب‌تری به سؤال زیر می‌دهد؟

«چرا انسان‌ها در سراسر زندگی به دانش منطق نیاز دارند؟»

- (۱) با تسلط بر دانش منطق می‌توانیم در اقناع دیگران موفق‌تر باشیم.  
 (۲) با تسلط بر منطق و به کار بستن مهارت‌های حاصله از دانش منطق، تصمیمات درست‌تری خواهیم گرفت.  
 (۳) چون منطق قواعد ذهن و شیوه کارکرد آن را توصیف می‌کند.  
 (۴) چون با کاربرد منطق و تسلط بر آن می‌توان از همه خطاهای ذهنی دور ماند.

۱۵۸- در کدام عبارت احتمال برداشت معانی مختلف وجود ندارد؟

- (۱) کیف بردم.  
 (۲) بادآورده را باد برد.  
 (۳) او با شتر آمد.  
 (۴) سلامت باشی.

۱۵۹- کدام گزینه به‌عنوان یک مفهوم جزئی شناخته می‌شود؟

- (۱) رمان جذاب «دکتر نون زنش را بیشتر از مصدق دوست دارد» که یک اثر مؤثر در ادبیات ایران شناخته می‌شود  
 (۲) برترین و معتبرترین رمان بزرگ علوی که بارها تجدید چاپ شده است و به‌عنوان یک اثر مؤثر در ادبیات ایران شناخته می‌شود  
 (۳) آخرین اثر داستانی محمود دولت‌آبادی، نویسنده بزرگ ایرانی که دستاوردی مهم در ادبیات معاصر ایران شناخته می‌شود  
 (۴) شاهکار ادبی هوشنگ گلشیری که فیلمی بر پایه آن تولید شده است و به‌عنوان یک اثر مؤثر در ادبیات معاصر ایران شناخته می‌شود

۱۶۰- اگر مفهومی کلی باشد ...

- (۱) مصادیق بی‌نهایت در ذهن دارد.  
 (۲) مصادیق متعدد اما محدود در ذهن دارد.  
 (۳) ممکن است تنها یک مصداق در ذهن داشته باشد.  
 (۴) فرض داشتن مصادیق مختلف برای آن محال نمی‌باشد.

اصول انتخاب در کسب و کار  
(درس اول تا چهارم)  
صفحه‌های ۱ تا ۴۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۱۶۱- کدام گزینه درباره موضوع بهترین انتخاب با توجه به قوانین تصمیم‌گیری، نادرست است؟

(۱) بهترین تصمیم به نوع رویکرد فرد بستگی دارد. (مقایسه بین هزینه‌ها و منافع)

(۲) فهمیدن اینکه هزینه‌ها را چطور ارزیابی کنیم، تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است. (هزینه فرصت)

(۳) بودجه شما محدود است، بنابراین مجبورید بین گزینه‌های خود بده - بستان کنید. (قید بودجه)

(۴) افراد قبل از اخذ تصمیمات خود، در ذهن خود دو سؤال اساسی دارند. اصل اول: منابعی که در اختیار دارید پایان‌ناپذیر نیست و اصل دوم: هر چیزی

دارای محدودیت در استفاده است. (کمیابی منابع)

۱۶۲- در صورتی که میزان سود کارگاهی در سال گذشته، برابر با نصف هزینه‌های آن و درآمد ماهیانه کارگاه برابر با  $۳۷/۵$  میلیون تومان باشد، پاسخ

صحیح پرسش‌های زیر کدام است؟

الف) هزینه‌های تولید این کارگاه در سال گذشته، چند میلیون تومان بوده است؟

ب) میزان سود دریافتی کارگاه، چند میلیون تومان بوده است؟

(۴)  $۲۲۰-۴۵۰$

(۳)  $۲۲۵-۴۵۰$

(۲)  $۱۲۵-۳۰۰$

(۱)  $۱۵۰-۳۰۰$

۱۶۳- با توجه به جدول زیر پاسخ درست سؤال‌های زیر کدام گزینه است؟ (کل سهام شرکت: ۱۲۵,۰۰۰ عدد)

| سهام‌داران     | درصد مالکیت فرد<br>از شرکت | تعداد سهام خریداری<br>شده توسط فرد |
|----------------|----------------------------|------------------------------------|
| سهام‌دار اول   | ؟                          | ۱۵,۰۰۰                             |
| سهام‌دار دوم   | ۳۶٪                        | ؟                                  |
| سهام‌دار سوم   | ۳۴٪                        | ؟                                  |
| سهام‌دار چهارم | ؟                          | ۲۵,۰۰۰                             |

الف) سهام خریداری‌شده توسط سهام‌دار دوم، چه تعداد است؟

ب) نفر چهارم از سهام‌داران چند درصد از کل سهام شرکت را دارد؟

(۱) الف) ۵۴,۰۰۰ ب) ۲۶٪

(۲) الف) ۴۵,۰۰۰ ب) ۶۲٪

(۳) الف) ۴۵,۰۰۰ ب) ۲۰٪

(۴) الف) ۵۴,۰۰۰ ب) ۲۰٪

محل انجام محاسبات

۱۶۴- هر یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به ویژگی کدام نوع کسب و کار است؟

- هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر

- منافع مالیاتی

- ایجاد زنجیره توزیع

- مسئولیت نامحدود در مقابل دعاوی

(۱) شرکت سهامی - شخصی - تعاونی - شخصی (۲) شخصی - خیریه - غیرانتفاعی - شرکت سهامی

(۳) شخصی - شرکت سهامی - تعاونی - شخصی (۴) شرکت سهامی - شخصی - غیرانتفاعی - شرکت سهامی

۱۶۵- علی، ۲ میلیارد تومان سرمایه دارد، بین راه‌اندازی شرکت خدمات ساختمانی، سرمایه‌گذاری در سازمان بورس اوراق بهادار و بانک، می‌خواهد تصمیم‌گیری کند. اگر در سال، ۲۵۰ مشتری درخواست خدمات بکنند، (با فرض ثبات هزینه‌ها) هزینه فرصت سرمایه‌گذاری در سازمان بورس اوراق بهادار برای علی چند میلیون تومان است؟

|                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------|
| - سود سالانه بانک ۲۰ درصد                                         |
| - متوسط سود سهام اوراق بهادار ۱۵ درصد                             |
| - سود معاملاتی سهام به‌طور متوسط ۱۰ درصد                          |
| - قیمت خدمات ساختمانی در هر بار مراجعه مشتری، ۹۰۰ هزار تومان است. |

(۴) ۶۲۵

(۳) ۵۰۰

(۲) ۴۰۰

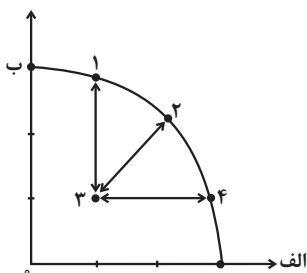
(۱) ۲۲۵

۱۶۶- کدام مورد، به ترتیب در رابطه با نقاط مشخص شده در الگوی مرز امکانات تولید، درست است؟

الف) تغییر مکان از نقطه ۳ به نقطه ۴

ب) تغییر وضعیت از نقطه ۴ به نقطه ۱

ج) تغییر مکان از نقطه ۲ به نقطه ۳



(۱) نیازی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست - متحمل هزینه فرصت می‌شود - ناکارایی

منابع تولید

(۲) رکود اقتصادی سبب این تغییر وضعیت شده است - عوامل و منابع تولیدی در حالت کارا هستند - کارایی منابع تولید

(۳) نیازی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست - عوامل و منابع تولیدی در حالت کارا هستند - کارایی منابع تولید

(۴) باید منابع تولید یک کالا به تولید کالای دیگر منتقل شود - متحمل هزینه فرصت می‌شود - ناکارایی منابع تولید

محل انجام محاسبات

۱۶۷- هر یک از افراد زیر دچار کدام یک از اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری شده‌اند؟

(الف) زوج جوانی برای برگزاری جشن عروسی خود، یک تالار بسیار گران‌قیمت اجاره کرده‌اند و برای پرداخت هزینه‌ها، مبلغ زیادی وام گرفته‌اند.

(ب) احمد به دوستش علیرضا می‌گوید: «مدت‌هاست می‌خواهم تغییراتی در زندگی‌ام ایجاد کنم، اما هیچ‌وقت زمان یا حوصله‌اش را ندارم.»

(ج) حسین صرفاً به دلیل حراج و فروش ویژه یکی از فروشگاه‌های اینترنتی، محصولی را خریده است.

(د) زهرا تعداد زیادی مانتو دارد، با دیدن یک فروش فوق‌العاده، باز هم یک مانتوی دیگر می‌خرد و می‌گوید: «تمی توانستم در برابر این فرصت مقاومت کنم.»

(۱) بی‌صبری زیاد - چسبیدن به وضعیت فعلی - اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری - اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری

(۲) اعتماد به نفس بیش از حد - بی‌صبری زیاد - توجه به هزینه‌های هدر رفته - اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری

(۳) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری - چسبیدن به وضعیت فعلی - اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری - بی‌صبری زیاد

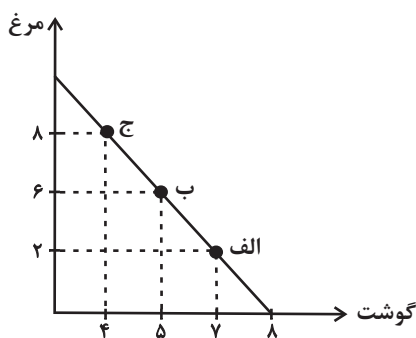
(۴) بی‌صبری زیاد - توجه به هزینه‌های هدر رفته - اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری - خودرأی بودن

۱۶۸- خانواده‌ای نیاز خود به گوشت و مرغ را مطابق نمودار قید بودجه زیر تأمین کرده است. با توجه به نمودار:

(الف) میزان بودجه این خانواده چه قدر است؟

(ب) اگر این خانواده در نقطه (الف) قرار داشته باشد و بخواهد مصرف مرغ خود را ۶ کیلو افزایش دهد، باید به کدام نقطه از نمودار منتقل شود؟ در این

صورت، هزینه فرصت این انتخاب چیست؟



(قیمت هر کیلو مرغ ۱۲۰ هزار تومان و قیمت هر کیلو گوشت ۲۴۰ هزار تومان است.)

(۱) الف) ۱,۹۲۰ هزار تومان (ب) نقطه ج - ۹۶۰ هزار تومان

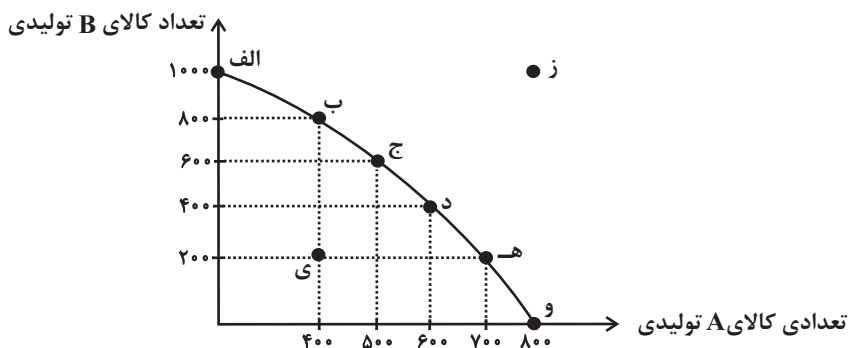
(۲) الف) ۱,۹۲۰ هزار تومان (ب) نقطه ج - ۷۲۰ هزار تومان

(۳) الف) ۹۶۰ هزار تومان (ب) نقطه ب - ۴۸۰ هزار تومان

(۴) الف) ۹۶۰ هزار تومان (ب) نقطه ب - ۱۴۴۰ هزار تومان

محل انجام محاسبات

۱۶۹- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید زیر که مربوط به یک شرکت فرضی است که دو کالای A و B را تولید می‌کند:



الف) در نقطه (ه) میزان تولید کالاها در مقایسه با نقطه (ب) چگونه است؟

ب) اگر نقطه تولید بنگاه نقطه (و) باشد و بنگاه تصمیم بگیرد میزان تولید کالای A را به میزان ۱۰۰ واحد کاهش دهد، آنگاه کدام گزینه در رابطه با این تصمیم درست است؟

ج) به ترتیب، تولید در کدام نقاط کارا، ناکارا و غیرقابل دستیابی است؟

د) کدام گزینه در خصوص هزینه فرصت انتقال از نقطه (د) به (ب)، صحیح است؟

۱) الف) میزان تولید کالای A، ۶۰۰ واحد کمتر است و میزان تولید کالای B، ۳۰۰ واحد بیشتر است. ب) ۳۰۰ واحد به تولید کالای B افزوده

می‌شود. ج) ز - الف - ی د) هزینه فرصت تولید ۴۰۰ واحد کالای B بیشتر، صرف‌نظر از تولید ۲۰۰ واحد کالای A است.

۲) الف) میزان تولید کالای A، ۳۰۰ واحد کمتر است و میزان تولید کالای B، ۶۰۰ واحد بیشتر است. ب) در طول مرز امکانات تولید به سمت چپ و

بالا حرکت خواهیم کرد و به نقطه (د) منتقل خواهیم شد. ج) الف - ی - ز د) هزینه فرصت تولید ۸۰۰ واحد کالای B بیشتر، صرف‌نظر از تولید ۶۰۰ واحد کالای A است.

۳) الف) میزان تولید کالای A، ۳۰۰ واحد بیشتر است و میزان تولید کالای B، ۶۰۰ واحد کمتر است. ب) هزینه فرصت این تصمیم ۱۰۰ واحد کالای

A است که از تولید آن صرف‌نظر کرده‌ایم. ج) و - ی - ز د) هزینه فرصت تولید ۴۰۰ واحد کالای B بیشتر، صرف‌نظر از تولید ۲۰۰ واحد کالای A است.

۴) الف) میزان تولید کالای A، ۳۰۰ واحد بیشتر است و میزان تولید کالای B، ۶۰۰ واحد کمتر است. ب) در این حالت تقاضای مشتریان برای کالای

B افزایش یافته است. ج) ز - و - ی د) هزینه فرصت تولید ۸۰۰ واحد کالای B بیشتر، صرف‌نظر از تولید ۶۰۰ واحد کالای A است.

۱۷۰- PPF، کدام مفهوم اقتصادی را نشان می‌دهد؟

- |               |                       |
|---------------|-----------------------|
| ۱) هزینه فرصت | ۲) حداکثر امکان تولید |
| ۳) قید بودجه  | ۴) هزینه‌های هدررفته  |

محل انجام محاسبات

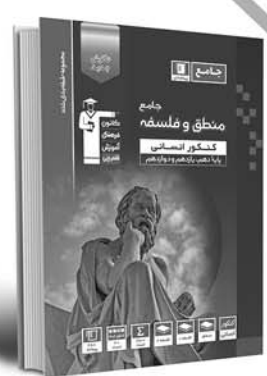




# کتاب‌های آیة انسان را



## پیمان‌های تمرین کنید



۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

Telegram: @konkur\_in





# پاسخنامه

## دوازدهم انسانی

### ۳ مردادماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

## ریاضی و آمار (۲)

## ۱- گزینه «۲»

(مفهم بپذیرایی)

$$2^4 = 16 = \text{تعداد حالتها}$$

در یک حالت ارزش همه گزارهها درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحههای ۲ تا ۴)

## ۲- گزینه «۲»

(مفهم بپذیرایی)

به بررسی موارد داده شده می پردازیم:

الف) گزاره نیست.

ب) گزاره با ارزش درست است.

$$3 + \underbrace{2 \times 5}_{10} = 13 \quad \text{چون}$$

د) گزاره با ارزش درست است.

بنابراین دو عبارت گزاره با ارزش درست هستند.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحههای ۲ تا ۴)

## ۳- گزینه «۴»

(مفهم بپذیرایی)

اگر گزاره فصلی نادرست باشد، پس هر دو گزاره نادرست هستند. یعنی:

$$\begin{cases} q \equiv F \\ \sim p \equiv F \xrightarrow{\text{پس}} p \equiv T \end{cases}$$

در گزاره شرطی اگر مقدم درست باشد برای آن که ارزش کل گزاره درست باشد، باید تالی نیز درست باشد، پس  $r$  ارزش درست دارد.

حال ارزش گزینهها را تعیین می کنیم:

$$۱) p \Rightarrow q \equiv T \Rightarrow F \equiv F$$

$$۲) q \Leftrightarrow p \equiv F \Leftrightarrow T \equiv F$$

$$۳) r \Rightarrow q \equiv T \Rightarrow F \equiv F$$

$$۴) r \Leftrightarrow \sim q \equiv T \Leftrightarrow T \equiv T$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحههای ۴ تا ۱۱)

## ۴- گزینه «۴»

(عارف پورامینیا)

$$\begin{cases} p \equiv T \Rightarrow \sim p \equiv F \\ q \equiv F \Rightarrow \sim q \equiv T \end{cases}$$

$$\left[ \underbrace{(\sim q \wedge p)}_T \Leftrightarrow \underbrace{p \vee q}_T \right] \Rightarrow \underbrace{\sim(p \vee \sim q)}_T \equiv T \Rightarrow F \equiv F$$

دو شرطی:  $T$        $\sim T \equiv F$

حال گزینهها را بررسی می کنیم.

$$\text{گزینه «۱» : } \sim(\sim p) \equiv p \equiv T$$

$$\text{گزینه «۲» : } p \wedge \sim q \equiv T \wedge T \equiv T$$

$$\text{گزینه «۳» : } q \Rightarrow p \equiv F \Rightarrow T \equiv T$$

$$\text{گزینه «۴» : } p \Rightarrow q \equiv T \Rightarrow F \equiv F$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحههای ۲ تا ۱۱)

## ۵- گزینه «۴»

(هاری فولادی)

توجه کنید نقیض گزاره  $4 < 3$  برابر  $4 \geq 3$  می باشد.

همچنین در اعداد طبیعی یک عدد می تواند اول، مرکب یا برابر ۱ باشد بنابراین اگر عدد ۲ اول نباشد یعنی می تواند مرکب یا برابر ۱ باشد.

همچنین دقت کنید، هنگام نقیض کردن طبق قانون دموگران ترکیب عطفی و فصلی به یکدیگر تبدیل می شوند.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحههای ۲ تا ۱۱)

## ۶- گزینه «۳»

(مفهم پرل نظامی)

## تشریح گزینههای دیگر:

گزینه «۱»: هر لوزی یک متوازی الاضلاع نیست، درست است.

گزینه «۲»:  $(-2)^3$  عددی مثبت نیست، درست است.گزینه «۴»:  $a$  عددی اول نیست، درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحههای ۲ تا ۴)

## ۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

راه حل اول: گزاره دو شرطی را به دو گزاره شرطی تبدیل می کنیم:

$$(\sim p \Leftrightarrow q) \vee p \equiv [(\sim p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow \sim p)] \vee p$$

$$\xrightarrow{\text{هم ارزی گزاره شرطی}} [(p \vee q) \wedge (\sim q \vee \sim p)] \vee p$$

پخش می کنیم

$$\equiv (p \vee q \vee p) \wedge (\sim q \vee \underbrace{\sim p \vee p}_{\text{درست}})$$

درست

$$\xrightarrow{O \wedge T \equiv O} \Rightarrow p \vee q \vee p \equiv p \vee q$$

راه حل دوم: جدول ارزش گزارهها را رسم و گزارههای ساده و مرکب داده

شده را تعیین می کنیم:

| p | q | $\sim p$ | $\sim q$ | $\sim p \Leftrightarrow q$ |
|---|---|----------|----------|----------------------------|
| د | د | ن        | ن        | ن                          |
| د | ن | ن        | د        | د                          |
| ن | د | د        | ن        | د                          |
| ن | ن | د        | د        | ن                          |

| $(\sim p \Leftrightarrow q) \vee p$ | $p \vee q$ | $\sim p \vee \sim q$ |
|-------------------------------------|------------|----------------------|
| د                                   | د          | ن                    |
| د                                   | د          | د                    |
| د                                   | د          | د                    |
| ن                                   | ن          | د                    |

بنابراین گزارههای  $p \vee q$  و  $(\sim p \Leftrightarrow q) \vee p$  هم ارزند.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحههای ۲ تا ۱۱)

$$\text{ج) } \underbrace{(p \vee r)}_T \Leftrightarrow \underbrace{(p \wedge \sim q)}_T \equiv T \Leftrightarrow T \equiv T$$

$$\text{د) } \underbrace{(\sim p \Rightarrow \sim q)}_T \wedge \underbrace{(q \Rightarrow p)}_T \equiv T \wedge T \equiv T$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۳ تا ۱۱)

### ریاضی و آمار (۳)

(معمد بقیایی)

#### ۱۱- گزینه «۲»

دقت کنید که حرف «ی» فقط در انتهای کلمه بدون نقطه است.

حالت اول: حرف «و» اولین حرف باشد.  $۴! = ۲۴$  حالت دارد.

حالت دوم حرف «و» دومین حرف باشد.

$$\frac{1}{۱} \times \frac{۲}{۲} \times \frac{۳}{۳} \times \frac{۱}{۱} \times \frac{۲}{۲} = ۱۲$$

ص ی ا ر و

حالت سوم حرف «و» سومین حرف باشد.

$$\frac{1}{۱} \times \frac{۲}{۲} \times \frac{۱}{۱} \times \frac{۱}{۱} \times \frac{۲}{۲} = ۴$$

و {ص ر}

حرف «و» حرف چهارم یا پنجم نمی‌تواند باشد، چون قبل از آن حرف نقطه‌دار ظاهر می‌شود.

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} ۲۴ + ۱۲ + ۴ = ۴۰$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۶)

(معمد بقیایی)

#### ۱۲- گزینه «۴»

$$\frac{۵}{۵} \times \frac{۴}{۴} \times \frac{۳}{۳} = ۶۰$$

{۶، ۴، ۲}

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

(نیکو رکامین)

#### ۱۳- گزینه «۱»

چون عضو  $b$  در زیرمجموعه قرار دارد، پس ۳ عضو دیگر را باید از بین ۶ عضو دیگر مجموعه انتخاب کنیم.

$$\binom{۶}{۳} = \frac{۶!}{۳! \times ۳!} = \frac{۶ \times ۵ \times ۴}{۳ \times ۲ \times ۱} = ۲۰$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

(معمد ابراهیم توزنده‌فانی)

#### ۱۴- گزینه «۳»

برای حل این سؤال از روش متمم استفاده می‌کنیم.

حالاتی که کنار هم باشند - کل حالاتها = حالاتی که کنار هم نباشند

$$۵! - \underbrace{S, M \quad A \quad R \quad T}_{۴! \times ۲!}$$

$$۵! - ۴! \times ۲! = ۷۲$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

#### ۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

ترکیب دو شرطی  $O \Leftrightarrow \Delta$ ، اگر  $O$  و  $\Delta$  هم‌ارزش باشند، درست و اگر هم‌ارزش نباشند، نادرست است. برای هر گزاره مرکب یک ستون در نظر گرفته و ارزش‌ها را تعیین می‌کنیم:

| p | q | r | $\sim r$ | $p \Rightarrow r$ | $q \vee \sim r$ | $(p \Rightarrow r) \Leftrightarrow (q \vee \sim r)$ |
|---|---|---|----------|-------------------|-----------------|-----------------------------------------------------|
| F | T | F | T        | T                 | T               | T                                                   |
| T | F | T | F        | T                 | F               | F                                                   |
| F | F | T | F        | T                 | F               | F                                                   |

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

#### ۹- گزینه «۲»

(آروین حسینی)

ابتدا جدول ارزش گزاره‌ها را رسم می‌کنیم:

| p | q | $\sim p$ | $p \Leftrightarrow q$ | $p \Rightarrow q$ | $\sim p \Rightarrow q$ | $q \vee p$ |
|---|---|----------|-----------------------|-------------------|------------------------|------------|
| د | د | ن        | د                     | د                 | د                      | د          |
| د | ن | ن        | ن                     | ن                 | د                      | د          |
| ن | د | د        | ن                     | د                 | د                      | د          |
| ن | ن | د        | د                     | د                 | ن                      | ن          |

| $p \wedge q$ | $q \Rightarrow p$ |
|--------------|-------------------|
| د            | د                 |
| ن            | د                 |
| ن            | ن                 |
| ن            | د                 |

حال به بررسی موارد الف تا ت می‌پردازیم:

| $(p \Rightarrow q) \vee (\sim p \Rightarrow q)$ | $(p \Leftrightarrow q) \vee \sim p$ |
|-------------------------------------------------|-------------------------------------|
| د                                               | د                                   |
| د                                               | ن                                   |
| د                                               | د                                   |
| د                                               | د                                   |

| $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ | $(q \vee p) \Rightarrow (p \wedge q)$ |
|----------------------------------------------|---------------------------------------|
| د                                            | د                                     |
| ن                                            | ن                                     |
| ن                                            | ن                                     |
| د                                            | د                                     |

بنابراین موارد پ و ت هم‌ارز ترکیب دوشروطی  $(p \Leftrightarrow q)$  می‌باشند.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۳ تا ۱۱)

#### ۱۰- گزینه «۳»

(امیررضا ذاکر زاده)

گزاره‌ای دلخواه  $r$   $q \equiv F$   $p \equiv T$

الف)  $(p \Rightarrow q) \vee r \equiv F \vee r \equiv r$

ب)  $\underbrace{(p \wedge q)}_F \Leftrightarrow \underbrace{(q \Rightarrow p)}_T \equiv F \Leftrightarrow T \equiv F$

## ۱۵- گزینه «۴»

(فرشید کریمی)

$$\frac{(n+1)!}{(n-2)!} = 6! \Rightarrow \frac{(n+1)(n)(n-1)(n-2)!}{(n-2)!} = 6!$$

$$\Rightarrow (n-1)(n)(n+1) = 720 \Rightarrow (n-1)(n)(n+1) = 8 \times 9 \times 10$$

$$\Rightarrow n = 9 \Rightarrow P(n, 2) = P(9, 2) = \frac{9!}{(9-2)!} = \frac{9!}{7!} = 9 \times 8 = 72$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ تا ۸)

## ۱۶- گزینه «۱»

(شمیم پولوان شریف)

مردها را با حرف M و زن‌ها را با حرف W نشان می‌دهیم.

تعداد حالت‌هایی که مردها کنار هم باشند برابر است با:

$$\overbrace{M_1 \ M_2 \ M_3 \ M_4}^{6!} \overbrace{W_1 \ W_2 \ W_3 \ W_4 \ W_5}^{5!} = 6! \times 5! = 4! \times 6!$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

## ۱۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنگور سراسری انسانی ۹۹)

برای جایگاه راننده ۳ انتخاب داریم، پس از انتخاب راننده، چهار نفر باقی می‌مانند که تعداد جایگشت‌های آنها در جایگاه‌های (۱)، (۲)، (۳) و

(۴) برابر است با: ۴!

|        |     |
|--------|-----|
| راننده | (۱) |
| (۲)    | (۳) |
| (۴)    |     |

پس بنا به اصل ضرب، پاسخ سؤال برابر است با:

$$3 \times 4! = 3 \times 24 = 72$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۶)

## ۱۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنگور خارج از کشور ۹۳)

ابتدا سه کارمند از شش کارمند را برای اتاق ۳ نفره انتخاب می‌کنیم، این کار به  $\binom{6}{3}$  حالت امکان‌پذیر است، حالا سه کارمند باقی مانده‌اند کهمی‌توانیم دو تای آن‌ها را برای اتاق ۲ نفره انتخاب کنیم، این کار به  $\binom{3}{2}$ حالت امکان‌پذیر است. در نهایت یک کارمند باقی می‌ماند که آن را برای اتاق ۱ نفره انتخاب می‌کنیم، این کار به  $\binom{1}{1}$  حالت امکان‌پذیر است. بنا به

اصل ضرب، پاسخ سؤال برابر است با:

$$N = \binom{6}{3} \binom{3}{2} \binom{1}{1}$$

$$\binom{6}{3} = \frac{6!}{3! \times 3!} = \frac{6 \times 5 \times 4 \times 3!}{3! \times 3!} = 20 \quad \text{و} \quad \binom{3}{2} = 3 \quad \text{و} \quad \binom{1}{1} = 1$$

$$N = 20 \times 3 \times 1 = 60$$

پس:

دقت کنید که اتاق‌ها را با هر ترتیبی می‌توان پر کرد. مثلاً می‌توانستید ابتدا اتاق دو نفره، بعد از آن اتاق یک نفره و در پایان اتاق سه نفره را پر کنید. در همه حالت‌ها  $N = 60$  به دست می‌آید.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۹)

## ۱۹- گزینه «۳»

(آروین حسینی)

فرض کنید تعداد راه‌های بین دو شهر B و C، n تا باشد، از طرفی مجموع کل مسیرهای ممکن برای سفر از شهر A به D برابر ۷۱ است، پس:

$$A \rightarrow B \rightarrow C \rightarrow D: 2 \times n \times 1 = 2n \quad \text{حالت اول}$$

$$A \rightarrow B \rightarrow C \rightarrow E \rightarrow D: 2 \times n \times 2 \times 3 = 12n \quad \text{حالت دوم}$$

$$A \rightarrow E \rightarrow D: 3 \times 3 = 9 \quad \text{حالت سوم}$$

$$A \rightarrow E \rightarrow C \rightarrow D: 3 \times 2 \times 1 = 6 \quad \text{حالت چهارم}$$

حال طبق اصل جمع داریم:

$$2n + 12n + 9 + 6 = 71$$

$$\Rightarrow 14n + 15 = 71 \Rightarrow 14n = 56 \Rightarrow n = \frac{56}{14} = 4$$

بنابراین بین دو شهر B و C، ۴ راه وجود دارد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

## ۲۰- گزینه «۱»

(علی قهرمان زاده)

$$(n^2 - 1)! = 6 = 3! \Rightarrow n^2 - 1 = 3$$

$$\Rightarrow n^2 = 4 \xrightarrow[\text{به دلیل خواسته مسئله}]{n+1 > 0} n = 2$$

$$\frac{(n+3)!}{(n+1)!} \xrightarrow{n=2} \frac{5!}{3!} = \frac{5 \times 4 \times 3!}{3!} = 20$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ و ۶)

## ریاضی و آمار (۱)

## ۲۱- گزینه «۱»

(مهمرب بفریانی)

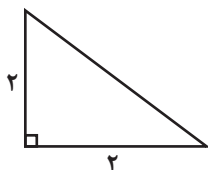
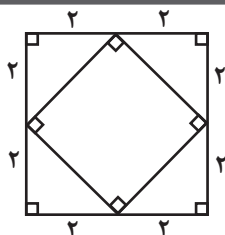
چون معادله دارای ریشه مضاعف است. پس  $k - 3 = 0$  است. در نتیجه:

$$k = 3$$

$$(3x + 5)^2 = 0 \Rightarrow 3x = -5 \Rightarrow x = \frac{-5}{3} \Rightarrow a = \frac{-5}{3}$$

$$\Rightarrow a + k = \frac{-5}{3} + \frac{9}{3} = \frac{4}{3}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲)



$$L = \sqrt{2^2 + 2^2} = 2\sqrt{2}$$

$$\text{محیط شکل چهارگوش هاشورخورد} = 4 \times 2 \times \sqrt{2} = 8\sqrt{2}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

(شمیع پهلوان شریف)

«۲۶- گزینه ۱»

پس‌انداز شقایق در فروردین را  $x$  در نظر می‌گیریم:

| ماه      | فروردین | اردیبهشت | خرداد | تیر   | مرداد |
|----------|---------|----------|-------|-------|-------|
| پس‌انداز | $x$     | $3x$     | $9x$  | $27x$ | $81x$ |

مجموع پس‌اندازها در این ماه‌ها برابر است با:

$$x + 3x + 9x + 27x + 81x = 3,630,000$$

$$121x = 3,630,000 \Rightarrow x = 30,000$$

مجموع پس‌انداز اردیبهشت و تیر می‌شود:

$$3x + 27x = 30x \xrightarrow{x=30,000} 30 \times 30,000 = 900,000$$

و با ۹۰۰۰۰۰ تومان می‌تواند ۱۰ دفتر نود هزار تومانی بخرد:

$$\frac{900,000}{90,000} = 10$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه ۱۴)

(رضا قانباتبانی)

«۲۷- گزینه ۳»

$$2x^2 + 16x - 10 = 0$$

$$\Rightarrow x^2 + 8x - 5 = 0$$

$$\Rightarrow x^2 + 8x = 5$$

$$\Rightarrow x^2 + 8x + 16 = 5 + 16$$

$$\Rightarrow (x+4)^2 = 21$$

$$\Rightarrow k = -4, \quad m = 21$$

$$\Rightarrow m - k = 21 - (-4) = 21 + 4 = 25$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۳ و ۲۷)

(مهمربیرایی)

«۲۲- گزینه ۲»

اگر  $\alpha$  و  $\beta$  ریشه‌های معادله باشند، آنگاه  $(x-\alpha)(x-\beta)=0$  است.

پس:

$$(x + \frac{3}{2})(x - 2) = 0 \Rightarrow x^2 - \frac{1}{2}x - 3 = 0$$

$$\xrightarrow{\text{مقایسه با معادله صورت سؤال}} \begin{cases} k = -1 \\ m = -6 \end{cases}$$

$$\Rightarrow km = 6$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۱)

(مهمربیرایی)

«۲۳- گزینه ۳»

برای آن‌که معادله درجه دوم ریشه حقیقی نداشته باشد، باید  $\Delta < 0$  باشد.

پس:

$$\Delta = 7^2 - 4 \times 3(-m+1) < 0 \Rightarrow 49 + 12m - 12 < 0$$

$$\Rightarrow 12m < -37 \Rightarrow m < -\frac{37}{12}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

(مهمربیرایی)

«۲۴- گزینه ۲»

نکته: در معادله  $ax^2 + bx + c = 0$  اگر  $\Delta = 0$  باشد، معادله ریشه مضاعف  $x = -\frac{b}{2a}$  دارد.

$$\Delta = 0 \Rightarrow (-(2m+3))^2 - 4(m)(m+2) = 0$$

$$4m^2 + 9 + 12m - 4m^2 - 8m = 0$$

$$\Rightarrow 4m + 9 = 0 \Rightarrow m = -\frac{9}{4}$$

$$x = -\frac{b}{2a} = \frac{2m+3}{2m} = \frac{2(-\frac{9}{4})+3}{2(-\frac{9}{4})} = \frac{1}{3} \Rightarrow k = \frac{1}{3}$$

$$12mk = 12(-\frac{9}{4})(\frac{1}{3}) = -9$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

(احمد حسن زاده فرد)

«۲۵- گزینه ۴»

مساحت مربع بزرگ توان دوم طول یک ضلع است.

$$a^2 = 16 \Rightarrow a = 4 = \text{طول هر ضلع مربع بزرگ}$$

با توجه به شکل زیر، چهارضلعی داخل مربع دارای ضلع‌های با هم برابر

است، طول هر ضلع با استفاده از قضیه فیثاغورث برابر است با:

## علوم و فنون ادبی (۲)

(حسن اصفهانی)

## ۳۱- گزینه «۳»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بعد از حمله مغول کانون‌های فرهنگی از خراسان به عراق عجم منتقل شد. دقت کنید که «عراق» یا «عراق عرب» به کشور عراق اشاره دارد و با «عراق عجم» که بخشی از مناطق ایران کنونی است تفاوت دارد.

عبارت گزینه‌های «۲» و «۴» صحیح‌اند، اما علت نام‌گذاری سبک عراقی نیستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۳)

(الهام ممدی)

## ۳۲- گزینه «۳»

فخرالدین عراقی: از شاعران نام‌آور قرن هفتم و صاحب غزل‌های عرفانی زیباست. مثنوی عشاق‌نامه او مشهور است. او در هر فصل این مثنوی به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است. جامی: معروف‌ترین شاعر قرن نهم، در کتاب نفحات‌الانس خود شیوه تذکرةالاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد. خواجوی کرمانی: خواجه چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده که نشان‌دهنده استادی او در شاعری است. شعر او در مجموع، کمال یافته و پخته است.

دولتشاه سمرقندی: از نویسندگان قرن نهم است که تذکرة دولتشاه را به تشویق امیر علیشیر نوایی نوشته است. این کتاب شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۵، ۱۶، ۱۸ و ۱۹)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

## ۳۳- گزینه «۴»

ابن‌یمین، شاعر ابیات مذکور است که در شعر خود، قناعت‌پیشگی و بی‌اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار داده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

(مجتبی فرهادی)

## ۳۴- گزینه «۳»

مشبه: هر کس / مشبه‌به: صدف / وجه شبه: سخن در دهن می‌پرورد / ادات تشبیه: چون

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مشبه: مدّ آهش / مشبه‌به: طول امل / وجه شبه: پایان نباشد / ادات تشبیه: چون

گزینه «۲»: مشبه: هر که / مشبه‌به: هلال / وجه شبه: باریک ز اندیشه شود / ادات تشبیه: هم چو

گزینه «۴»: مشبه: آن / مشبه‌به: سرو و صنوبر / وجه شبه: یک قبا داشتن / ادات تشبیه: همچو

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

## ۲۸- گزینه «۴»

با استفاده از روش دلتا، ریشه‌های معادله را به دست می‌آوریم:

$$\frac{1}{4}x^2 - \sqrt{6}x + 3 = 0 \rightarrow a = \frac{1}{4}, b = -\sqrt{6}, c = 3$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = (-\sqrt{6})^2 - 4\left(\frac{1}{4}\right)(3) = 6 - 6 = 0$$

از آنجا که  $\Delta = 0$  است، پس معادله دارای دو ریشه برابر به صورت زیر است:

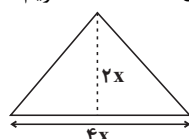
$$x = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-(-\sqrt{6}) \pm 0}{2\left(\frac{1}{4}\right)} = \sqrt{6} \rightarrow \text{گنگ است.}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

## ۲۹- گزینه «۲»

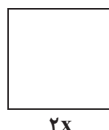
(کتاب آبی پیمانه‌ای)

فلش از یک مثلث و یک مربع تشکیل شده است، برای قسمت مثلث داریم:



$$\Rightarrow S = \left(\frac{1}{2}\right)(4x)(2x) = 4x^2$$

و برای قسمت مربع داریم:



$$2x \Rightarrow S = (2x)(2x) = 4x^2$$

در نتیجه مساحت کل فلش برابر  $8x^2$  است و مساحت قسمت سفید برابر  $2400 - 8x^2$  است، حال هزینه‌ها را محاسبه می‌کنیم:

$$\left. \begin{aligned} \text{هزینه برجسب تیره رنگ} &= (30)(8x^2) = 240x^2 \\ \text{هزینه برجسب سفید} &= (10)(2400 - 8x^2) = 24000 - 80x^2 \end{aligned} \right\}$$

$$\begin{aligned} \text{هزینه کل} &\rightarrow 240x^2 + 24000 - 80x^2 = 28000 \\ \Rightarrow 160x^2 &= 4000 \Rightarrow x^2 = 25 \xrightarrow{x>0} x = 5 \text{ cm} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲)

## ۳۰- گزینه «۳»

(ممدابراهیم توزنره‌بانی)

در این سؤال باید به علامت مجموع ریشه‌ها  $S = \frac{-b}{a}$  و علامت ضربریشه‌ها  $P = \frac{c}{a}$  توجه کنیم.

$$S = \frac{-b}{a} = -5$$

$$P = \frac{c}{a} = -2$$

چون جمع و ضرب ریشه‌ها اعداد منفی هستند می‌توان نتیجه گرفت دو ریشه مختلف علامت داریم که ریشه منفی از نظر اندازه‌ای از ریشه مثبت، بزرگتر است به همین دلیل جمع ریشه‌ها منفی شده است، از طرفی  $\beta > 0$  فرض شده، لذا  $\alpha < 0$  است و  $|\alpha| > |\beta|$  است لذا:

$$|2\alpha + \beta| = \text{عدد منفی} = -2\alpha - \beta$$

$$|\alpha| = \text{عدد منفی} = -\alpha$$

$$|3\beta| = \text{عدد مثبت} = 3\beta$$

در نتیجه:

$$-2\alpha - \beta + (-\alpha) - 3\beta = -3\alpha - 4\beta$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

در بیت سوم نیازمند الگوی هجایی (U --) هستیم. (رد گزینه ۳)

|   |    |     |   |    |    |
|---|----|-----|---|----|----|
| چ | از | رو  | ی | مع | نی |
| ت | می | خُر | چ | را | می |
| U | -  | -   | U | -  | -  |

|   |    |     |    |    |
|---|----|-----|----|----|
| ب | هش | تست | بز | مت |
| ن | با | شَد | ح  | را |
| U | -  | -   | U  | -  |

در بیت چهارم نیازمند الگوی هجایی (U --) هستیم. (رد گزینه ۲)

|    |   |    |    |    |   |    |    |
|----|---|----|----|----|---|----|----|
| گر | ق | بو | لم | می | ک | نی | تا |
| هر | چ | می | خا | هی | ب | کن | بر |
| -  | U | -  | -  | -  | U | -  | -  |

|    |   |    |    |     |   |    |    |
|----|---|----|----|-----|---|----|----|
| زن | د | با | شم | بن  | د | با | شم |
| جا | ن | من | فر | مان | ر | وا | یی |
| -  | U | -  | -  | -   | U | -  | -  |

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

### ۳۹- گزینه ۲

(رضا رنبری)

ابیات سرشار از استعاره و تشبیه هستند و منظور ما از علم بیان، آرایه‌های «تشبیه، استعاره، مجاز و کنایه» است. حال به سراغ بررسی اشعار می‌رویم: (دقت کنید که بیان استعاره‌ها، جهت درک بهتر ابیات است و مدنظر ما در این بودجه‌بندی نمی‌باشد).

بیت صورت سؤال: واژه قافیه: طناب (مشبیه) / آرایه‌های ادبی: «ماه و گل» استعاره از «چهره» و «شب و سنبل» استعاره از «زلف معشوق» است. / معنی بیت: شاعر می‌گوید: ای معشوق، هنوز چهره همچون ماهت در زیر زلفت (مشبه) که مانند سایه‌بانی (مشبیه) است پنهان شده؟ و هنوز بر چهره مانند گلت، گیسوان (مشبه) چون طنابی (مشبیه) آویزان هستند؟

گزینه ۱: واژه قافیه: آفتاب (استعاره) / آرایه‌های ادبی: «ماه و آفتاب» استعاره از «چهره» و «شب» استعاره از «زلف معشوق» است. / معنی بیت: شاعر می‌گوید: ای معشوق، هنوز رخسار همچون ماهت در کامل‌ترین و زیباترین حالت خود است؟ و هنوز زلف تیره‌ات (مشبه) مانند نقابی (مشبیه) چهره چون آفتاب (خورشید) را پوشانده است؟

گزینه ۲: واژه قافیه: نقاب (مشبیه) / آرایه‌های ادبی: «برگ گل» استعاره از «چهره» و «سنبل» استعاره از «زلف معشوق» است. / معنی بیت: شاعر می‌گوید: ای معشوق، هنوز زلف چون سنبلیت خوش‌بو و معطر است؟ و هنوز زلفت (مشبه) مانند نقابی (مشبیه) چهره چون برگ گلت را پوشانده است؟

گزینه ۳: واژه قافیه: غراب (استعاره) / آرایه‌های ادبی: «شکر» استعاره از «لب» و «پر طوطی» استعاره از «خط معشوق» و «قمر» استعاره از «رخسار» و «پر غراب» استعاره از «گیسوان معشوق» است.

### ۳۵- گزینه ۲

(سیدعلیرضا احمدری)

در بیت گزینه ۲ «مشبه (چشم معشوق) از نرگس (مشبیه) برتر دانسته شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

### ۳۶- گزینه ۲

(سیدعلیرضا احمدری)

«مرغ دل»، «دام زلف»، «دانه خال»، «طایر اندیشه»، «دام هوس» اضافه‌های تشبیهی هستند. (۵ مورد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «سروقد»، «ماهری»، «لاله‌رخ»، «مشک‌موی»: (۴ مورد)

گزینه ۳: «رخ به گل / دلبر به پری / عارض به یاسمین / سیمای یار به مشتری» (۴ مورد)

گزینه ۴: «زمین دل»، «بیل غم»، «خار اجل»، «راه جان»: (۴ مورد)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

### ۳۷- گزینه ۳

(مهمر مشهربان)

وزن این بیت، «مستفعلن مستفعلن مستفعلن» است که دارای ۳ پایه آوایی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «فعولن فعولن فعلن فعل (۴ پایه آوایی)

گزینه ۲: «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن (۴ پایه آوایی)

گزینه ۴: «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن فاعلن (۴ پایه آوایی).

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

### ۳۸- گزینه ۴

(رضا رنبری)

در بیت اول نیازمند الگوی هجایی (U ---) هستیم.

|   |    |    |    |   |     |    |    |
|---|----|----|----|---|-----|----|----|
| د | عا | لم | را | ت | وان | دی | دن |
| ک | جا | چش | می | ک | بی  | ند | آن |
| U | -  | -  | -  | U | -   | -  | -  |

|   |    |    |    |   |    |    |    |
|---|----|----|----|---|----|----|----|
| ب | می | نا | ئی | ک | من | دا | رم |
| ت | ما | شا | ئی | ک | من | دا | رم |
| U | -  | -  | -  | U | -  | -  | -  |

در بیت دوم نیازمند الگوی هجایی (UU -) هستیم. (رد گزینه ۱)

|    |   |   |     |    |   |   |    |
|----|---|---|-----|----|---|---|----|
| وس | و | س | بر  | هم | ن | ز | ند |
| کو | ه | گ | ران | حو | ص | ل | را |
| -  | U | U | -   | -  | U | U | -  |

|    |   |   |    |    |   |   |     |
|----|---|---|----|----|---|---|-----|
| را | ب | ط | ی  | سا | ز | ی | قین |
| نا | ل | س | بک | سر | ن | ک | ند  |
| -  | U | U | -  | -  | U | U | -   |

## ۴۴- گزینه ۴»

(سعید پعفری)

«از انقراض دولت صفویه تا آغاز سلطنت فتحعلی‌شاه قاجار، یعنی در دوران حکومت‌های افشاریه، زندیه و ابتدای دوره قاجار، رشد و شکوفایی قابل‌توجهی در تاریخ ادبیات ایران دیده نمی‌شود. در این دوره شاعران از سبک هندی روی برگردانده‌اند؛ اما هنوز تأثیراتی از آن سبک و نیز مکتب وقوع در آثارشان مشاهده می‌شود.»

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۲)

## ۴۵- گزینه ۱»

(سعید پعفری)

گروهی از شاعران دوره بازگشت به قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند؛ افرادی مانند صبا کاشانی، قانی شیرازی و سروش اصفهانی از این گروه‌اند. گروه دیگر غزل‌سرایی به سبک حافظ، سعدی و دیگر شاعران سبک عراقی را پیش گرفتند. شاعرانی مانند نشاط اصفهانی، فروغی بسطامی و مجمر اصفهانی از این گروه‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۳)

## ۴۶- گزینه ۳»

(مجتبی فراهی)

در این دوره، بعد از تهران، تبریز بازار سیاسی و مطبوعاتی پررونقی داشت، نه رشت. (علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۵)

## ۴۷- گزینه ۱»

(مجتبی فراهی)

## یک مورد نادرست است:

ج) گروهی از شاعران دوره بازگشت به قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند؛ صبا کاشانی، قانی شیرازی و سروش اصفهانی از این گروه‌اند. هاتف اصفهانی از معروف‌ترین شاعران عهد بازگشت است. کتاب درسی به اینکه او جزو کدام دسته از شاعران این عهد (غزل‌سرایان یا قصیده‌سرایان) بوده است اشاره‌ای نکرده است. نشاط اصفهانی نیز از شاعران غزل‌سرای این دوره (به سبک سعدی و حافظ و شاعران سبک عراقی) بود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

## ۴۸- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

عارف، شاعر وطنی، با ترانه‌های میهنی خود در برانگیختن مردم و آزادی‌خواهی نقش مؤثری داشت. او مضامین وطن‌دوستی و ستیز با نادانی را زیبا و پرشور می‌خواند. بیت مذکور از تصنیف سروده او انتخاب شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۷)

## ۴۹- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در ایجاد نهضت بازگشت ادبی عواملی چون توجه به ادبیات در دربار قاجاریه و رونق شاعری و مدح، ضعیف‌شدن جامعه در اثر شکست ایران از روسیه و غارت کتابخانه اصفهان توسط افغان‌ها که باعث شد تعدادی از کتاب‌های کتابخانه سلطنتی به دست مردم بیفتد و ارتباط مجدد اهل ذوق با ادب کهن برقرار شود، تأثیر داشتند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه ۱۳)

گزینه «۴»: واژه قافیه: اضطراب (پیچ و تاب بودن زلف) / آرایه‌های ادبی: «ماه» استعاره از «چهره» و «عقرب» استعاره از «زلف معشوق» است. / معنی بیت: شاعر می‌گوید: ای معشوق، هنوز رخسار چون ماه تو در میانه زلف همچون عقربت قرار دارد؟ و هنوز گیسوانت در پیچ و تاب هستند؟

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

## ۴۰- گزینه ۳»

(مجتبی فراهی)

در بیت گزینه «۳»، شاعر نظم و شعر خود را مانند زر و پذیرش نیک‌بختان را کیمیای آن می‌داند، ولی مفهوم بیت صورت سؤال و سایر گزینه‌ها به «کمال‌بخشی عشق» اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۳۰)

## علوم و فنون ادبی (۳)

## ۴۱- گزینه ۱»

(امیرحسین اشتیری)

توصیفات ذکرشده در صورت سؤال، مربوط به ادیبان قیدشده در گزینه «۱» هستند.

دقت کنید که ایرج‌میرزا گرچه اندیشه‌هایی نوگرایانه دارد، اما جایگاه خانوادگی (از نوادگان فتحعلی‌شاه) و تفکرات شخصی‌اش مانع از این می‌شود که او را در ردیف شاعران آزادی‌خواه دوره مشروطه قرار دهیم.

ضمناً عارف قزوینی هم شاعر و هم از موسیقی‌دانان بزرگ عهد مشروطیت است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

## ۴۲- گزینه ۴»

(حسن اصحابی)

شعر «ای قلم» سروده سید اشرف‌الدین گیلانی است. بخش اول این گزینه هم درباره ادیب‌الممالک صحیح است.

## بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: ادیب‌الممالک سردبیری روزنامه مجلس را بر عهده داشت؛ بنابراین بخش اول این گزینه نادرست است.

گزینه «۲»: هر دو عبارت به ترتیب درباره ادیب و ملک‌الشعرا درست هستند.

گزینه «۳»: هر دو عبارت به ترتیب درباره ادیب و ملک‌الشعرا درست هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

## ۴۳- گزینه ۴»

(عزیز الیاسی‌پور)

## تشریح عبارت‌ها:

الف) «چهارپاره» اشتباه است. صبا در مثنوی، قصیده و غزل دست داشت.

ب) تقلیدی از بوستان است.

ج) در مورد پیامبر و حضرت علی (ع) است.

د) شاخص‌ترین شاعر دوره بازگشت است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۳)



## ۵۰- گزینه ۲»

(امیر حسین اشتری)

مفهوم اصلی بیت صورت سؤال ناتوانی عقل انسان در شناخت و وصف خدا است.

در بیت گزینه ۲» شاعر بیان می‌کند که قطره ریز و عاجز نمی‌تواند احاطه‌کننده دریای عظیم شود. همان‌گونه که عقل انسان نمی‌تواند بر دریای وجود خدا احاطه پیدا کند و به او شناخت پیدا کند و وصفش کند.

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» به عالم‌بودن و توانابودن خدا اشاره شده است.

گزینه ۳» لاله و گل به خاطر توست که تجلی پیدا کرده‌اند و پرندگان هم به خاطر تو آواز می‌خوانند.

گزینه ۴» انسان‌ها نمی‌توانند آن‌گونه که شایسته خداست، او را پرستش کنند.

(علوم و فنون ادبی (۱۳)، مفهومی، صفحه ۱۰)

## علوم و فنون ادبی (۱)

## ۵۱- گزینه ۴»

(سعید معیری)

«قاتل» در این بیت در همان معنای امروزش، یعنی کشته‌شدن انسان به کار رفته است.

## تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۱» شاهد: غسل / «شکر» هم امروزه بدون تشدید خوانده می‌شود که در این بیت به ضرورت وزن و آهنگ شعر با تشدید خوانده می‌شود.

گزینه ۲» کاربرد «را» در کاربردی غیر از نشانه مفعول (غریب را دل سرگشته = دل سرگشته غریب)

گزینه ۳» جلدانویسی نشانه منفی‌ساز فعل (نه پیدا باشد = پیدا نباشد)

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۷)

## ۵۲- گزینه ۲»

(هومن نمازی)

در این متن کاربرد واژگان فارسی بیشتر از واژگان عربی است و از این رو تعبیر «متعادل» نامناسب است.

## تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» مفهوم انتزاعی خاصی مطرح نشده است و جملات کوتاه و قابل فهم‌اند.

گزینه ۳» سجع‌های متن: می‌گشت / می‌کرد (سجع متوازن) - رسید / دید (سجع مطرف) - دید / درافتاد (سجع مطرف) و ...

گزینه ۴» متن از تذکرةالاولیا انتخاب شده است که شرح احوال بزرگان عرفان است و به کرامت ابراهیم ادهم اشاره دارد که با خواندن ذکر از سقوط شخصی جلوگیری می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، ترکیبی)

## ۵۳- گزینه ۱»

(مفسن اصغری)

در بیت گزینه ۱» فقط واج‌آرایی صامت «س» و «م» مشهود است.

## تشریح واج‌آرایی گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲» تکرار صامت «پ» و «ن» / تکرار مصوت «ا»

گزینه ۳» تکرار صامت «م» و «ه» / تکرار مصوت «ا»

گزینه ۴» تکرار صامت «د» و «ر» / تکرار مصوت «ا»

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع)

## ۵۴- گزینه ۴»

(هومن نمازی)

واج‌آرایی، آرایه‌ای است در بدیع لفظی و مبنای آن شمارش واج نیست بلکه شنیدن و التذاز حاصل از آن است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع)

## ۵۵- گزینه ۱»

(سیدعلیرضا امیری)

واژه‌آرایی: واژگان «جان» در بیت «الف» و «عزیز» در بیت «ب» و «ج»

واج‌آرایی: بیت الف مصوت «ا» / بیت ب تکرار صامت «ک» / بیت ج تکرار صامت «ن» و مصوت کسره

جناس: بیت الف بر و سر / بیت ب باد و داد / بیت ج پا و را

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع)

## ۵۶- گزینه ۳»

(رضا زنجیری)

در این گزینه، بیت دارای وزنی شاد (مفتعلن مفتعلن فاعلن) و محتوایی غمگین است (سینه ما کوره آهنگر است ...). بنابراین وزن و محتوا هم‌سو نیستند.

## بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» وزن بیت: مستفععلن مستفععلن مستفععلن / محتوای عاشقانه غمگین = تناسب وزن و محتوا

گزینه ۲» وزن بیت: مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن / محتوا: دعوت به دوری از غم و عدم گلایه (شاعر می‌گوید: روزگار همین است، گاهی شادی هست و گاهی اندوه، پس خودت را ناراحت نکن و بی‌خیال باش = دعوت به شادی و قبول وضعیت) = تناسب وزن و محتوا

گزینه ۴» وزن بیت: فعولن فعولن فعل (حماسی) / محتوا: توصیف جنگ و نبرد = تناسب وزن و محتوا

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

## ۵۷- گزینه ۲»

(الهام ممیری)

(لحن: لحن را طریقه بیان نیز گفته‌اند؛ زیرا لحن به صوت کیفیتی می‌بخشد که با صحبت کردن معمولی متفاوت است و از لحن صحبت افراد به احساس درونی آنان می‌توان پی برد.) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود. / (آهنگ: موسیقی برخاسته از کلام) در گزینه ۲»، لحن حماسی و آهنگ آن، کوبنده است.

## تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱، ۳ و ۴»: لحن ابیات تغزلی هستند و بیانگر شادی و شغف شاعر و با آهنگی درآمیخته‌اند که شادی و نشاط درونی شاعر را به خواننده منتقل می‌کنند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

## ۵۸- گزینه «۱»

مفهوم کلی و مشترک عبارت سؤال و گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» به «تکوین دل بستن به دنیا» اشاره دارد، درحالی‌که بیت گزینه «۱» به «غم‌پرستی و خودآزاری عاشق» اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

## ۵۹- گزینه «۲»

معنای بیت صورت سؤال: بر جور و آزار روزگار صبر کن تا سرفراز و ممتاز گردی، همان‌طور که دانه هنگامی که در آسیاب قرار می‌گیرد برای آنکه آرد شود، باید رنج زیادی تحمل کند.

معنای بیت گزینه «۲»: در این دنیا، همچون انار بر سختی‌ها و دشواری‌ها صبر کن، اگر آرزو داری کوچک‌ترین لطف و توجهی از جانب معشوق به دست آوری.

مفهوم مشترک بیت گزینه «۲» و بیت صورت سؤال: صبوری بر رنج و مصائب برای رسیدن به مقصود

## تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در این دنیا نعمت‌ها و زیبایی‌های زیادی وجود دارد، ولی کسی بدون هیچ رنجی از آنها بهره‌مند نشده است.

مفهوم بیت: رنج‌کشیدن برای رسیدن به مقصود (به صبر اشاره‌ای نشده است).  
گزینه «۳»: روزگار وقتی که سرم را در حلقه عشق گرفتار دید (متوجه شد من عاشق گشتم)، گردن صبر مرا با ریسمن فراق بست.

مفهوم بیت: صبوری در عشق و فراق

گزینه «۴»: در این روزگار یک نفر بدون رنج یافت نمی‌شود. همان‌طور که در آسیاب یک دانه سالم دیده نمی‌شود.

مفهوم بیت: وجود گرفتاری و رنج برای همه

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۹)

## ۶۰- گزینه «۳»

در ابیات بقیه گزینه‌ها مفهوم «ناپایداری دنیا» و «ضرورت لذت بردن از حال» بیان شده است. اما در بیت گزینه «۳» شاعر به ناتوانی انسان در کشف راز جهان اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۳۲)

## جامعه‌شناسی (۲)

## ۶۱- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

شکل صورت سؤال بیانگر این است که بین دو بخش فردی و اجتماعی یا ذهنی و فرهنگی جهان انسانی، تناسب و هماهنگی وجود دارد. هر فرهنگی، نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد و به همان نوع، اجازه بروز و ظهور می‌دهد و هر نوع اخلاقی نیز جویای فرهنگی متناسب با خود است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۳ تا ۴)

## ۶۲- گزینه «۳»

(مفهوم‌های یعقوبی)

## تشریح دیدگاه‌ها:

دیدگاه اول: براساس این دیدگاه، جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود (مورد «د») و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند (مورد «ج») و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند. (مورد «الف»)

دیدگاه دوم: گروهی دیگر جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. براساس این دیدگاه، جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آن‌هاست و جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. (مورد «ب») در این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

دیدگاه سوم: براساس این دیدگاه، جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی، مهم و در تعامل با یکدیگرند. (مورد «ه»).

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷ و ۸)

## ۶۳- گزینه «۲»

(پوار لیلیان)

الف) هـ

ج) ب

پ) ت

د) ز.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۷)

## ۶۴- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

## تشریح عبارات نادرست:

هدف این مردم خوار و مقهور کردن دیگران است. آن‌ها مردم جوامع دیگر را خوار و بی‌ارزش می‌شمردند. گمان می‌برند که ملت‌های دیگر نتوانسته‌اند به موقعیتی که آنان به‌دست آورده‌اند، برسند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۱۹)

## ۶۵- گزینه «۳»

(امیرمهری افشار)

اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا، برای تأمین سلطه خود، به نسل‌کشی دست زدند.

سلطه جهان غرب به کشورهای دیگر به سلطه نظامی محدود نشد بلکه به مرور، اشکال جدیدی از آن پدیدار شد، یکی از آن اشکال استعمار نو بود که پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره طی قرن بیستم به‌وجود آمد.

در استعمار قدیم، مجریان و استعمارگران هر دو آشکار هستند.

مفاهیمی چون تهاجم فرهنگی، شبیخون فرهنگی و ناتوی فرهنگی به استعمار فرانو مرتبط می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

## جامعه‌شناسی (۱)

## ۶۶- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

فعالیتی مانند بسته شدن ناخودآگاه چشم کنش محسوب نمی‌شود

بهدلیل ← عدم وجود اراده

پاسخ مناسب معلم به دانش‌آموز در کلاس درس ← بهدلیل درک معنای کنش دانش‌آموز

بازماندن از گفتار ← بهدلیل از دست دادن آگاهی نسبت به کلمات و معانی

تمایز کنش از فعالیت مخلوقات دیگر مانند حرکت ابرها ← بهدلیل ویژگی‌های کنش

از هر کنشگری می‌توان پرسید چرا چنین کاری کردی ← بهدلیل کنش انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳ تا ۵)

## ۶۷- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

– معتاد شدن به دخانیات: پیامد ارادی کنش وابسته به اراده کنشگر  
– رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی: کنش اجتماعی  
– نمره دادن معلم به دانش‌آموزان: پیامد ارادی کنش وابسته به اراده دیگری (پیامد احتمالی کنش)

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴ تا ۸ و ۱۱)

## ۶۸- گزینه «۲»

(مهدی‌مهری یعقوبی)

## تشریح عبارات نادرست:

(ب) گزاره «شاخص در کتابخانه‌ها، باید با صدایی آرام مطالعه کنند.»  
مصادقی از هنجارهای اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.

(د) پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌هایی که آنها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها ایجاد می‌کنند. این روند تا جایی ادامه می‌یابد که افراد احساس می‌کنند پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی است.

(ه) نرخ جایگزینی به این معنی است که هر زن در طول عمر خود چه تعداد فرزند به دنیا می‌آورد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۱، ۱۳، ۱۴ و ۱۸)

## ۶۹- گزینه «۴»

(پوار دلیلیان)

## تشریح موارد نادرست:

(ب) اعضای جهان اجتماعی تنها هنگامی که عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند به آن راه می‌یابند و متناسب با نقش خود حقوق و تکالیفی را بر عهده می‌گیرند. (توجه کنید که عبارت برعکس بیان شده است!)  
(ج) به مجموعه آگاهی‌های مشترک و عمومی اعضای یک جهان اجتماعی فرهنگ می‌گویند.

(ه) شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۶)

## ۷۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

عبارت اول: جهان طبیعی ← جهان اجتماعی (تأثیر جهان طبیعی بر اجتماعی)

عبارت دوم: جهان اجتماعی ← جهان طبیعی (تأثیر جهان اجتماعی بر طبیعی)

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

## روانشناسی

## ۷۱- گزینه «۳»

(مهمرب میببی)

- تولید و ساخت واکسن با روش‌های علمی و تجربی صورت می‌گیرد.  
- در عبارت دوم استدلال کرده‌ایم و استدلال کردن از روش‌های عقلی است.  
- این عبارت استناد به وحی است نه سخن و عمل بزرگان دین.  
- در این عبارت از عمل حضرت علی (ع) به این آگاهی رسیده‌ایم که کمک کردن باید به طور ناشناس باشد. پس مربوط به استناد به عمل بزرگان دین است.  
**تکته:** در بحث منابع کسب آگاهی و معرفت، منظور از تجربه، روش‌های علم تجربی است، نه تجربه شخصی.

(روانشناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

## ۷۲- گزینه «۳»

(هانا امبرزاده)

گزینه «۱» نادرست است، زیرا معتبر بودن و پذیرفته شدن پاسخ، لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن پاسخ نیست. در گزینه «۲» قسمت اول درست و فرضیه قابل تغییر است اما با گذشت زمان به دلایلی چون آگاهی از نادرستی آزمایشات قبلی و تغییر در پیش‌فرض‌های دانشمندان نه به دلیل افکار جدید و شخصی کنار گذاشته می‌شود. مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی درباره یک موضوع «نظریه» را تشکیل می‌دهند. گزینه «۴» نادرست است چون نظریه از مجموعه اصول و قوانین ساخته می‌شود نه از فرضیه‌ای که مورد تأیید قرار نگرفته است.

(روانشناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

## ۷۳- گزینه «۴»

(همیرضا توکلی)

عبارت اول: بیان دلایل به هدف تبیین اشاره دارد اما هدفی که با سخت شدن تبیین دشوار می‌شود، پیش‌بینی است که در پی آن می‌آید.  
عبارت دوم: دانشمندان سعی می‌کنند تا در توصیف موضوع‌ها و پدیده‌های مختلف، دقیق و بی‌طرف باشند.

عبارت سوم: همیشه این احتمال وجود دارد که برای یک موضوع یا پدیده، تبیین‌های متفاوت و در عین حال صحیحی وجود داشته باشد.  
عبارت چهارم: کنترل، هدف نهایی علم است که با تحقق سه هدف پیش از خود محقق می‌شود.

(روانشناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

## ۷۴- گزینه «۲»

(مهمرب میببی)

قانون اول: درست است؛ روش علمی (یا همان روش تجربه) یکی از روش‌های کسب آگاهی و معرفت است که مشاهده و تجربه، رکن اساسی آن است.

قانون دوم: درست است؛ روش‌های ارائه‌شده در علم تجربی، تنها در حیطه امور مشاهده‌پذیر، قابل اجرا و معتبر هستند و نمی‌توان از آن‌ها در حیطه امور غیرقابل مشاهده با حواس پنج‌گانه، استفاده کرد.

قانون سوم: نادرست است؛ نباید دانشمندان علوم تجربی، دیگر منابع کسب آگاهی را نادرست تلقی کنند.

قانون چهارم: درست است؛ برای کسب معرفت و دانش درباره موجودات غیرقابل مشاهده (غیرمحسوس)، باید از تبیین‌های مستند به دیگر منابع معرفتی استفاده کرد.

قانون پنجم: نادرست است؛ می‌توان با استناد به منابع و روش‌های دیگر کسب آگاهی و معرفت، گزاره‌های صحیح و معتبری را درباره امور غیر محسوس بیان نمود.

قانون ششم: درست است؛ هر نظریه علمی که براساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریه‌ها و مبانی غیرتجربی (یعنی سه حیطه دیگر آگاهی و معرفت) تکیه داشته و با تغییر در آن‌ها، فرضیه‌ها و نظریه‌های مطرح‌شده در علم تجربی نیز تغییر خواهد کرد.

(روانشناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

## ۷۵- گزینه «۲»

(هانا امبرزاده)

نظام‌دار بودن یعنی روش علمی تابع قواعد مشخصی است که به‌صورت منظم طی می‌شود. متغیرها باید دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری باشند. به تعریفی از متغیرها که این ویژگی‌ها را داشته باشد تعریف عملیاتی می‌گویند.  
(رد گزینه‌های «۱» و «۳»)

همه علوم به یک میزان دارای یافته‌های تکرارپذیر نیستند. به‌خصوص علوم مانند روان‌شناسی و دلیل دشواری در رسیدن به یافته‌های یکسان در این علوم پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان است. پدیده‌های روان‌شناختی بسیار پیچیده‌تر از موضوعاتی است که در علوم دیگر بررسی می‌شوند به همین دلیل دستیابی به برداشت یکسان و ارائه تعریف عملیاتی از آن‌ها دشوارتر است. (رد گزینه «۴»)

متغیر به‌عنوان یکی از مفاهیم در روش علمی (نه ویژگی روش علمی) مقادیر مختلفی به خود می‌گیرد. (رد گزینه‌های «۱» و «۳»)

(روانشناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۷ تا ۲۰)

## ۷۶- گزینه «۱»

(مهمرب میببی)

دقت کنید که این سؤال از فعالیت‌های درس اول طراحی شده است. سؤالاتی که موضوع آن رفتار و شناخت انسان باشد و با روش علمی قابل بررسی باشد در حیطه روان‌شناسی قرار می‌گیرند. (رد گزینه ۳)

موفقیت افراد، علاوه بر دانش و سوادشان، به ویژگی‌های روان‌شناختی آن‌ها نیز بستگی دارد. (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

- فرضیه‌ها می‌توانند ضمن اینکه در پاسخ به یک سؤال بیابند، باعث طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

- تبیین مسائلی که مربوط به علوم تجربی (فیزیک و شیمی و...) هستند، راحت‌تر است. (رد گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴)

تفکر به حافظه نیاز دارد. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(روانشناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۶ و ۲۲)

## ۷۷- گزینه «۴»

(معمدرضا توکلی)

موارد ذکرشده در موقعیت «الف» به فرایندهای ذهنی یا شناخت اشاره دارند که احساس و تفکر هم ذیل آن قرار می‌گیرند.  
در عبارت «ب» مشاور در واقع درحال بررسی رفتار معاون مدرسه است.  
(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

## ۷۸- گزینه «۴»

(معمدرمیبی)

اهداف علم روان‌شناسی عبارت‌اند از «توصیف - تبیین - پیش‌بینی - کنترل».  
**بررسی عبارت‌های موجود گزینه‌ها:**  
عبارت گزینه «۱»: درست است؛ پاسخ علمی به پرسش‌های حیطه روان‌شناسی، در قلمرو علم روان‌شناسی می‌گنجد. پاسخ دقیق به چنین پرسش‌هایی دغدغه روان‌شناسان است.  
عبارت گزینه «۲»: درست است؛ تعریف عملیاتی هوش عبارت است از: قدرت سازگاری با محیط و به عبارت دقیق‌تر منظور از هوش عددی است که با اجرای «آزمون سازگاری» به‌دست می‌آید.  
عبارت گزینه «۳»: درست است؛ اطلاعات در علم روان‌شناسی با کمک روش‌های مختلفی جمع‌آوری می‌شود.  
(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۰، ۱۱، ۱۹ و ۲۷)

## ۷۹- گزینه «۴»

(هانا احمدزاده)

ساخت آزمون‌ها بسیار دشوار است و فرایند پیچیده‌ای را طی می‌کند؛ در نتیجه، نادرست بودن مورد «الف» به دلیل دشوار ندانستن طراحی آزمون است. مورد «ب» صحیح است، زیرا برخی از محققان علاوه بر مشاهده در محیط طبیعی در محیط‌های آزمایشگاهی نیز به مشاهده رفتار مورد نظر می‌پردازند. مورد «ج» صحیح است، زیرا تصویربرداری مغناطیسی به عنوان یکی از فنون روش‌های مبتنی بر علم اعصاب به دانشمندان کمک می‌کند که به مطالعه دقت مکانی و زمانی مناطق مختلف مغز به هنگام انجام یک فعالیت ذهنی بپردازند. عبارت «د» نادرست است، زیرا استفاده از آزمون‌ها و چگونگی اجرا و تفسیر آن باید در کنار سایر روش‌ها باشد.  
(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

## ۸۰- گزینه «۲»

(معمدرمیبی)

**بررسی گزینه‌های نادرست:**

گزینه «۱»: گیرنده‌های حسی شامل بینی، زبان و پوست نیز می‌شود.  
گزینه «۳»: استفاده از اطلاعات موجود در حافظه «تفکر» نام دارد.  
گزینه «۴»: شناخت به دو دسته پایه و عالی تقسیم می‌شود که دومی پیچیده‌تر است.  
(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

## عربی زبان قرآن (۲)

## ۸۱- گزینه «۲»

(معمود یادربرین - یاسوج)

«أذع»: فرا بخوان / «إلى سبيل»: به راه / «ربك»: پروردگارت / «بالحكمة و الموعظة الحسنة»: با دانش و اندرز (پند) نیکو (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «جادلهم»: با آنان (ایشان) بحث (گفت و گو) کن / «بالتی»: به [روشی] که / «أحسن»: بهتر (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

## ۸۲- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیرووری)

«من»: آن‌که، هر کس / «كان»: باشد (رد گزینه ۴) / «مُعْجَباً بنفسه»: خودپسند (رد گزینه ۴) / «مَرَحاً»: شادمانه / «مَتَكَبِّراً»: مغرور / «فی سلوكه و حدیثه»: در رفتار و گفتارش (رد سایر گزینه‌ها) / «لن یکون»: نخواهد بود (رد سایر گزینه‌ها) / «كَمَنْ»: مانند آن‌که (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «یتواضع»: تواضع می‌ورزد (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «لله»: برای خدا (رد گزینه‌های ۳ و ۴)  
(ترجمه)

## ۸۳- گزینه «۴»

(پرویز وبان - کنبد)

«من»: هر کس / «إجتنب عن»: از ... دوری کند / «الغجب»: خودپسندی / «أحب الناس»: مردم را دوست بدارد («الناس» مفعول و منصوب و «أحب» فعل ماضی است ← رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «حسب ما قرأناه من الآيات»: مطابق با آنچه از آیات خواندیم (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «أحب المخلوقات»: محبوب‌ترین مخلوقات («المخلوقات» مضاف الیه و مجرور و «أحب» اسم تفضیل است ← رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «أحبه أيضاً»: من نیز او را دوست دارم («أ» در وزن «افعل»، نشان می‌دهد با فعل مضارع مواجهیم نه اسم تفضیل! ← رد گزینه ۳)

(ترجمه)

## ۸۴- گزینه «۳»

(اکامران عبداللہی - کوهرشت)

**تشریح سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: الآخرون: (اسم فاعل) آیندگان  
گزینه «۲»: الناهی: (اسم فاعل) نهی کننده  
گزینه «۴»: تَخَرَّجَ: (فعل ماضی) فارغ‌التحصیل شد

(ترجمه)

## ۸۵- گزینه ۴

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «حرف جر «مِن» ترجمه نشده است. «اغفرنا» باید به صورت «اغفر لنا» می‌آمد.

گزینه ۲: «تغفر» اشتباه بوده و باید به صورت «اغفر لنا» می‌آمد.

گزینه ۳: بعد از حرف جر «مِن»، باید «ما» می‌آمد و همچنین «تعلمون» و «تظنون» به صورت مخاطب اشتباه است.

(ترجمه)

## ۸۶- گزینه ۲

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری ۹۸)

عبارت صورت سؤال می‌گوید: «ارزش نعمت‌ها را فقط کسی می‌داند که مصیبت بر وی فرود آمده باشد!» مصراع گزینه ۲: «از آب انبارها درباره سوارانی که در بیابان‌ها تشنه و سرگردان می‌شوند، بپرس!» مفهوم مناسبی دارد؛ زیرا بیان می‌کند که برای تشنگان بیابان، آب درون آب انبارها با وجود مزه ناگوار، نعمتی بزرگ بوده است.

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «به خدا قسم ما عشقی بدون سرزنش ندیدیم!» نامناسب است.

گزینه ۳: «چقدر زندگی مرا تلخ می‌کند درحالی‌که حمل‌کننده غسل هستی!» نامناسب است.

گزینه ۴: «گاهی چشمه زندگی در میان تاریکی‌ها جست و جو می‌شود!» نامناسب است.

(مفهوم)

## ۸۷- گزینه ۲

(ممبر رضا قائن‌امینی - اصفهان)

در این گزینه، «تَعْلَمُ» و «الابْتِعاد» نادرست هستند و باید به جای آن‌ها، «تَعْلَمُ» و «الابْتِعاد» بیایند؛ زیرا به ترتیب مصدر ثلاثی مزید از باب «تَفَعَّلَ» (به معنای «یاد گرفتن») و مصدر ثلاثی مزید از باب «افْتَعَلَ» (به معنای «دور شدن») هستند.

## نکات مهم درسی:

در تست‌های ضبط حرکات، باید به حرکات حروف میانی کلمات دقت کنیم.

(ضبط حرکات)

## ۸۸- گزینه ۲

(مبیر بیکلری)

«دُنیا» بر وزن «فَعْلَى» اسم تفضیل است.

دقت کنید در گزینه ۲، «أَكْرَمَ» فعل ماضی به معنای «گرامی داشت» است و «هؤلاء» نقش مفعول آن را دارد.

(قواعد اسم)

## ۸۹- گزینه ۴

(هسین رضایی)

«متاجر» جمع مکسر بر وزن «مفاعِل» (مفردش «مَتَجَر»: فروشگاه) و اسم مکان است.

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مَرَهَمَ» (پماد) با اینکه بر وزن «مَفْعَل» است، معنای مکان ندارد.

گزینه ۲: «خَيْرٌ» (خوبی) و «شَرٌّ» (بدی) مصدرند نه اسم تفضیل.

گزینه ۳: «أَحَبَّ» (فعل ماضی باب افعال) «به معنی: دوست داشت» و «أَنْجَحَ» (فعل مضارع متکلم وحده) «به معنی: موفق شوم» هیچ‌کدام اسم تفضیل نیستند.

(قواعد اسم)

## ۹۰- گزینه ۱

(آرمین ساعده‌پناه)

در این گزینه، «قَهَّار» اسم مبالغه، «مُفْسِدِین» اسم فاعل و «مَظْلُومِین» اسم مفعول است.

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «مُعْجِبِین» اسم مفعول و «مُتَوَاضِعِین» اسم فاعل است. (اسم مبالغه وجود ندارد.)

گزینه ۳: «أَمِیر» و «نَاهِی» اسم فاعل و «مَعْرُوف» و «مُنْکَر» اسم مفعول هستند. (اسم مبالغه وجود ندارد.)

گزینه ۴: «فَتَّاح» اسم مبالغه و «مُحْسِنِین» اسم فاعل است. (اسم مفعول وجود ندارد.)

(قواعد اسم)

## عربی، زبان قرآن (۳)

## ۹۱- گزینه ۳

(مهمبر رضا سوری - نواونر)

«یا مَنْ»: ای آنکه، ای کسی که / «إِنْطَوَى»: پیچیده شده است (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «فیک»: در تو / «عَالَمٌ أَكْبَر»: جهانی بزرگتر (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «فُزَّ بِعِلْمٍ»: دانشی به دست بیاور (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «لا تَطْلُبُ»: طلب نکن، نخواه / «بِه»: به جای آن (رد گزینه ۴) / «بَدَلًا»: جایگزینی

(ترجمه)

## ۹۲- گزینه ۲

(مهمبر رضا قائن‌امینی - اصفهان)

«يَدْعُونَا»: ما را دعوت می‌کند، ما را فرا می‌خواند (رد گزینه ۱) / «إِلَى التَّفْکَرِ»: به فکر کردن / «فیه»: درباره آن / «يُعْطِينَا»: به ما می‌دهد (رد گزینه ۳) / «دَوَاءٌ مُفِيدٌ»: دارویی سودمند (مفید) / «نَتَخَلَّصُ»: رهایی می‌یابیم، خلاص می‌شویم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «مَنْ دَاءُ الْجَهْلِ الْمُهْلِكُ»: از بیماری کشنده نادانی

(ترجمه)

## ۹۳- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور سراسری ۱۴۰۰)  
«الَّذِينَ» کسانی که / «يعرفون»: می‌دانند، می‌شناسند / «داهم»: دردشان  
(رد گزینه ۴) / «من أنفسهم»: از خودشان (رد گزینه ۲) / «أعمالهم  
الحسنة»: کارهای نیکشان (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «قليلون»: (در این جا) کم  
/ «جداً»: خیلی، بسیار (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

## ۹۴- گزینه «۴»

(مفهرضا سوری - نهاوند)  
**تشریح سایر گزینه‌ها:**  
گزینه «۱»: لیت + ماضی = ماضی استمراری یا ماضی بعید: تحمل می‌کرد  
(تحمل کرده بود) / أهدافه العالیة: اهداف عالی‌اش  
گزینه «۲»: «الستیاح» کلمه مفرد به معنی «گردشگر» است.  
گزینه «۳»: «إن»: همانا، بی‌شک / «به آن» اضافی است.

(ترجمه)

## ۹۵- گزینه «۴»

(ابوطالب درانی)  
«أيا»: آه، هل / «گمان می‌کنی»: تَزَعُمُ (مذکر) - تَزَعَمِينَ (مؤنث) (رد گزینه  
۲) / «که تو هستی»: آنک / «چیزی جز پی»: شئ سوي (غیر) عصب (رد  
سایر گزینه‌ها) / «استخوان»: عظم / «در حالی که حس جریان دارد»: و الحسن  
یجری (رد گزینه ۱) / «در جسمت»: فی جسمک  
«قَدْ خُلِقْتَ: خلق شده‌ای» در گزینه‌های «۱ و ۳» اضافی است.

(ترجمه)

## ۹۶- گزینه «۴»

(مفهر کرمی‌نیا - رفسنجان)  
ترجمه عبارت: «ارزش هر انسانی به چیزی است که آن را نیک انجام  
می‌دهد.»؛ ترجمه گزینه «۴» نیز چنین است: «ارزش انسان به نیکی اوست  
و نیکی، تنها عمل را در بر می‌گیرد». با توجه به «أئما: تنها» این گزینه  
نادرست است.  
ترجمه گزینه «۱» نیز چنین است: «معیار ارزیابی شخص در جامعه، در  
چیزی است که آن را خوب انجام می‌دهد.»

(مفهوم)

## ۹۷- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)  
در این عبارت، حروف مشبّهة بالفعل وجود ندارد، دقت کنید که «لکن» (و نه  
ضمیر کن) به معنای «برای شما» را با حروف مشبّهة بالفعل اشتباه نگیرید.  
ترجمه عبارت گزینه «۴»: ای دانش‌آموزان! کتاب مفیدی برایتان آوردم و  
موضوعات جالبی در آن وجود دارد!

**تشریح سایر گزینه‌ها:**

در سایر گزینه‌ها، به ترتیب: «أنّ»، «لکن» و «لیت» از حروف مشبّهة بالفعل  
هستند.

(انواع هملات)

## ۹۸- گزینه «۲»

(سید مظهر علی مرثبوی)  
صورت سؤال حرف مشبّهی را می‌خواهد که معنای جمله را کامل کند.  
«لکن» از حروف مشبّهة بالفعل است که معنای «ولی، اما» می‌دهد و برای  
تکمیل معنای جمله و رفع ابهام از جمله پیش از خود به کار می‌رود.  
(انواع هملات)

## ۹۹- گزینه «۳»

(مفهرضا قاندرامینی - اصفهان)  
ترجمه عبارت: هنگامی که امید دانش‌آموزان از موفقیت در امتحان دشوار  
قطع می‌شود، می‌گویند: کاش ما در امتحان قبول شویم.  
فراموش نکنید که وقتی امید کسی از چیزی قطع می‌شود، خواسته‌اش را در  
قالب آرزو بیان می‌کند.  
**تکات مهم درسی:**  
«لیت» از حروف مشبّهة بالفعل به معنای «کاش» است و برای بیان آرزوهای  
سخت و دور به کار می‌رود.

(انواع هملات)

## ۱۰۰- گزینه «۴»

(مفهر بادپرین - یاسوج)  
در این سؤال، حرفی از حروف مشبّهة بالفعل خواسته شده است که می‌توانیم  
گاهی آن را ترجمه نکنیم.

**تکات مهم درسی:**

از بین حروف مشبّهة بالفعل، «إنّ» را می‌توانیم گاهی ترجمه نکنیم.  
در گزینه «۴»، بعد از حرف «ف» از حرف «ن» استفاده شده و چون بعد از  
آن هم یک اسم آمده است، پس «إنّ» از حروف مشبّهة بالفعل می‌باشد.

**تشریح سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: در این گزینه «کأنّ» از حروف مشبّهة بالفعل است ولی باید  
حتماً ترجمه شود.  
گزینه «۲»: در این گزینه چون بعد از «أنّ» اسم آمده است و در وسط جمله  
است، پس «أنّ» می‌باشد که باید حتماً ترجمه شود.  
گزینه «۳»: در این گزینه «إئما» از حروف مشبّهة بالفعل نیست و البته باید  
حتماً ترجمه شود.

(انواع هملات)

## عربی زبان قرآن (۱)

## ۱۰۱- گزینه «۲»

(مصطفی قدیمی فرد)  
«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي»: ستایش (حمد) از آن خداوندی است که / «خَلَقَ» (فعل  
ماضی): خلق کرد، آفرید (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «السموات والأرض»:  
آسمان‌ها و زمین (رد گزینه ۱) / «جَعَلَ»: قرار داد / «الظُّلُمَاتِ والنُّور»:  
ظلمت‌ها (تاریکی‌ها) و روشنایی (رد گزینه ۳)

(ترجمه)



## ۱۰۲- گزینه «۳»

(ابوطالب درانی)

«إِیْحُثْ: بگرد، جست‌وجو کن / «قُلْ: بگو / «کیف: چگونه / «أَوْجَدَ اللهُ: خدا پدید آورده است / «فِی السَّمَاءِ: در آسمان / «التَّجَمُّ: ستاره (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «کالدَر»: همانند مروارید (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «المستعر»: فروزان (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

## ۱۰۳- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیروردی)

«تأملُ: بیندیش (رد گزینه ۴) / «الغیم: ابر (رد گزینه ۲) / «سَتَجِدُ»: خواهی یافت (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «نِعَمَ اللهُ الْمُنْهَمَرَةَ»: نعمت‌های ریزان خدا (رد گزینه ۴) / «تحیی: زنده می‌کند (رد گزینه ۱) / «الأرض: زمین / «بعدَ موتِها»: پس از مرگش (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «حینما»: زمانی که (رد گزینه ۴) / «تَنْظُرُ إِلَیْهِ بِدَقَّةٍ»: به دقت به آن بنگری (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه)

## ۱۰۴- گزینه «۴»

(کامران عبداللهی)

«سَاتِی بِالْبَاقَةِ الْعَشْرِینَ مِنَ الْوَرْدِ»: بیستمین دسته گل را خواهم آورد، دسته گل بیستم را خواهم آورد (رد سایر گزینه‌ها) / «مَنْ الْمَتَجِرِ»: از مغازه / «أُزِیدُ عَلَیْهَا»: به آن اضافه می‌کنم / «عَشْرِینَ وَرْدَةً أُخْرَى»: بیست گل دیگر / «کی: تا / «أَهْدِی إِلَیکَ»: به تو هدیه دهم / «أَجْمَلُ»: زیباترین / «الزَّهْوَرِ»:

گل‌ها (رد گزینه ۱)

## تکته مهم درسی:

اعداد عقود (عشرین - ثلاثین - أربعین ...) اگر «ال» بگیرند، ترتیبی اند.

(ترجمه)

## ۱۰۵- گزینه «۳»

(همیدرضا قائداًمینی - اصفهان)

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لَهَا عُصَوْنُ نَضْرَةٍ»: شاخه‌هایی تر و تازه دارد  
گزینه «۲»: «كَأَنَّكُمْ»: گویی شما / «تَقُولُونَ»: می‌گویید  
گزینه «۴»: «أَنْ تَتَعَاوَنَ»: که (با یکدیگر) همیاری کنیم

## تکات مهم درسی:

هرگاه حرف «لِ» در ابتدای جمله، بر سر یک اسم یا ضمیر متصل بیاید، به معنای «داشتن» ترجمه می‌شود؛ مثال: «لَهَا عُصَوْنُ نَضْرَةٍ»: شاخه‌هایی تر و تازه دارد»

(ترجمه)

## ۱۰۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور سراسری ۹۹)

«ابر (مفرد): الغیم، السحاب (رد گزینه ۳) / «بخار متراکمی (ترکیب وصفی نکره): بخار متراکم (رد سایر گزینه‌ها) / «باران (مفرد و معرفه): المطر (رد گزینه ۳) / «فرو می‌ریزد (فعل مضارع): ينزل (رد گزینه‌های ۱ و ۴) (ترجمه)

## ۱۰۷- گزینه «۲»

(افشین کریمیان‌فرد)

ترجمه عبارت: دانش را طلب کنید اگرچه در چین باشد. این حدیث به اهمیت طلب علم و دانش اشاره دارد و با بیت مقابله ارتباطی ندارد.

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هرکس دشمنی بکارد، زیان درو می‌کند (ارتباط مستقیم عمل با نتیجه عمل)!

گزینه «۳»: به زیاد بودن نماز و روزه‌شان نگاه نکنید!

گزینه «۴»: به آنچه گفته است بنگر و به کسی که گفته است، ننگر!

(مفهوم)

## ۱۰۸- گزینه «۴»

(سید محمدعلی مرتضوی)

«حیوانات» جمع مؤنث سالم است.

## تشریح سایر گزینه‌ها:

دقت کنید «الْفِیْتامین» مفرد است، همچنین «الأوقات» و «الأصوات» نیز جمع مکسر هستند.

(قواعد اسم)

## ۱۰۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

ثلاثة أیامٍ ← ثلاثة أیامٍ (سه روز)

با توجه به ترجمه، عدد اصلی مورد نیاز است، نه ترتیبی.

(ترجمه: سه روز از ماه رجب باقی مانده است تا وارد ماه شعبان شویم!)

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تِسْعَةَ عَشَرَ سائِحاً: نوزده گردشگر

گزینه «۲»: ستّ مقالات: شش مقاله

گزینه «۴»: ثلاثین جزءاً: سی جزء

(عدد)

## ۱۱۰- گزینه «۳»

(ابوطالب درانی)

عبارت را ترجمه و متناسب با جاهای خالی، بررسی می‌کنیم:

«مدیر مدرسه ما از سمیه تشکر کرد (فعل مفرد مؤنث غایب = شَكَرتُ)، زیرا او (ضمیر مفرد مؤنث غایب = ها) چراغ‌های سه اتاق (معدود اعداد ۳ تا ۱۰

به صورت جمع می‌آید = ثلاث حجرات) مدرسه را خاموش کرد.»

(عدد)



## تاریخ (۲)

## ۱۱۱- گزینه «۳»

(مهمرمهری یعقوبی)

## تشریح عبارت‌ها:

الف و د) ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان، گواه روشنی بر نوع فرهنگ و عقاید و آداب و رسوم پیشینیان ما هستند. از این‌رو، بررسی این آثار که به‌طور خاص در قلمرو دانش‌هایی چون باستان‌شناسی، معماری و هنر قرار می‌گیرند، اطلاعات بسیار مفیدی برای بازآفرینی گذشته، در اختیار مورخان می‌گذارند.

ب) محوطه‌ها و بناهای تاریخی، به مورخان، برای فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند.

ج) آثار شفاهی، کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کنند.

(تاریخ (۲)، منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه‌های ۲ و ۳)

## ۱۱۲- گزینه «۱»

(بوار دلیلیان)

سرودن منظومه‌های حماسی و تاریخی که در ایران پیشینه دیرینه‌ای داشت، در دوره مغولان رواج و رونق بسیاری یافت.

(تاریخ (۲)، منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه‌های ۴ تا ۸)

## ۱۱۳- گزینه «۲»

(مهمر سایی)

- مورخ در این روش ناچار به انتخاب و گزینش است و امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند. ← تاریخ‌نگاری ترکیبی

- مورخ آثار و پیامدهای آن واقعه را تفسیر می‌کند. ← تاریخ‌نگاری تحلیلی

- مورخان با مجموعه‌ای از اخبار گوناگون درباره یک موضوع روبه‌رو می‌شوند و با به‌دست آوردن مدارک و اسناد کافی، درباره اصل خبر قضاوت می‌کنند.

← تاریخ‌نگاری روایی

- این نوع تاریخ‌نویسی از اواخر قرن سوم هجری متداول شد. ← تاریخ‌نگاری ترکیبی

(تاریخ (۲)، روش پژوهش در تاریخ، بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

## ۱۱۴- گزینه «۳»

(تابان صیقلی)

## تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) برخی شواهد و مدارک نشان از گرایش عده‌ای از مردم عرب به آیین زرتشتی و کیش مانوی دارد.

ج) تعداد باسوادان مهم‌ترین شهر آن دیار یعنی مکه از تعداد انگشتان دست فراتر نمی‌رفت. در برخی مناطق عربستان مانند یثرب، یمن و طائف کشاورزی وجود داشت.

(تاریخ (۲)، اسلام در مکه، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

## ۱۱۵- گزینه «۳»

(سید آرش مرتضایی‌فر)

## تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) پناه بردن مسلمانان به شعب ابی طالب، در نتیجه تحریم‌های اقتصادی و اجتماعی مشرکان بود.

د) پیامبر (ص) ابتدا به طائف رفتند و از ایشان استقبالی نشد. سرانجام در جریان مراسم حج تعدادی از مردم یثرب (مدینه) دعوت پیامبر (ص) را پذیرفتند و زمینه‌ساز هجرت تاریخی ایشان شدند.

(تاریخ (۲)، اسلام در مکه، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۹)

## تاریخ ایران و جهان (۱)

## ۱۱۶- گزینه «۴»

(فاطمه امیری)

## تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) رواج و رونق ادبیات و فلسفه تأثیر مهمی بر شکوفایی علم تاریخ در یونان باستان داشته است.

ج) برخی از وقایع نویسان در خدمت شاهان بودند و بعضی از این مورخان درباری به اسناد دولتی دسترسی داشتند و می‌توانستند از آن‌ها استفاده کنند.

(تاریخ (۱)، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه‌های ۴ و ۵)

## ۱۱۷- گزینه «۴»

(علیرضا پدرا)

## تشریح عبارت‌ها:

الف) گردآوری و تنظیم اطلاعات (مرحله چهارم)

ب) تدوین پرسش‌های تحقیق (مرحله دوم)

ج) شناسایی منابع (مرحله سوم)

د) انتخاب موضوع (مرحله اول)

(تاریخ (۱)، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه‌های ۶ و ۷)

## ۱۱۸- گزینه «۳»

(آیدا فتح‌زاده)

از آنجا که سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک چهارم شبانه‌روز است، بین‌النهرینی‌ها برای رفع این اختلاف هر سه سال یک ماه به سال می‌افزودند.

## تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: پاپ گرگوار سیزدهم نه پاپ گرگوار دوازدهم.

گزینه «۲»: گاه‌شماری اوستایی برای اشکانیان و ساسانیان مشترک است و در ایران دوران اسلامی گاه‌شماری اوستایی نداریم.

گزینه «۴»: توضیحات مربوط به دوره هخامنشیان است نه ساسانی.

(تاریخ (۱)، تاریخ، زمان و مکان، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

## ۱۱۹- گزینه «۲»

(مریم فسروی دهنوی)

## بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) باستان‌شناسان اگر در حفاری و خاک‌برداری، به بنای تاریخی برخورد کنند، نخست نقشه آن بنا را مشخص می‌کنند. آنان همچنین اگر به شیئی برخورد کنند، نخست در همان وضعیت از آن عکس‌برداری و تمامی مشخصاتش را به طور دقیق ثبت می‌کنند. سپس آن را از خاک بیرون آورده و مراحل بعدی تحقیقات، در کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌های مجهز ادامه می‌یابد. ج) باستان‌شناسان با مقایسه آثار و بناهای باستانی در زمان‌های مختلف، می‌کوشند سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی گذشتگان را درک کنند. آنان همچنین از طریق مقایسه آثار و بناهای باستانی سرزمین‌ها و تمدن‌های گوناگون، روابط جوامع گذشته و تأثیرات فرهنگی و اقتصادی آن‌ها بر یکدیگر را توضیح می‌دهند.

(تاریخ (۱)، باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

## ۱۲۰- گزینه «۴»

(میهبه ممبی)

## تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دربارهٔ فواید و کارکردهای مطالعات تاریخ است. گزینه‌های «۲» و «۳»: به ارتباط تاریخ و مکان و تأثیر جغرافیا بر رویدادهای تاریخی می‌پردازد.

گزینه «۴»: به نقش مؤثر باستان‌شناسی و علم تاریخ می‌پردازد.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی؛ کاوش گذشته، صفحه‌های ۱۰، ۱۷، ۲۷ و ۲۸)

## جغرافیا (۲)

## ۱۲۱- گزینه «۴»

(مهمرمهری یعقوبی)

امکان تجارت دریایی موجب به وجود آمدن شهری با نقش بندری در کنار دریا شده است. جذب جمعیت زیاد، رونق فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری و حمل و نقل بار و مسافر موجب پدید آمدن ساختمان‌های بلندمرتبه شده است.

(جغرافیا (۲)، معنا و مفهوم ناهیه، صفحه‌های ۲ و ۳)

## ۱۲۲- گزینه «۲»

(فرزانه ناظمی)

ناحیه بخشی از زمین است که ویژگی‌های طبیعی و انسانی مشخصی دارد. (واژه «معمولاً» اشتباه است.) ویژگی اصلی هر ناحیه وجود تجانس نسبی بین عناصر طبیعی و انسانی آن است.

(جغرافیا (۲)، معنا و مفهوم ناهیه، صفحه ۴)

## ۱۲۳- گزینه «۴»

(میهبه ممبی)

## تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در کشور سوئیس چهار زبان رسمی وجود دارد که زبان آلمانی وسیع‌ترین بخش را به خود اختصاص داده است.

گزینه «۲»: معبد آکشاردام، بزرگ‌ترین معبد در شمال هند (دهلی) است.

گزینه «۳»: مونته‌نگرو، از نواحی صنعتی مهم در قاره اروپا به‌شمار نمی‌رود.

(جغرافیا (۲)، معنا و مفهوم ناهیه، صفحه‌های ۷ تا ۹)

## ۱۲۴- گزینه «۳»

(پوار بیللیان)

در عبارت‌های «الف» و «ب» شرایط طبیعی منطقه همچون پُرباران و کوهستانی بودن بر فعالیت و زندگی انسان‌ها تأثیر گذاشته است.

عبارت «ج» بخشی از روزنامه‌های مطرح شده در کتاب درسی است که ذیل «رابطه و کنش متقابل نواحی با یکدیگر» قرار گرفته است.

در عبارت «د» انسان‌ها یک ناحیه اقتصادی را به‌وجود آورده‌اند و همچنین از قسمت انتهایی جمله که گفته شده محیط طبیعی را تغییر داده‌اند و با انطباق این بخش با کتاب درسی، می‌توان پی‌برد که مربوط به‌وجود آوردن نواحی توسط انسان‌هاست.

(جغرافیا (۲)، انسان و ناهیه، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۴)

## ۱۲۵- گزینه «۲»

(فاطمه احمدی)

## بررسی موارد نادرست:

الف) ساوان یک ناحیه انتقالی است و هرچه به سمت صحرای بزرگ، آفریقا نزدیک‌تر می‌شویم، علف‌های ساوان کوتاه‌تر می‌شوند.

ج) در ناحیه ساوان، ساوان متراکم دو ماه بدون باران را سپری می‌کند و ساوان پراکنده تابستان بارانی و زمستان خشک دارد.

د) ساوان یک ناحیه انتقالی است و هرچه به سمت بیابان صحرا پیش می‌رویم بارندگی کمتر و علف‌های ساوان کوتاه‌تر می‌شوند و کم‌کم به مراتع مداری که از علفزارهای کوتاه تشکیل شده است، تبدیل می‌شود.

(جغرافیا (۲)، انسان و ناهیه، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

## جغرافیای ایران

## ۱۲۶- گزینه «۴»

(علیرضا پدرا)

ارتباط جغرافیا با «فناوری اطلاعات» در حوزه فنون جغرافیایی است؛ اما ارتباط جغرافیا با «شهرسازی» مربوط به جغرافیای انسانی می‌شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۳)

## فلسفه یازدهم

## ۱۳۱- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

فیلسوف در اصل و حقیقت جهان، طبیعت و انسان کاوش می‌کند و این‌ها اموری هستند که پایه و اساس سایر علوم به شمار می‌آیند. سایر علوم هر کدام به موضوعی خاص از میان موضوعات جهان، طبیعت و زندگی انسان می‌پردازند.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۹)

## ۱۳۲- گزینه ۱»

(عرفان دهرشیا)

تلاش بشر برای پاسخ قانون‌مند به سؤالات بنیادین موجب ظهور دانش فلسفه شد.

## بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «کلمه «تخصصی» مبهم است و منظور را به درستی نمی‌رساند.  
گزینه ۳: «اهمیت دادن به پرسش‌های بنیادین فراتر از زندگی روزمره، دلیل شکل‌گیری تفکر فلسفی است، نه دانش فلسفه.  
گزینه ۴: «فلسفه ادعای ارائه پاسخ صحیح برای همه پرسش‌های بنیادین را ندارد، بلکه تلاش می‌کند به این پرسش‌ها پاسخ صحیح بدهد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۶)

## ۱۳۳- گزینه ۴»

(موسی سپاهی- سراوان)

هر علمی درباره موضوع خاصی بحث می‌کند، اما فلسفه این‌گونه نیست بلکه فلسفه به بررسی اصل وجود و حقیقت جهان و طبیعت و انسان می‌پردازد.

## بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «تفکر لزوماً انسان را به پاسخ درست نمی‌رساند بلکه گاهی مستلزم خطا می‌شود.

گزینه ۲: «ظهور دانش فلسفه معلول تلاش‌های بشر برای پاسخ «قانون‌مند» به سؤالات اساسی و بنیادی است.

گزینه ۳: «لفظ «فلسفه» ریشه یونانی دارد. این لفظ عربی‌شده کلمه فیلسوفیا است.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۲ تا ۹)

## ۱۳۴- گزینه ۴»

(مسین آفونری راهنمایی)

معنای فلسفه در نظر ارسطو «مطلق دانش» بود که نسبت به معنای فعلی این واژه (دانش خاص) عام‌تر است.

## بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «فلسفه عام‌ترین موضوع (وجود) را دارد، ولی در مورد همه موضوعات بحث نمی‌کند.

گزینه ۲: «واژه فلسفه را سقراط عمومیت داد و معروف کرد.

گزینه ۳: «دانش‌ها اساساً از جهت موضوع یا روش یا هر دو با هم تفاوت دارند؛ اما ممکن است دو دانش از جهت روش با هم یکسان باشند؛ مانند ریاضی و فلسفه.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۷ تا ۱۰)

## ۱۲۷- گزینه ۱»

(مریم فسروی دهنوی)

عبارت مطرح شده در صورت سؤال روند شکل‌گیری محیط جغرافیایی و بهره‌برداری از ظرفیت‌ها و توان‌های محیط و حفظ تعادل محیط را مطرح می‌کند و ارتباطی با گزینه ۱» ندارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه‌های ۳ و ۵)

## ۱۲۸- گزینه ۳»

(فرزانه ناظمی)

در این پرسش، از سه نوع داده و تحلیل استفاده شده است:

۱. نقشه‌های توپوگرافی ← مربوط به نقشه‌خوانی و جغرافیای طبیعی
  ۲. تحلیل منابع آب ← مربوط به جغرافیای آب‌ها
  ۳. مطالعه روند مهاجرت ← مربوط به جغرافیای جمعیت
- استفاده هم‌زمان از این سه حوزه، به این معناست که برای درک یک موضوع واحد (توسعه شهری)، چند شاخه مختلف جغرافیا با هم تلفیق شده‌اند. این دقیقاً همان رویکرد کل‌نگر (دید ترکیبی) در جغرافیاست؛ یعنی بررسی یک پدیده با همه جوانب آن، به جای نگاه تک‌بعدی.

## تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «نشان‌دهنده روش جزئ‌نگر است.

گزینه ۲: «باز هم نشان‌دهنده جزئی‌نگری است؛ زیرا فقط یک عامل (طبیعت‌نگری) را تشریح می‌کند.

گزینه ۴: «بیشتر به تحلیل تاریخی اشاره دارد تا بررسی ترکیبی و مکانی.  
(جغرافیای ایران، جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه‌های ۳ و ۷)

## ۱۲۹- گزینه ۳»

(مهم رسانی)

بررسی کلمات صورت سؤال:

چطور ← به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد. (رد گزینه‌های ۱» و ۲»)

چه کسانی ← روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد.

کجا ← با مکان وقوع پدیده‌ها سروکار دارد. (رد گزینه ۴»)

چه چیز ← بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد.

(جغرافیای ایران، روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه ۸)

## ۱۳۰- گزینه ۲»

(مهمر ملک‌آبادی زاده)

گزاره‌های «الف» تا «د» به ترتیب با مراحل تدوین فرضیه، طرح سؤال و بیان مسئله، نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها و جمع‌آوری اطلاعات ارتباط دارد.

(جغرافیای ایران، روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

## ۱۳۵- گزینه ۱»

(پرگل ریمبی)

بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه به بررسی اصل و حقیقت وجود و مسائل پیرامون آن می‌پردازد، به عبارت دیگر این بخش از فلسفه در صدد بحث در مورد هستی و قوانین حاکم بر آن است.

## بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: تاریخ فلسفه و جریان‌های مختلف آن، در تاریخ فلسفه و علم تاریخ مورد بررسی قرار می‌گیرد.

گزینه ۳: روان‌شناسی و شناخت انسان به‌عنوان بخشی از علوم انسانی مطرح است، اما در بخش ریشه‌ای فلسفه به حقیقت وجود و قوانین آن پرداخته می‌شود و نه به تحلیل روان‌شناختی انسان.

گزینه ۴: تحلیل مسائل اخلاقی و اجتماعی مربوط به فلسفه علوم اجتماعی، فلسفه اخلاق و فلسفه سیاست و گاهی خود علوم اخلاق و علوم اجتماعی و سیاست است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

## ۱۳۶- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

بحث در اصالت فرد یا اصالت جامعه بر سر هویت و ماهیت جامعه و افراد آن است. یعنی این‌که آیا سراسر احکام و اوصاف جامعه همان اوصاف و احکام موجود بین افراد و تابع آن است (اصالت فرد) یا این‌که جامعه خود احکام و ضرورت‌های مستقل خودش را دارد و این افراد هستند که تابع احکام و شرایط اجتماعی هستند (اصالت جامعه).

## بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: دقت کنید که بحث بر سر وجود جوامع و نحوه شکل‌گیری آن‌ها نیست. همه می‌دانند که جوامع از به هم پیوستن عده‌ای انسان شکل می‌گیرند.

گزینه‌های ۲ و ۴: موارد مطرح‌شده در این دو گزینه از مباحث خود جامعه‌شناسی و علوم اجتماعی است، نه فلسفه این علوم. فرد بسته به اینکه در بحث اصالت فرد یا جامعه در فلسفه چه رویکردی را برگزیده باشد، در این موارد نیز رویکردی متناسب با آن اتخاذ می‌کند.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

## ۱۳۷- گزینه ۴»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: با تفکر در بنیادهای علمی مثل سیاست، شاخه‌هایی از فلسفه مانند فلسفه سیاست شکل می‌گیرد.

گزینه ۲: فلسفه مضاف هر علم قواعد عقلی وجودشناسی را به حوزه آن علم منتقل می‌کند.

گزینه ۳: معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۳ و ۱۶)

## ۱۳۸- گزینه ۱»

(مهمر کرمی‌نیا - رفسنجان)

فلسفه‌های مضاف قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را وارد یک حیطه خاص می‌کنند و قواعد آن حیطه از وجود را بر اساس مباحث و نظرات معرفت‌شناسانه و هستی‌شناسانه فیلسوفان مورد بحث و بررسی قرار می‌دهند و بیان می‌کنند.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه ۱۴)

## ۱۳۹- گزینه ۳»

(پوار پاکرل - فاروج)

در واقع وظیفه فلسفه‌های مضاف طرح و بررسی سؤالات بنیادین در علوم خاص است نه بررسی پرسش‌های بنیادین خود فلسفه و بخش ریشه‌ای آن. مثلاً عبارت «باید راست گفت» در علم اخلاق جای می‌گیرد، اما سؤال بنیادینی مانند «چرا انسان‌ها اخلاقی عمل می‌کنند؟» در فلسفه اخلاق (فلسفه مضاف) بررسی می‌شود.

## بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: فلسفه‌های مضاف میان فلسفه و علوم خاص نقش پل ارتباطی را بازی می‌کنند.

گزینه ۲: اگر بخواهیم یک مکتب فکری را بهتر و عمیق‌تر درک کنیم، باید به سراغ سرچشمه آن مکتب یا همان فلسفه‌ای برویم که آن مکتب فکری از آن تغذیه می‌کند.

گزینه ۴: دقیقاً همین‌طور است. عقیده‌های مختلف در بخش ریشه‌ای فلسفه منجر به شکل‌گیری مکتب‌های فکری مختلف در فلسفه‌های مضاف و علوم مختلف می‌شود. مثلاً کسی که می‌گوید جهان و انسان تنها جنبه مادی دارد (عقیده‌ای در بخش ریشه‌ای فلسفه) ناگزیر به این عقیده می‌رسد که زمینه اخلاقی عمل کردن انسان‌ها منفعت‌طلبی و ... است. (عقیده‌ای در بخش شاخه‌ای فلسفه)

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه ۱۴)

## ۱۴۰- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

بیمه درمانی برای دولت بار مالی دارد و منافع جمع را در نظر دارد. لغو این بیمه به نظریه اصالت فرد که منافع افراد را در نظر دارد تا اجتماع، نزدیک‌تر است. کم کردن مالیات ثروتمندان نیز در همین راستا است. در این دیدگاه هرکسی می‌تواند هر میزانی ثروت داشته باشد و وظیفه‌ای بیشتر از دیگران ندارد.

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: آزادی انتشار کتاب و مطبوعات با دیدگاه اصالت فرد تناسب بیشتری دارد.

گزینه ۳: مالیات گرفتن از خانه‌های خالی و محدود کردن خریدوفروش ارز، دربرگیرنده محدودیت برای مالکان آن و ناظر به تأمین منافع اجتماع است؛ پس با اصالت جامعه تناسب دارد.

گزینه ۴: آزادی خریدوفروش مشروبات الکلی با دیدگاه اصالت فرد مرتبط‌تر است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

## فلسفه دوازدهم

## ۱۴۱- گزینه ۳»

(هسین آفوندری راهنمایی)

حمل «انسان دارای دو پا است» حمل نیازمند به دلیل است؛ چرا که دو پا داشتن برای انسان ذاتی نیست و از اجزای تعریف حقیقی انسان هم به شمار نمی‌رود؛ پس برای حمل یا باید دلیل حسی و تجربی موجود باشد یا دلیل عقلی محض.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

## ۱۴۲- گزینه «۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

رسیدن به آرامش بیانگر این است که درد و رنج و آرامش به عنوان یک واقعیت وجود دارند. گزینه‌های «۱» و «۴» از اصول فلسفی نمی‌باشند و گزینه «۲» بی‌ارتباط است. (فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه ۲)

## ۱۴۳- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

وجود، وجه مشترک موجودات و ماهیت، وجه اختصاصی آن‌ها است. (فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه ۳)

## ۱۴۴- گزینه «۲»

(پرگل رهمی)

توماس آکوئیناس نظریه «مغایرت وجود و ماهیت» ابن‌سینا را پذیرفت و در غرب به‌عنوان مبنای برهان‌های خداشناسی خود از آن استفاده کرد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است، زیرا نظریه ابن‌سینا تأثیر زیادی در فلسفه غرب داشت.

گزینه «۳»: اشتباه است، چون نظریه ابن‌سینا از طرف آکوئیناس پذیرفته شد.

گزینه «۴»: نادرست است، زیرا تأثیر ابن‌سینا بیشتر در حوزه هستی‌شناسی و خداشناسی بود تا اخلاق.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

## ۱۴۵- گزینه «۳»

(عرفان دهرشیا)

فلسفه‌ای که در قرن ۱۳ میلادی در اروپا ترویج می‌شد بیشتر متکی به دیدگاه‌های ابن‌سینا و تا حدودی ابن‌رشد بود. همین امر فرصتی را فراهم کرد تا فلاسفه غرب، از طریق ابن‌سینا و ابن‌رشد مجدداً با فلسفه ارسطویی آشنا شوند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

## ۱۴۶- گزینه «۲»

(علی معزی)

اگر وجود عین ماهیت بود به صرف ادراک و شناخت ماهیتی، وجود آن ماهیت هم پذیرفته می‌شد درحالی‌که می‌دانیم این‌گونه نیست.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، مشابه تکمیل‌گزاره‌ها صفحه‌های ۳ تا ۶)

## ۱۴۷- گزینه «۴»

(پوار پاکرل - فاروج)

اگر هستی و چیستی عین هم بودند دیگر جایی برای مفهوم علت و تعیین مصادیق آن و کشف سنخیت میان علت‌ها و معلول‌ها باقی نمی‌ماند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

اگر وجود و ماهیت یا همان هستی و چیستی عین هم بودند جهان پر از تصورات انسان‌ها می‌شد، زیرا انسان‌ها به محض تصور هر ماهیتی به وجود آن ماهیت هم اطمینان داشتند. (رد گزینه «۱»). همچنین در صورت یکسان بودن وجود و ماهیت انسان دیگر قادر نبود میان موجودات اختلاف و تمایز را ببیند، زیرا تفاوت موجودات با هم در ماهیتشان است. (رد گزینه «۲»). اگر وجود و ماهیت عینیت داشتند، علمی مانند زیست‌شناسی که به دنبال شناخت تفاوت و اختلاف موجودات با یکدیگر است هم شکل نمی‌گرفت و بی‌معنا می‌شد. (رد گزینه «۳»)

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، مشابه بررسی صفحه‌های ۳ تا ۶)

## ۱۴۸- گزینه «۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

اگر در گزاره‌ای محمول همان حقیقت موضوع باشد به این معنا است که محمول از ذاتیات موضوع بوده و حمل آن به دلیل نیاز ندارد و ضروری است و نمی‌توان پرسید که چه عاملی باعث شد که محمول را بر موضوع حمل کنیم؛ اما در گزاره‌ای که محمول حقیقت موضوع را شامل نمی‌شود برای حمل آن بر موضوع نیازمند دلیل هستیم.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، مشابه به‌کار ببریم صفحه‌های ۵ و ۷)

## ۱۴۹- گزینه «۱»

(مهم‌کرمی‌نیا - رفسنجان)

می‌دانیم که هستی و چیستی با هم مغایر هستند. اما اگر این دو یکی بودند، آن‌گاه نمی‌توانستیم هستی و وجود را از ماهیت سلب کنیم؛ یعنی نمی‌شد که مثلاً بگوییم «کلاغ وجود ندارد». درست مانند این که نمی‌توانیم بگوییم «کلاغ پرند نیست»؛ اما خب این‌گونه نیست و به همین دلیل که هستی و چیستی عین هم نیستند، می‌گوییم ماهیت یا چیستی ممکن است وجود نداشته باشد و امکان عدم دارد. (رد گزینه «۲») و حمل هستی بر چیستی یا ماهیت نیازمند دلیل است. (رد گزینه «۴») از طرف دیگر، اگر هستی و چیستی عین هم بودند، اصلاً امکان سلب هستی از چیستی میسر نبود تا بخواهیم دلیلی هم برای آن بیاوریم. (رد گزینه «۳»)

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۳ تا ۶)

## ۱۵۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنگور قارچ از کشور ۹۹)

در گزینه «۴» بین موضوع و محمول رابطه ذاتی برقرار است؛ بنابراین حمل نیاز به دلیل ندارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه ۵)

## منطق

## ۱۵۱- گزینه «۳»

(پرگل رهمی)

منطق به ما کمک می‌کند تا درست فکر کنیم و درست تصمیم‌گیری کنیم. این نشان می‌دهد که منطق در تفکر و تصمیم‌گیری درست در زندگی روزمره کاربرد دارد.

(منطق، منطق ترازوی اندیشه، صفحه ۵)

## ۱۵۲- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

علم منطق به دو بخش تعریف و استدلال تقسیم می‌شود. زمانی که ما با یک تصور مجهول مواجه می‌شویم، باید آن را تعریف کنیم و زمانی که با یک تصدیق مجهول مواجه هستیم، باید برای آن استدلال ارائه کنیم. در گزینه «۲» با یک جمله پرسشی مواجه هستیم و جملات پرسشی دارای حکم و قضاوت نیستند و تصور به حساب می‌آیند. لذا برای روشن‌ساختن آن‌ها از تعریف استفاده می‌کنیم. موارد سایر گزینه‌ها همگی تصدیق هستند. در گزینه «۱» استفاده انکاری داریم که در واقع به دلالت التزامی، جمله خبری و تصدیق است.

(منطق، منطق ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۹)

## ۱۵۳- گزینه ۳

(علی معزی)

ضمیر «ش» در عبارت «لباسش» ابهام دارد؛ لباس چه کسی؟ پیرمرد یا خود پرستار. (مغالطه ابهام در مرجع ضمیر)

**تشریح سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: دارای زمینه مغالطه اشتراک لفظ است. «با» دو معنی دارد: همزمان ازدواج کردند یا با یکدیگر ازدواج کردند.

گزینه «۲»: دارای زمینه مغالطه نگارشی کلمات است. به سه شیوه می‌توان جمله را بازنویسی کرد:

الف) خواهر، فاطمه دختر خوبی است.

ب) خواهر فاطمه دختر خوبی است.

ج) خواهر فاطمه دختر خوبی است.

گزینه «۴»: چون در گیومه آمده و نقل قول مستقیم از علی شده، لذا زمینه مغالطه ابهام در مرجع ضمیر ندارد.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۶ تا ۱۸)

## ۱۵۴- گزینه ۳

(هسین آفونری راهنمایی)

عبارتی می‌تواند منجر به مغالطه توسل به معنای ظاهری شود که دلالت التزامی یا تضمینی داشته باشد.

**بررسی گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: دلالت تمام کلمات مطابقی است. کل «ماشین» منظور است.

گزینه «۲»: دلالت تمام کلمات مطابقی است. در ترکیب «مدیر مدرسه» کلمه «مدرسه» مضاف‌الیه «مدیر» است و بنابراین دلالت مطابقی دارد.

گزینه «۳»: دلالت کلمه «مدرسه» التزامی است. «مدرسه» ← مدیریت مدرسه

گزینه «۴»: دلالت تمام کلمات مطابقی است. «گاو» دلالت مطابقی دارد، زیرا قبل از آن کلمه «اندازه» آمده است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

## ۱۵۵- گزینه ۳

(عرفان رهبرشیا)

**تشریح سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: «خیابان ولیعصر» یک نام‌گذاری است؛ یعنی خیابانی به نام ولیعصر. لذا در هر شهری هم وجود داشته باشد، نام‌گذاری شده است نه اینکه مصادیق متعدد آن باشد. لذا جزئی است.

گزینه «۲»: مفهوم بدون مصداق خارجی لزوماً کلی نیست بلکه می‌تواند کلی یا جزئی باشد.

گزینه «۴»: به خاطر نام بردن از «اورست» کل عبارت مفهومی جزئی است که تنها یک مصداق دارد.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

## ۱۵۶- گزینه ۴

(هسین آفونری راهنمایی)

نسبت مفهوم نامی (رشدکننده) با انسان: عموم و خصوص مطلق (انسان یکی از موجودات نامی است).

نسبت مفهوم ناطق با موش: تباین (هیچ موشی ناطق نیست و برعکس).

نکته: نسبت‌های چهارگانه بین دو مفهوم کلی برقرار می‌شوند، نه بین مفهوم جزئی با کلی یا میان دو مفهوم جزئی؛ پس آقای سعیدی با انسان و همچنین ایران با تهران و اراک با شیراز، نسبت چهارگانه ندارند. (رد گزینه‌های ۱ و ۳) ضمناً «انسان و حیوان» رابطه عموم و خصوص مطلق و «سرباز و پلیس» رابطه عموم و خصوص من‌وجه دارند (رد گزینه «۲»).

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

## ۱۵۷- گزینه ۲

(پوار پاکرل - فاروج)

انسان از آن رو به دانش منطق نیازمند است که می‌خواهد درست فکر کند و در نتیجه تصمیمات درست‌تری بگیرد.

**بررسی سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: با کاربرد منطق و تسلط بر آن می‌توان در اقناع دیگران موفق بود، اما این یکی از مصداق‌های جزئی کاربرد منطق است و در مقایسه با گزینه «۲» رد می‌شود.

گزینه «۳»: درست است که یکی از کارهایی که منطق‌دان و دانش منطق برای ما انجام می‌دهد بیان شیوه کارکرد ذهن است، اما صرفاً با دانستن شیوه کارکرد ذهن نمی‌توان از خطاهای ذهن دور ماند بلکه باید قواعد درست اندیشیدن را در تصمیمات خود به کار ببریم.

گزینه «۴»: با کاربرد منطق و مهارت بالا در آن می‌توان از میزان خطاهای بی‌شمار ذهن کاست و از آنها اجتناب کرد نه اینکه از همه خطاها مبرا شد.

(منطق، منطق ترازوی اندیشه، صفحه ۵)

## ۱۵۸- گزینه ۴

(فیروز نژادنهف - تبریز)

گزینه «۱»: «کیف» به معنای وسیله‌ای که وسایل کوچک‌تر را در آن می‌گذاریم و «کیف» به معنای «حفظ و لذت» هر دو در جمله می‌توانند معنادار باشند.

گزینه «۲»: کل عبارت ممکن است به معنای التزامی باشد که از دست دادن چیزی است که راحت به دست آمده یا واقعاً در معنای مطابقی، چیزی را باد بیاورد و ببرد.

گزینه «۳»: به همراه شتر یا سوار بر شتر؟ «با» اشتراک لفظ دارد.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۹)

## ۱۵۹- گزینه ۱

(مهم‌کرمی‌نیا - رفسنجان)

وجود اسامی خاص در گزینه‌ها نباید ما را فریب بدهد. می‌دانیم که تنها معیار جزئی‌بودن مفاهیم این است که بر سر آن مفهوم اسم اشاره باشد یا آن مفهوم یک اسم خاص باشد. از میان گزینه‌ها، فقط «دکتر نون زنش را بیشتر از مصدق دوست دارد» یک اسم خاص است. به عبارت دیگر، کل این عبارت یک اسم خاص است و نام یک داستان بلند از یک نویسنده است که توصیفاتی هم درباره‌اش آمده است.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

## ۱۶۰- گزینه ۴

(نیم پوارهری)

مفهوم کلی مفهومی است که می‌توانیم مصادیق مختلف و متعددی برای آن فرض کنیم. حال این مابه‌ازاهای ذهنی ممکن است بی‌نهایت یا محدود باشند؛ ولی مفهومی که حتی در ذهن تنها یک مصداق بتوان برایش یافت جزئی محسوب می‌شود، نه کلی.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)



## اقتصاد

## ۱۶۱- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

فهمیدن اینکه هزینه‌ها را چطور ارزیابی کنیم، تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است. (هزینه هدررفته)

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۹)

## ۱۶۲- گزینه «۱»

(آفرین ساهری)

ابتدا باید میزان درآمد را به صورت سالیانه محاسبه کنیم:

میلیون تومان  $450 = 37 / 5 \times 12$  = درآمد سالیانه  
طبق فرض مسئله که میزان سود کارگاه، برابر با نصف هزینه‌های آن است، اگر میزان هزینه‌ها را برابر با  $x$  در نظر بگیریم، خواهیم داشت:

$$\frac{1}{2}x = \text{سود و } x = \text{هزینه‌ها}$$

$$\text{هزینه‌ها} + \text{سود} = \text{درآمد} \Rightarrow \text{هزینه‌ها} - \text{درآمد} = \text{سود}$$

$$\frac{1}{2}x + x = \text{درآمد}$$

$$450 = \frac{1}{2}x + x \Rightarrow 450 = \frac{3}{2}x \Rightarrow x = \frac{450 \times 2}{3} = 300 = \text{میلیون تومان}$$

در نتیجه میزان هزینه‌ها برابر با ۳۰۰ میلیون تومان است و میزان سود برابر است با:

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

## ۱۶۳- گزینه «۳»

(امسان عالی‌نژاد)

تعداد سهام خریداری شده توسط فرد = میزان مالکیت فرد از دارایی شرکت (به درصد)  
 $100 \times \frac{\text{تعداد سهام شرکت}}{\text{تعداد سهام شرکت}}$

الف) ۳۶ درصد از کل سهام مربوط به نفر دوم است؛ در نتیجه خواهیم داشت:

$$36 = \frac{\text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد}}{125,000} \times 100$$

$$\frac{36 \times 125,000}{100} = 45,000$$

ب) ۲۵,۰۰۰ سهم توسط نفر چهارم خریداری شده است؛ در نتیجه خواهیم داشت:

$$\frac{25,000}{125,000} \times 100 = 20 \text{ درصد}$$

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۶)

## ۱۶۴- گزینه «۱»

(مهرو ضیائی)

– هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر: از معایب شرکت سهامی

– منافع مالیاتی: از مزایای کسب و کار شخصی (فقط یک بار مالیات بر درآمد می‌دهید).

– ایجاد زنجیره توزیع: ویژگی تعاونی‌ها

– مسئولیت نامحدود در مقابل دعاوی: از معایب کسب و کار شخصی

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۹)

## ۱۶۵- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۳ - اردیبهشت‌ماه)

– محدودیت منابع، مفهوم «هزینه فرصت» را به همراه دارد.

– هزینه فرصت یک انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که فرد آن را هنگام انتخاب از دست داده است.

– پس از اولویت‌بندی گزینه‌ها، وقتی اولین اولویت را انتخاب کردیم، بهترین اولویت بعدی، هزینه فرصت انتخاب ما خواهد بود. (البته این اولویت‌بندی برای اشخاص مختلف، متفاوت است).

ابتدا باید میزان بازدهی (سود) ناشی از هر سرمایه‌گذاری را به دست آوریم:

(نکته: ۲ میلیارد تومان برابر با ۲۰۰۰ میلیون تومان است).

$$= \text{سود سالیانه سرمایه‌گذاری در سازمان بورس اوراق بهادار}$$

$$\text{سود معاملاتی سهام} + \text{سود سهام}$$

$$= \text{میلیون تومان } (2,000 \times \frac{15}{100}) + (2,000 \times \frac{10}{100}) = 300 + 200 = 500$$

$$\text{میلیون تومان } 400 = 2,000 \times \frac{20}{100} = \text{سود سالیانه بانک}$$

$$= 250 \times 900,000 = \text{سود سالیانه راه‌اندازی شرکت خدمات ساختمانی}$$

$$= 225 \text{ میلیون تومان} = 225,000,000$$

در نتیجه سرمایه‌گذاری در بازار بورس بهترین و سودآورترین انتخاب است.

منافع بهترین انتخاب بعدی که سرمایه‌گذاری در بانک (با سود سالیانه ۴۰۰ میلیون تومان) است ولی فرد از آن صرف‌نظر کرده است، هزینه فرصت انتخاب فرد محسوب می‌شود.

نکته: تفاوت سود سهام و سود معاملاتی:

سود سهام: مبلغی است که شرکت از سود خالص خود به سهام‌داران پرداخت می‌کند. حتی اگر قیمت سهام تغییر نکند، باز هم ممکن است سود سهام دریافت کنید.

سود معاملاتی: سودی که از افزایش قیمت سهام به دست می‌آید، وقتی که سهام را به قیمتی بالاتر از قیمت خرید می‌فروشید. این نوع سود ریسک‌پذیرتر است؛ چون قیمت سهام ممکن است کاهش هم پیدا کند.

نکته: برای محاسبه هزینه فرصت سرمایه‌گذاری در سازمان بورس اوراق بهادار، نیازی به محاسبه سود حاصل از بورس (اعم از سود سهام یا سود معاملاتی) نیست، چرا که هزینه فرصت یعنی سود از دست‌رفته بهترین گزینه جایگزین. در این مسئله، باید فقط سود حاصل از دو گزینه دیگر (یعنی سپرده‌گذاری در بانک و راه‌اندازی شرکت خدمات ساختمانی) را محاسبه و با یکدیگر مقایسه کنیم. سودی که بیش از سود بورس باشد، هزینه فرصت سرمایه‌گذاری در بورس خواهد بود.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

## ۱۶۶- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۳ - اردیبهشت‌ماه)

الف: تغییر مکان از نقطه ۳ به نقطه ۴ (تغییر مکان از یک نقطه ناکارا به یک نقطه کارا)

نقطه «۳» زیر منحنی مرز امکانات تولید است و تولید در این نقطه ناکارا است. (هر نقطه زیر منحنی مرز امکانات تولید، نشان‌دهنده این است که اقتصاد از بیشترین منافع استفاده نکرده است؛ زیرا حداقل بیشتر از یک کالا می‌توانست تولید کند، بدون اینکه تولید کالاهای دیگر کاهش یافته یا حذف گردند).

در نتیجه برای تغییر مکان از نقطه ۳ به نقطه ۴ (تغییر مکان از یک نقطه ناکارا به یک نقطه کارا) نیازی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست.

ب: تغییر مکان از نقطه ۴ به نقطه ۱ (تغییر مکان از یک نقطه کارا به یک نقطه کارای دیگر در طول منحنی مرز امکانات تولید)

ب) در نقطه (و) میزان تولید کالاها: ۸۰۰ واحد کالای A و صفر واحد کالای B است. اگر بنگاه تصمیم بگیرد میزان تولید کالای A را به میزان ۱۰۰ واحد کاهش دهد، (در این حالت احتمالاً تقاضای مشتریان برای کالای B افزایش یافته است.) میزان تولید این کالا برابر با ۷۰۰ واحد خواهد شد، یعنی در طول مرز امکانات تولید به سمت چپ و بالا حرکت خواهیم کرد و به نقطه (ه) منتقل خواهیم شد. در این نقطه میزان تولید کالای A ۷۰۰ واحد و میزان تولید کالای B ۲۰۰ واحد است. یعنی ۲۰۰ واحد به تولید کالای B افزوده می‌شود. هزینه فرصت این تصمیم ۱۰۰ واحد کالای A است که از تولید آن صرف‌نظر کرده‌ایم.

ج) تولید بر روی نقاط روی منحنی مرز امکانات تولید یعنی نقاط: الف - ب - ج - د - ه - و کارا است.

تولید در نقاط زیر منحنی مرز امکانات تولید یعنی نقطه (ی) ناکارا است. تولید در نقاط بالای منحنی مرز امکانات تولید یعنی نقطه (ز) غیرقابل دستیابی است.

د) در نقطه (د) میزان تولید کالاها: ۶۰۰ واحد کالای A و ۴۰۰ واحد کالای B است.

در نقطه (ب) میزان تولید کالاها: ۴۰۰ واحد کالای A و ۸۰۰ واحد کالای B است.

بنابراین: هزینه فرصت تولید ۴۰۰ واحد کالای B بیشتر، صرف‌نظر از تولید ۲۰۰ واحد کالای A است.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۲)

۱۷۰- گزینه «۲» (مهری ضیائی)

مرز امکانات تولید (PPF) نشان‌دهنده حداکثر امکان تولید شرکت با توجه به منابع موجود و در دسترس است.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه ۳۶)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

عوامل و منابع تولیدی در حالت کارا هستند و بنگاه تولیدی با این جابه‌جایی متحمل هزینه فرصت می‌شود؛ چراکه در حالت کارایی برای تولید مقادیر بیشتری از یک کالا باید از میزان تولید کالای دیگر کاست.

ج: تغییر مکان از نقطه ۲ به نقطه ۳ (تغییر مکان از یک نقطه کارا به یک نقطه ناکارا)

ناکارایی منابع تولید و رکود اقتصادی سبب این تغییر وضعیت شده است.  
(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۱)

۱۶۷- گزینه «۱» (مهری کاردران)

الف) بی‌صبری زیاد (این تصمیم نشان‌دهنده بی‌صبری زیاد است، چون منافع بلندمدت مالی را فدای هیجان کوتاه‌مدت کرده‌اند.)

ب) چسبیدن به وضعیت فعلی (فرد علی‌رغم نارضایتی، برای تغییر اقدامی نمی‌کند.)  
ج) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری (تصمیم خرید بدون توجه به نیاز واقعی و صرفاً تحت تأثیر تخفیف بوده است.)

د) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری (فرد نمی‌توانسته در برابر فروش فوق‌العاده مقاومت کند، حتی اگر نیازی نداشته باشد.)

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه ۳۱)

۱۶۸- گزینه «۲» (آفرین ساهری)

الف) برای به‌دست آوردن کل بودجه باید یکی از نقاط روی نمودار را انتخاب و هزینه پرداخت شده را محاسبه کنیم.

در نقطه برخورد نمودار با محور افقی تمام بودجه برای خرید ۸ کیلو گوشت صرف می‌شود و هیچ مرغی خریداری نشده است. در نتیجه:

هزار تومان  $1,920 = 8 \times 240$  کل بودجه

ب) در نقطه الف، ۲ کیلو مرغ خریداری شده و خانواده به ۶ کیلو مرغ بیشتر نیاز دارد، در نتیجه باید نقطه (ج)  $(8 = 2 + 6)$  را انتخاب کند.

در نقطه (الف) این خانواده ۲ کیلو گوشت مصرف می‌کند که با انتخاب نقطه (ج) میزان خرید گوشت به ۴ کیلو می‌رسد.

در نتیجه هزینه فرصت برابر با مبلغ ۳ کیلو گوشت است که این خانواده از خرید آن صرف‌نظر کرده است.

هزار تومان  $720 = 3 \times 240$  = هزینه فرصت

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۶۹- گزینه «۳» (سارا شریفی)

الف) در نقطه (ه) میزان تولید کالاها: ۷۰۰ واحد کالای A و ۲۰۰ واحد کالای B است.

در نقطه (ب) میزان تولید کالاها: ۴۰۰ واحد کالای A و ۸۰۰ واحد کالای B است.

بنابراین: در نقطه (ه) میزان تولید کالاها در مقایسه با نقطه (ب): میزان تولید کالای A، ۳۰۰ واحد بیشتر است و میزان تولید کالای B، ۶۰۰ واحد کمتر است.





# دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد  
(دوره دوم)  
۳ مرداد

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰  
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

|                                                                                       |                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| حمید لنجان‌زاده اصفهانی                                                               | مسئول آزمون            |
| فاطمه راسخ                                                                            | ویراستار               |
| محیا اصغری                                                                            | مدیر گروه مستندسازی    |
| علیرضا همایون‌خواه                                                                    | مسئول درس مستندسازی    |
| حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی،<br>سپهر حسن‌خان‌پور، فرزاد شیرمحمدلی | طراحان                 |
| معصومه روحانیان                                                                       | حروف‌چینی و صفحه‌آرایی |
| حمید عباسی                                                                            | ناظر چاپ               |

## استعداد تحلیلی

## ۲۵۱- گزینه ۳»

(مأمدر کریمی)

دژه بین برای بزرگنمایی است نه اندازه گیری، اما دیگر وسایل برای اندازه گیری زمان، فشار و وزن به کار می روند.

(هوش کلامی)

## ۲۵۲- گزینه ۳»

(سپهر حسن فان پور)

معلوم است که روی تخته سیاه با گچ می نویسند و روی وایت بورد با ماژیک. دسته دومی نیز جدیدتر است.

(هوش کلامی)

## ۲۵۳- گزینه ۱»

(ممدیر اصفهانی)

متن می گوید مأمون به دو فرزندش دستور داده بود هر گاه معلّم برمی خاست تا کفش بپوشد و برود، هر یک از دو فرزند بدونند و یکی از دو لنگه کفش معلّم را پیش پای او بگذارند تا او خم نشود و راحت کفش بپوشد. این نشانه احترامی است که جایگاه معلّم دارد.

(هوش کلامی)

## ۲۵۴- گزینه ۱»

(سپهر حسن فان پور)

متن می گوید آدمی باید نخست خود از دیگری علم بیاموزد و سپس ادعای آموزگاری کند.

(هوش کلامی)

## ۲۵۵- گزینه ۳»

(مأمدر کریمی)

طبق متن، نظرات وبر در انکار نقش کاربزمادر مشروعیت بخشی به حاکم نیست، اما می گوید این که قوانین و نهادهای سیاسی در جوامع مدرن تعیین کننده اند، یعنی مشروعیت قانونی عقلانی مهمتر است.

(هوش کلامی)

## ۲۵۶- گزینه ۲»

(مأمدر کریمی)

جان لاک معتقد بود اگر حکومتی حقوق طبیعی مردم را نقض کند، مردم حقّ این را دارند که برای تغییر آن اقدام کنند.

(هوش کلامی)

## ۲۵۷- گزینه ۳»

(مأمدر کریمی)

چه نمونه رفتارهایی ممکن است عامل کاهش رضایت عمومی و بحران مشروعیت یک حکومت باشد؟ فساد، ناکارآمدی، سرکوب و یا نارضایتی اجتماعی. دو پرسش دیگر در متن پاسخ نگرفته اند.

(هوش کلامی)

## ۲۵۸- گزینه ۱»

(مأمدر کریمی)

کافی است به این نکته توجه کنیم که حسن و یعقوب برادرند و فرزندان ایشان پسرعموی یکدیگرند. معلوم است که ما از نسبت بین مادران این دو اطلاعی نداریم.

(هوش منطقی ریاضی)

## ۲۵۹- گزینه ۲»

(مأمدر کریمی)

حسن برادر مه پاره است، پس حسن، دایی فرزند مه پاره است. معلوم است که پسر حسن، پسر دایی فرزند مه پاره است. زن حسن، خواهر شوهر مه پاره است. پس زن حسن برای فرزند مه پاره، عمه» است. معلوم است که پسر حسن، پسر عمه مه پاره هم هست.

(هوش منطقی ریاضی)

## ۲۶۰- گزینه ۴»

(مأمدر کریمی)

پسر حسن، با دختر برادر زن عموی خود ازدواج کرده است. پس زن عموی پسر حسن، برای آن دختر، عمه است. پس زن عموی حسن، عمه زن پسر حسن است.

(هوش منطقی ریاضی)

## ۲۶۱- گزینه ۱»

(ممدیر اصفهانی)

ابتدا جدول را کامل می کنیم. امین کوچکترین فرزند است. امیر بزرگترین فرزند نیست. اصغر نیز بزرگترین فرزند نیست. پس بزرگترین فرزند اکبر است. او کمربند دارد. فقط یک نفر از آن که کراوات دارد بزرگتر است، پس آن که کراوات دارد بیست سال دارد. امیر کراوات ندارد. پس امیر هفده سال دارد و اصغر بیست سال.

|            |        |        |      |      |
|------------|--------|--------|------|------|
| سن         | ۲۲     | ۲۰     | ۱۷   | ۱۴   |
| نام        | اکبر   | اصغر   | امیر | امین |
| رنگ پیراهن |        |        |      |      |
| لباس دیگر  | کمربند | کراوات |      |      |

آن که پاپیون دارد، پیراهنش آبی است و کوچکترین فرزند نیست. یعنی امین نیست، پس امیر است. آن که نه کمربند دارد، نه کراوات و نه پاپیون، یعنی امین، قرمز پوشیده است. رنگ پیراهن اکبر و اصغر هم معلوم نیست.

|            |            |            |        |       |
|------------|------------|------------|--------|-------|
| سن         | ۲۲         | ۲۰         | ۱۷     | ۱۴    |
| نام        | اکبر       | اصغر       | امیر   | امین  |
| رنگ پیراهن | معلوم نیست | معلوم نیست | آبی    | قرمز  |
| لباس دیگر  | کمربند     | کراوات     | پاپیون | ندارد |

طبق جدول، اصغر کراوات زده است.

(هوش منطقی ریاضی)

## ۲۶۲- گزینه ۳»

(ممید اصفهانی)

طبق جدول پاسخ قبلی، آن که پاپیون زده است، آبی پوشیده است.

(هوش منطقی ریاضی)

## ۲۶۳- گزینه ۴»

(ممید اصفهانی)

طبق جدول پاسخ‌های قبلی، آن که کمر بند دارد، اکبر است که ۲۲ سال دارد.

(هوش منطقی ریاضی)

## ۲۶۴- گزینه ۲»

(ممید اصفهانی)

طبق داده‌های بالا، معلوم است که رنگ پیراهن اکبر و اصغر معلوم نیست.

(هوش منطقی ریاضی)

## ۲۶۵- گزینه ۲»

(ممید کنهی)

کارخانه طبق نمودار در فصل‌های بهار و پاییز سودده بوده است، ولی میزان سود در این ماه‌ها طبق نمودار، دقیق قابل مقایسه نیست. حتی اگر تقریبی هم بگوییم، به نظر می‌رسد فصل پاییز سوددهی بیشتری داشته است.

(هوش منطقی ریاضی)

## ۲۶۶- گزینه ۳»

(فاطمه راسخ)

یکی از نقطه‌ها در همه شکل‌ها در محل اشتراک دایره‌ها و مربع است. این فضا در گزینه ۳» اصلاً نیست. دیگر نقطه‌ها جایگاه نسبی مشابهی دارند.

(هوش غیرکلامی)

## ۲۶۷- گزینه ۲»

(فاطمه راسخ)

تعداد پاره‌خط‌های شکل بیرونی در همه شکل‌ها، دقیقاً یکی بیش‌تر از تعداد پاره‌خط‌های شکل درونی است، به‌جز گزینه ۲».

(هوش غیرکلامی)

## ۲۶۸- گزینه ۴»

(فاطمه راسخ)

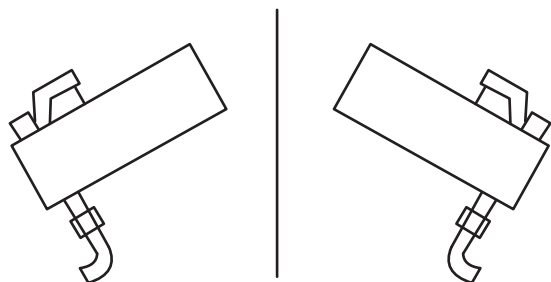
در همه شکل‌ها، دایره‌ای هست و دو چندضلعی. همواره بخش مشترک دایره با آن چندضلعی که تعداد اضلاع کم‌تری دارد، رنگی است به‌جز گزینه ۴».

(هوش غیرکلامی)

## ۲۶۹- گزینه ۲»

(ممید کنهی)

تقارن مدّ نظر:

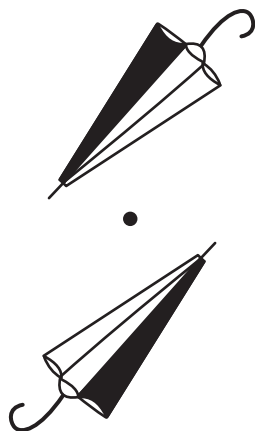


(هوش غیرکلامی)

## ۲۷۰- گزینه ۴»

(غریزاد شیرممدولی)

تقارن مدّ نظر:



(هوش غیرکلامی)